

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"

ISEINA KAS SEREDA

Brooklyn New York.

Prenumerata metams:

Suviennyose Valstijose \$2.00

Europoje ir kitur \$3.00

Kanadoje \$2.50

Prenumerata mokama iš vir-

šaus. Prenumerata metams

skaitosi nuo laiko užsirašymo,

ne nuo Naujų Metų.

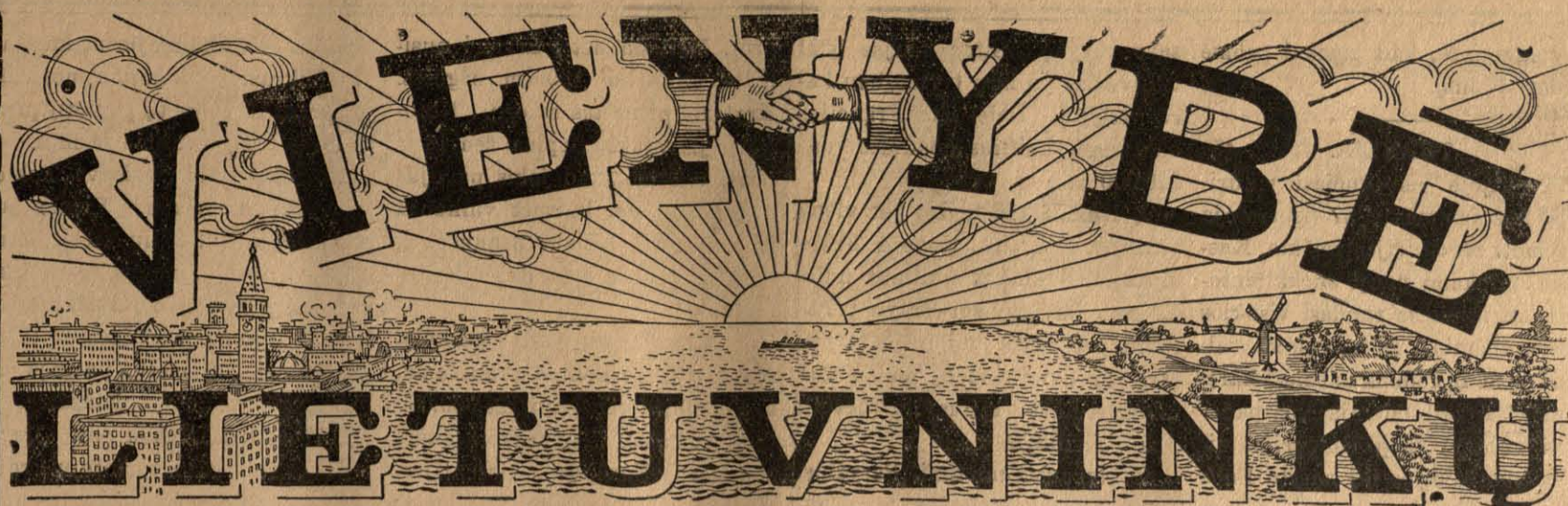
Apgarsinimų kainų klauskite

laiku:

J.J. Paukštis ir

120-124 GRAND ST.

BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"

PUBLISHED EVERY WEDNESDAY.

Brooklyn New York.

Yearly subscription rate:

In the United States ... \$2.00

To Foreign Countries ... \$3.00

To Canada ... \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communications

to the publishers:

J. J. Paukštis &

120-124 GRAND ST.

BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 11.

Brooklyn, N. Y. 12 d. Kovo (March) 1913 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVIII.

Delko Lietuviai eina Amerikon?

Nėra tos savaitės, kad kokie keli šimtai lietuvių neatkeliautų Amerikon. Keliauja vyrai pačiame žydėjime, keliauja merginos, jaunimas, pagaliaus net ir seniai. Bet kodėl? kam? Argi jau Lietuvoje taip ankšta, kad besidaugindami gyventojai nesutelpa, argi jau Lietuvos žemelė neišmaitina visų savo žmonių, argi jau Lietuvoje nėra jokių ūdarbių, kad jau reikia jų jieškoti tolimoje Amerikoje?

Ne! — Laikraščiai praneša, kad Lietuvoje stoka darbininkų ir kad Lietuvos partraukiami kitataučiai darbininkai: lenkai ir rusai, o tas jau reiškia, kad ūdarbių ten yra. Gal keliauja, kad ten gyvenimo sąlygos labai sunkios, o Amerikoje jos daug lengvesnės? Bet taipgi ne. Amerikoje lietuviai daugiausiai dirba sunkiausių darbų — jų pilna kasyklose, geležies dirbtuvėse, tuneliuose ir visur, kur tik pavojingas ir sunkus darbas. Lietuvos ūkių darbas, sulyginant su Amerikos darbais, išrodo tik žaislų. Gal man kas užmes, kad čion darbininkai dirba trumpesnį laiką, bet toks užmetimas būtų neteisingas. Čion paprastai dirbama 10 valandų į dieną; prie to pridėjime 3 valandas pusryčiams, pietams, ir vakarienai, dar pridėjime laiką ant nuėjimo ir sugrįžimo darban, tai ir gausime 14—15 valandų. Taigi liuoso laiko čion kaip ir nėra. Tiesa Lietuvoje vasarą žmonės ilgiau dirba, bet rudens ir žiemos laike, jie turi daug-daug liuoso laiko.

Gal čion geriau darbininkai yra pavalgę? Jei prisiziūrėsime šeimynai, susidedančiai iš 4—5 narių ir ūdirbančiai 8—9 dolerius į savaitę, tai persitikrinsime, kad ji tankiai alkana — ji tankiai valgo supuvusią mėšą ir gyvena ne name, bet kokioj-tai lindynėj. Gal čion gražiau visi yra pasirėdę? Bet ir su tuom negalima sutikti. Tiesa, čion daugelis nešioja baltas apikales, bet už tai didžiūmos čeverykai skylėti, o daugelis net neturi už ką nusipirkti šiltesnį žiemai drabužį; juk tankiai matyti lietuvius einančius darban, apsvilkusius, kad ir šaltame žiemos laike, tik vienu žiponaičiu.

Vėl gal man nekurie už-

mes, kad lietuviai Amerikoje, užsidirbę piningus siunčia Lietuvon — ir tas netiesa. Lietuviai daug daugiau išneša piningų iš Lietuvos, negu jai sugrąžina. Paimkim tik, kad kasmetai Amerikon atkeliauja apie 16,000 lietuvių; kiekvieno jųjų kelionė maž-daug prekuiuoja į 125 rublius; tai kartu pasidarys du milijonai rublių, o ar tie du milijonai atgal grįžta, kad jau klausimas — aš manau, kad ne.

Ant galo — delko jie keliauja?

Atsakymas trumpas ir aiškus: *Amerikon keliauja delto, kad Lietuvos žmonės tur visai klaidingą nuomonę apie Ameriką.* Suprantama, yra ir kitos priežastys, bet svarbiausia — tai stoka supratimo apie amerikiečių gyvenimą. Lietuvos gyventojų masė mano, kad Amerika — tai palaimos šalis, kad joje dangiškas gyvenimas, kad joje aukso kalnai ir laimė. Nors laikraščiai, kaip Lietuvos taip ir Amerikos, rašo ir aiškina apie tą klaidingą persitikrinimą, bet juk labai maža dalelė tuos laikraščius skaito, o jei ir skaito, tai žinioms apie Ameriką netiki. Ir kurgi tikės, jei pažįstami, giminaičiai ar kaimynai rašo iš Amerikos, kad ten viskas puiku, malonu, kad jie dirba gerai ir lengvai, kad jiems nuolat eina linksmas gyvenimas ir tam panašiai giria Ameriką. — O jei koks dešimtas į kelis metus parsisunčia 20—30 rublių, tai ir faktiškai žmones persitikrina, kad Amerika tai palaimos šalis.

Man teko rašyti labai daug laišku įvairiems žmonėms. Ateina žmogelis kambarin, ir rašai pagal jo „diktavimą“. Pirmiausiai parašai pagarbinimą, paskui ištišas litanijas sveikinimų, o jau paskui pradedi apie save. Parašai, kad lengvai dirbi, piningų visuomet turi, gerai pavalgęs ir apsitaisęs — vienu žodžiu — *ponas.* Jau tik viena išvaizda diktuotojo rodo, kaip jis didelis ponas, o darbo lengvumą liūdiu išsilupę nuo darbo delnai. Ir tokiam laišku Lietuvoje tiki, nes tai rašo pažįstamas ar giminaičius. Gerai kad taip rašytu vienas-kitas, bet ne didžiūma, neišskiriant net neapsiskaičiusias žmones. Tokį neteisingą aprašymą galima iš-

aiškinti dviem dalykais: pasi gyrimu ir nenorėjimu padaryti rūpestį artimiems žmonėms. Daugelis tokių laišku aplanko visus plačiosios Lietuvos kampelius, nes nėr tos vietos, to kampo, iš kurio nebūtų keletas žmonių Amerikoje. Tokie laiškuai i. pertikrina plačias žmonių mases, kurie paskui ir keliauja būriais Amerikon laimės sau jieškoti. Atkeliauvę čion, jie tos laimės neranda; tačiau Lietuvos, pagal inpročio, kad Amerikoje viskas tur būti gerai, ar kad nepadaryt rūpesčių giminaičiams, vėl rašo, girdamiesi; tie vėl keliauja ir taip be galo.

Todel senai jau laikas amerikiečiams lietuviams atkreipti atidžią į savo laiškus, siunčiamus tėvynen, ir nesigirti juose, o tik *aprašinėti amerikiečių gyvenimą taip, kaip jis yra* — be jokio perdejmimo ton ar kiton pūsėn, o tas, manau, daugeli sulaikytų nuo emigracijos iš Lietuvos ir nuo to viso vargo-skurdo, kuri labai tankiai Amerikos lietuviams prisieina čia panešt.

P. Gulbinas.

Peržvalga.

// „Lietuvių Dailės Draugija“. „L. Ž.“ pagarsino šitokį pranešimą: „Pranešam Lietuvos Tautai, kad prie L. D. D. jau susitarė ir veikti pradėjo M. K. Čiurlionies Kuopa...“

Kuopos tikslas: plėtoti ir lavinti lietuvių dailę, o lygiai intarpai ją pasaulinės dailės vainikan, skleidžiant M. K. Čiurlionies idėją, visose jo tvėrybos šakose apsi-reiškusia; auklėti ir tobulinti lietuvių Dailės skomą, atskleidžiant M. K. Čiurlionies veikalu turinį; sutraukti M. K. Čiurlionies veikalu ir sudaryti iš jų M. K. Čiurlionies dailės kultūros židinį...“ Narių kuopon kol-kas prisirašė 20 ypatu.

// **Susimažino klerikai.** Dvasiškoje seminarijoje šiomet labai sumažėjo klerikų skaičius; tas apsi-reiškimas palietė visas mūsų kraštų seminarijas: Vilniuje, Kaune ir Seinuose.

// **Lietuvių spaudos paroda.** Lietuvių Mokslo Draugijos Komitetetas, sekdamas visuotino susirinkimo nutarimą suruošti kasmet laike draugijos susirinkimo spaudos parodą, jau išgavo šiai parodai rengti valdžios leidimą ir mano suruošti ją šių metų pavasarje, ne vėliau gegužio mėnesio.

L. M. D. Komitetetas tarp ko kito rašo: „Kadangi tai bus pirmoji lietuvių spaudos paroda, reikėtų išstatyti visa, kas buvo atspausdinta mūsų kalba nuo lietuvių spaudos Rusijoje išgavimo 1904 metais ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje, Prūsijoje, Anglijoje, Amerikoje ir kitur...“

// **Orlaivininkystė šiauliuose.** Čia susidarė draugija, kurios tikslu yra lavinties orlaivininkystės dalykuose ir net ingyti savo orlaivius ir orlaivininkus. Taigi šiauliuai smarkiai žengia progreso keliu.

// **Didelis lietuvių choras.** Ne kurie laikraščiai praneša, kad Kaune taisomas didelis mišrus lietuvių choras, kuriame dalyvausią 500 vyrų ir moterų. Chorą vesias p. Kavaliauskas.

// **Rusai kovoja su katalikybe.** „Šventasis sinodas“ nutarė steigti Vilniuje pravoslavų dvasišką akademiją, kur prirengtų veikėjų kovai su to krašto katalikybe.

// **Darrow'o byla bus panaikinta.** Kiek iš laikraščių pranešimų galima išžiūrėti, tai Darrow'o, visai skaitančiai visuomenei žinomo advokato, byla bus panaikinta. Prisieksieji teisėjai (jury) užrakinti kitai nakčiai (žinia iš kovo 7 d.) ir šiandien — kovo 8 d. — 10 val. ryto bus jų raportas. Tačiau iš distrikto advokato pagalbiniko Fordo pranešimo sužinoma, jog jisai jau ir šiandien nebenorėjęs tos bylos nagrinėti, ir sulig jo asmeniškios nuomonės, manoma, kad tos bylos nebenagrinėsia ir ji būsianti panaikinta.

Politikos savaitė

SUV. VALSTIJOS.

Pereitą savaitę, kovo 4 d., buvo naujai išrinkto Suv. Valstijų prezidento asmenyje Woodrow Wilsono inauguracija. Jei mums vieta pavėlytu, tai be abejo mes paduotume savo skaitytojams tos inauguracijos žinias ligi pačių smulkmenų, tačiau savaitinio laikraščio skiltis to daryti nedalei džia; tatai reikia pasikakinti nors ir ištraukomis iš tų žinių, kurios tilpo anglų dienraščiuose.

Pasitraukus Taftui nuo prezidento sosto, jį užėmė Wilsonas. Tatau po 16 metų respublikonikos partijos valdymo dabar Suv. Valstijų valdymas perėjo į demokratų partijos rankas. Wilsoną prisiekdino Augščiausiojo Teismo teisėjas White.

Kuomet prez. Wilsonas išėjo ant tam tikros parengtos prie Baltojo Namu platformos, jisai pamatė didžiausią parodą, kurioj

dalyvavo apie 40,000 asmenų. Paprastai parodos ėjimas pasibaigė apie 4-tą arba 5-tą val. Ši-gi paroda nušitėsė ligi 7.15 vakaro, nors pradėta eiti 3 val. po pietų.

Valdžios permainas — perėjimą nuo republikonų į demokratų rankas — „pasergėjo“ suvirš 300,000 žmonių, išsisklaidžiusių po žymesnes miesto dalis, o apie 100,000 asmenų buvo susispietę apie sostapilį, kuomet išrinktasai prezidentas kalbėjo trumpą inauguracijos prakalbą.

Jei būtų galima spręsti sulig gamtos, tai reikėtų pasakyti, jog laike Wilsono prezidentavimo bus „šviesios ir laimingos“ dienos: nors diena iš pradžių buvo apsniaukus, bet paskui prasiblaivė dangus ir pasirodė saulės šviesa; diena buvo graži ir maloni; buvo šilta, bet ne per daug šilta; dvelkė malonus vėjelis.

Einant p. Wilsonui pas prez. Taftą, iš Shoreham Hotelio į Baltąjį Namą, jisai turėjo pereiti per mokinių eilę, Princetono kolegijos ir Virginijos universitatės, kur jisai mokinosi.

Kuomet p. Taftas vedėsi jį į sostapilį, iš visų pusių lydėjo juodu aplaudai. Sako, tokio linksmo ūpo, tokio netuziastiško publiikos atsinešimo jokia inauguracija dar nemačius. Apaudai ir linkėjimai buvo siunčiami, kaip vienam, taip ir kitam. Kad Taftas savo prez. laiku ingijo daugelio žmonių simpatiją, to niekas negali užginėti. Prie to reikia pasakyti, kad inauguracijoje šiemet daugiausia dalyvavo demokratai. O gal tas entuziazmas, tai tik laikinis, kuris greitai gali persimainyti į rūgijimą, murmėjimą ir nepasitenkinimą? Kas gali žinoti!

Tačiaus Wilsonas savo prakalboje išsireiškė, jog „Mes turime gaivinti, ne naikinti“. „Mes turime tūlus dalykus padaryti, o nepalikti nepadarytus, kad kiti padarytų“. „Viską, kas tik turi bendro su mūsų gyvenimu, su mūsų nacija, reikia pakelti ir padėti švieson, kurią pagamina mūsų širdžių ugnis, žmogaus širdies ugnis, tegul žmogaus sąžinė ir vaidentuvė eina prie teisybės šaltinio ir tegul iš jo geria tiesos vandens“. Tiesa, vienintėliai tiesa, sako Wilsonas, turi būti mūsų obalsiu.

Anot nekurių laikraščių padavimo ant tos inauguracijos iškilmų buvo iš visų Suv. Valst. suvažiavę apie 300,000 žmonių.

Nors ir prez. Wilsonas nepranešė dar formaliai, kas ineina į jo kabinetą, bet iš ištikimų ir autorizuotų šaltinių patirta, jog jin ineina šie asmenys:

Valstijos ministeris — William J. Bryan iš Nebraska.

Išdo ministeris — William G. McAdoo iš New Yorko.

Attorney-General — James C. McReynolds iš Tennessee.

Karės ministeris Lindley M. Harrison iš New Jersey.

Laivyno ministeris — Josephus Daniels iš North Carolina.

Postmaster-General — Albert S. Bursleson iš Texas.

Komercijos ministeris William C. Redfield iš New Yorko.

Vidurinių reikalų ministeris — Franklin K. Lane iš Californijos.

Agrikultūros ministeris — David F. Houston iš Missouri.

Darbo ministeris — William B. Wilson iš Pennsylvania.

Kaip tas kabinetas susitaikys tarp savęs, ir ką jis veiks apie tai mums geriausia paaiškins pati ateitis. Gi pati pradžia parodo, jog tarp kai kurių to kabineto sąnarių yra kokie-tai nesutikimai ir prieštaravimai. Kai-kas skundžiasi, kad naujai išrinktas prezidentas rinkdamas savo kabineto sąnarius daugiausia jų išrinkęs iš pietinių valstijų. Tokiuo prezidento kabineto sąnarių pasirinkimu labai nepatenkinti šiaurės demokratai. Kitas skundas — tai, kad prezidentas paskyręs kabineto nariais du New Yorko valstijos žmones ir trečią labai artimą. Bet nepartizaniški žmonės išsireiškia, jog prezidento kabinetan parinkti tinkami ir progresyven pusėn krypstanti žmonės, ir todėl jie labai patenkinti tokio prezidento paskyrimu

MEKSIKA.

Kovo 5 d. pas gen. Feliksą Diazą atsilankęs kokios tai politikinės organizacijos paskirtas komitetetas, kuris sumanęs nominuoti Diazą Meksikos prezidentu. Tas komitetetas išsireiškęs, jog labai norjį, kad Diazas pasiduotų būsinčiuose rinkimuose kandidatu. Gen Diazas su tuo sutikęs ir nominaciją pasiėmęs.

Dabartinis Meksikos prez. Huerta aplaikęs kovo 6 d. iš Sonora gub. žinias, jog apie parubežį maištai nepasiliauja ir dažnai įvyksta smarkūs priešingųjų pusių susirėmimai. Sonora gub. kariuomenės vedėju paskirtas gen. Tellez, kuris su savo kareiviais eisias malšinti tos gubernijos sukilėlių.

Suv. Valstijų ambasadorius Henry Lome Wilsonas pranešas, jog iš užtikėtų žinių galima esą spręsti, būk Meksikos padėjimas kryptas gerojon pusėn. Jisai net tikrinaš, jog greitu laiku maištinkai busi apveikti ir Meksikoje užviespatausianti ramybė.

Iš kitų šaltinių gi sužinota, kad maištinkai, kurie rėmė Madero administraciją, žinodami jog dabartinė valdžia jų nepaglostys, smarkiai darbuojasi. Tarp jų maištinkų ir jų agitatorių esą ir amerikonų, kurie tiki ir platiną apie tai žinias, jog prez. Wilsonas įsikisijęs į Meksikos reikalus.

Indomų dalykėlių randame pranešime iš Eagle Pass, Texas. Štai ką rašo „N. Y. Times'o“ redaktoriui buvėsis Meksikos Deputatų

Rūmo sąnarys, Jems Carrauz Garcia: „Tikrieji Meksikos sūnūs, oficialiai ir kareiviai konstitucionalistų armijos širdingai dėkoja „Times'o redaktorius už redaktoriaro straipsnelį išspausdintą vasario 24 d., kuriame apgailautajama nužudytieji prezidentas ir vice-prezidentas ir pakeliama protestas prieš melagius, žmogžudžius ir plėšikus: Diazą, Huertą, Mondragoną ir viršiausį kariuomenės vadą Blanquetą“.

Du broliu Maderu, Emilio, kuris kaip buvo oficialiai skelbiama, būk buvęs nužudytas, ir Raoul krantu su Meksikos ambasadoriumi atvyko sveiki į San Antonio, Texas. Jie su savo tarnais, visi raiti atėjo; traukiniais važiuoti bijojo; pakelių prisiję susiremti su banditų būreliais ir prisiję net revolverius vartoti.

Abelnei, Meksikoje maištai dar nepasiliovė, nežinūrint, kad dabartinė valdžia ir tikrina būk neilgai trukus įvyksianti roma. Apie ramumą jau senai kalbama buvo, tačiau ligi šiol nesimatoma nei jos šešėlio. Dar gali būti gana smarkių ir kruvinių mūšių.

Šiose dienose ant Šv. Valst. rubežiaus keliose vietose apsirėikė šaudimais tarp Meksikos ir Šv. Valst. kareivių; liko nušauta keli meksikonai; tas Meksikoje sukėlė daug kalbų ir protestų.

BALKANŲ KARĖ.

Turkija matydama, kad apie karės išlošimą nėra jau ko svajoti, kreipėsi į didžiąsias Europos valstijas, idant jos tarpininkautų sutaukinime Turkijos su Balkanų koalicija, priegtam Turkija praneša, kad ji pilnai atsiduoda į jų rankas ir tikrai nori šiūm kartu užbaigti karę.

Balkanų koalicija pagarsino senąsias susitaikinimo su turkais sąlygas:

1. Abi pusi, tuoj po pasirašymo po taikos traktatu, turi persitoti daryti kokias nors karės operacijas.

2. Turkija tuoj turi atiduoti koalicijai Adrianopolį, Skutari ir Janiną.

3. Bulgarijos-Turkijos rubežius turi likti pravestu tiesia linija nuo Midijos (ant Juodųjų jūrų kranto) iki Rodosto (ant Marmuro jūrų kranto), apie ką galutinai aptars tam-tikra Bulgarijos-Grakijos komisija.

4. Pussalis Gallipoli tur likti atiduoti koalicijai.

5. Visos Egejiškos salos, užimtos dabar graikais, tur pereiti į koalicijos rankas.

6. Papuolė nelaisvėn ir užstatytieji turi būti tuoj permaintyti.

7. Turkija turi užmokėti koalicijai karės išlaidas sumoje \$300,000,000, išskiriant Turkijos skolą Europai sulig didumo tu pavadamų koalicijai provincijų.

8. Tam-tikri sultano atstovai turės teisę tvarkyti tikėjimiskus mahometonų reikalus užimtose provincijose.

9. Visi sutarimai bei traktatai padarytieji prieš karę tarp Balkanų valstijų ir Turkijos, turi veikti ir ateityje.

Londono afsibūna didžiųjų valstijų ambasadorių konferencijos, kur svarstoma taikos sąlygos. Balkanų koalicija griežtai pranešė, kad valstijų tarpininkystė be-reikalinga, jei Turkija nesutinka priimti paduotas jų taikos išlygas.

Didesių mūšių tarpe koalicijos ir Turkijos kareivių praeitą savaitę nebuvo — pasitenkinta mažais susirėmimais; daug stabdo karės operacijas užklupę šalčiai. Nekurie laikraščiai praneša, kad abanai sukilo priešais serbus užimtose jais provincijose ir nutarė serbams nenusileisti.

Pagarsinta, kad graikai paėmė galop Janiną.

TURKIJA.

Turkijoje vis jaučiasi vidurinis neramumas; jai neperstoja grūmoti revoliucijos šmėkla. Kasdien susekami nauji suokalbinikai, kurių eilėse randasi visokios rūšies žmonių. Tą matydama valdžia ypač ir geidžia užbaigti karę. Kalbama, kad Turkija nori padaryti rubežių tarp Bulgarijos liniją nuo Midijos iki miesto Enos ant Egejiškų jūrų.

Iš Visur.

× Per bevielinių telegramą. Iš Paryžiaus rašo, jog ministerių susirinkime jų kolega pranešė, kad kovo 3 d. nuo Eifelio bokšto, Paryžiuje, pasiūsta bevielinių telegrafu telegrama į Centralę Afrika, į bevielinio telegrafo stotį pas ežerą Chad, ir gauta iš tenai atsakymas. Iš vienos vietos į kitą tomos yra apie 2,810 anglišių mylių.

× Mokymkloms — ne kareii. Francūzų valdžia pareikalavo, idant karo reikalams būtų paskirta 100,000,000 dol. Tačiau prieš toki valdžios reikalavimą pasipriešino francūzai socialistai ir pareikalavo, kad Deputatų Rūmas paskirtų viešų mokyklų reikalams 130,000,000 dolerų.

× Įstatai prie orlaivijų. Londonas kovo 4 d. Anglijos valdžia išleis įstatus, lytinčius svetimų šalių orlaivijų. Pagal tų įstatų, jokiš svetimos šalies orlaivininkas, neprisilaikantis tų įstatų, negalis lakioti po Anglijos padangę. Jei kas pasiryžtų peržengti tuos įstatus, bus baudžiamas šešiem mėnesiams kalėjimam ir 1,000 dol.

Be to, pasirodžiusiems svetimų žemių orlaivininkams skraidyti po Anglijos padangę, be vietinės valdžios leidimo, bus paliepta nusiileisti žemyn. Bet nepaklausius, po trečio signalo, bus šaunama į orlaivį.

Militariški orlaiviai negali Anglijon atvykti be tam tikro valdžios leidimo. Kiti orlaiviai turi turėti leidimą iš Britanijos konsulato.

× 66 žmonės pražuvo. Berlinas. Kovo 4., naktį, Vokietijos torpėdinis laivas susidaužė su šarvuočiu Yorko 5 mylias į šiaurę nuo Helholand; toje kolizijoje žuvo 66 oficeriai ir šiaip žmonės.

× Milžiniškos karės išlaidos. Berlinas. Anot pranešimų vokiškų laikraščių išlaidos Vokietijos karės reikalams 1913 m. sieksiančios \$510,000,000; dalis tos sumos busiantis sunandota tik ateinančiais metais. Metinį Vokietijos rekrutų skaitlių manoma padidinti ant 84,000.

× Didina armiją. Vienna, Austrija. Austrijos metinį rekrutų skaičių norima padidinti ant 30,000 žm.

× Pailgino tarnystę kareivijoj. Paryžius. Karės ministeris padavė ministerių kabinetui projektą pailginti kareiviavimo laiką vietoj 2 metų ant trijų. Priežastis to naujo projekto yra abelnas Europos valstijų ginklavimosi ir patriotizmo dvasia. Pagaliaus laike susirinkimo augščiausios karės dalykų tarybos kovo 4., pirmininkaujant prezidentui Poinkare, šitas sumanytas vienbalsiai tapo priimtas. Čia nebus daroma jokių išėmimų, nes tai skaitosi visų priederme ginti

savo tėvyne. Šitas naujas įstatus įvestas po ilgų tyrinėjimų karės dalykų. Delei šito Francijos kareivių skaitlius padidės ant 210,000 žm.

× Nulėkė 116 mylių per vieną valandą. Paryžius. Kovo 4. Francijos orlaivininkas Guillaux nulėkė nuo Savigny-sur-Braye į Paryžių per vieną valandą; tarpas tarp tų dviejų vietų siekia 190 kilometrų arba 118 mylių (beveik 2 m. į minutę).

× Nubausiti mirtimi. Paryžius. Šiose dienose giljotina tapo nukirstos galvos daug triukšmo Paryžiuje pridariusių keturių banditų; vienas iš jų šaikos patsai nusižudė.

× Smarkus šaltis. Štai kas pranešama mums iš Paryžiaus nuo vasario 21.: „Čia dabar šiaučia stebėtinai smarkūs šalčiai— tankiai pasitaiko matyti, kai jauni ir seni, pergalėti šalčio, krinta ant gatvių; laikraščiai apskaito dešimtimis panašių atsitikimų. Tas apsirėikia ne tik Paryžiuje, bet ir jo priemiesčiuose. Šaltis daaina iki 5 laipsnių — tas labai retai pasitaiko Paryžiuje.“

A. Bartoševičius.

× Browningų meilės laišškai. Iš Londono praneša kovo 6 d. vienas iš jų giminaičių, jog artimiausi Browningo giminės stengiasi nedaleisti parduoti žymių anglų poeto ir poetės, t. y. Roberto ir Elizabethos Barrett Browningų meilės laiškių, kuriuos jie vienas kitam prieš apšvedimą rašinėjo. Jie labai nenori, kad tie laišškai patektų viešon savasfin.

Tikimasi, jog tie laišškai, jei nebus sudraskyti, tai pasiliks Browningų šeimos savasčia. Sunku esą tiktai surasti visus arba didelę dalį giminiečių, kurie yra išsisklaidę po visą pasaulį.

× Dramblys suėdė \$100. Londono zoologiškam sodė atsitiko šitoks dalykėlis. Atsilankęs šitan sodan tūlas svetyr ir priejė prie dramblio suteikė jam keliatą biskitų ir žiūrėjo, kaip tasai gardžiai ēda. Ar tai norėdamas drambli parzinti ar del kokios kitos priežasties, bet vieną biskitą iškūšė į kišenę, kuriame buvo laiškas, gi laiške 20 svarų sterlingų pinigais. Dramblys iškūšė savo nosį į svečio kišenių ir ištraukė iš jo biskitą, su juomi laiška ir iškūšė su savo „dūda“ ir būrną viską prarijo.

× Po Simplono tunelio minos. Italų valdžia sekdama Europos viešpatijas drūtina savo kariškas spēkas pagal anų pavyzdžio. Ant Šveicarijos rubežiaus padaugino kariuomenės pulkus; militariški inžinieriai stropiai stato itaiso fortus prie pat Simplono tunelio įeigos. Gi po žeme iškastū urvai, kur suvedžiota slaptos elektrikinės vielos. Pakaks paspausti mažą guzikutį ir apie 20 mylių tomos po tuneliu bus paliesta sprogsstanoči medžiaga ir ta tunelio dalis suardyta. Iškastuose urvuose ligi šiol dar nepadėta sprogsstanočių medžiaga.

× Pailgino tarnystę kareivijoj. Paryžius. Karės ministeris padavė ministerių kabinetui projektą pailginti kareiviavimo laiką vietoj 2 metų ant trijų. Priežastis to naujo projekto yra abelnas Europos valstijų ginklavimosi ir patriotizmo dvasia. Pagaliaus laike susirinkimo augščiausios karės dalykų tarybos kovo 4., pirmininkaujant prezidentui Poinkare, šitas sumanytas vienbalsiai tapo priimtas. Čia nebus daroma jokių išėmimų, nes tai skaitosi visų priederme ginti

Prof. Meralli, observatorijos direktorius ir jo pagalbininkas prof. Mallada užlipo į kalną, o

prof. Mallada net į kraterį nusi-leido, kuris nuo 1906 m. užgesės. Krateris prineštas sniegu. Nesuradęs jisai jokių tirpimo ženklų ir todėl tvirtina, kad jokiš pavojus negresia. Jei kuomet vulkanas ir išsiveržtų, tačiau neanskėčiau, kaip už penkių arba dvidešimties metų.

× Chinija gausianti paskolą. Kovo 3 d. iš Pekino pranešama, kad Chinija gausianti 125,000,000 dol. paskolos. Tą paskolą sudėsiančios Europos viešpatijos. Herr von Haxthausen, Vokietijos ministeris, pranešęs savo draugams, kitų viešpatijų ministereiams, jog Vokietija nebepristatarausianti prieš Anglijos patarėjo paskyrimus. S. V. ir Japonija atsiskančios nuo atstovavimo įvairiuose departamentuose, todėl apie penkiasdešimts vietu būsiančios išdalintos tarp kitų keturių viešpatijų.

Augščiau paminėta paskolą sudėsiančios šios viešpatijos: Didžioji Britanija — \$40,000,000; Francija — \$35,000,000; Vokietija — \$30,000,000; Suvienytos Valstijos — \$12,500,000; Belgija su Rusija sykiu — \$7,500,000.

× Motinos nenori mokėti takso. Kovo 2 d. iš Paryžiaus praneša, jog Bresto municipalė socialistų taryba uždėjusi ant turgaviečių pardavėjų 6 centus taksos už kiekvieną vežimą. Nemokantį taksos neturį teisės stūmti gatvėmis savo vežimų su prekėmis. Šitasai padavadijimas paliečia taipgi ir kūdikų vežimėlius, kuriuose motinos, tarnaitės ar nuresės pažinęs vaikus. Ypač nuresės pakėlusios didelį skandalą, jog kasdieną už kūdikų pavažinėjimą turinčios mokėti po 6 centus.

Pasiryžus surinkti taksa už kūdikų pažinėjimą, visos moteris griežtai atsisakiusios mokėti.

Iš Lietuvos.

LAIŽUVA, Šiaulių pav. Naktį iš sausio 22 d. į 23-čią Mažeikių antstolis ir žandarai padarė miestelyje daug kratų. Krėtė vietos vargonininką ir d-čią Tauvaišį. Be to dar netolimamė Augsudžių sodžiūje krėtė studento Jasučio motinos būtą. Mažeikiuose gi dabuvo 8 kratos pas latvius ir žydus. Nieko priešvaldiško nerado. Visi rankraščiai, dargi užrašytos universitėtės lekcijos ir visi lietuviški spausdiniai esą sumiti ir išvežti.

× PANEVĖZYS. Liepojaus Romno gelžkelio sargams moka į mėnesį 13 rublių. Taigi tiek, kad vos su šeimyna gali pramisti. Padieniems už sniego valymą šiemet moka 60 k., o kitais metais mokėdavo po 50 k. Žmogus su dviem arkliais moka po 3 r. į dieną.

Šiaurės vėjas.

Vilkas kilpose. Dar gruodįjį Suvalkų apskričio teismas nutiesė 7 mėnesiams kalėjimo seną Liudvinavo vaigtą už melagingą skundą ant savo pusbrolio teisėjo, būktas 1905 metais padavęs raktą revoliucionieriams, kurie išdraske caro paveikslus ir daugybės popierių.

Valstietis.

Nauji mokesčiai. Sudeikiečiuose (Ukm. pav.) yra neišpasakytai tamsių žmonių. Nesenai kuningas per pamokslą paragino išsirašyti laikraščių „Šaltinį“ ir kitokius, tai žmonės paskui, išėjė iš bažnyčios, pasakoja vienas kitam, kad kuningas naujus mokesčius ant jų noris užkrauti, liepiąs išsirašyti kokius tūn laikraščius. Kiti gi pasakoja, kad laikraštis, tai toks popieris, nelyginant silkėms

vytioti. Išaiškinus jiems, kas tai yra laikraštis, tik ranka mostelėjo; mūsų tėvai be tų popierių pragyveno, pragyvensime ir mes.

× Amerika rado. Važiavo kokie tai vyrai Amerikon. Vienas jų pramięgojo Pilviškių stotį, kur ketino išlipti. Žmogus sužinojė, kad jau pravažiavo Pilviškius iššoko iš vagono ir užsimušė. Vyras jaunus, 26 metų, paėnas iš Vilniaus gub. Barzdėlė.

DARBĖNAI, Telsių pav. Darbėnuose steigama vartotojų kraituvė. Prašymas jau paduotas gubernatoriui. Žmonių prijuočiančių kooperacijos reikalams yra nemažas būrelis. Tik vedėjo kolakas da neturi. Reikia tik pasveikinti tą naują žmonių įstaičelę.

Mikė Melagis.

Nauja lietuvių draugija. Šiomis dienomis Vilniuje buvo įsteigiamasis naujos lietuvių švietimo draugijos susirinkimas. Draugija vadinas „Rytas“. Ji turės šviesti Vilniaus gub. lietuvius, arba, kaip sakoma Lietuvos rytus. Draugija kuniginė, kaip „Žibučys“, „Saulė“. Valdybon inėjo kuningai ir kuniginiai inteligentai.

Reikia pastebėti, kad Vilniuje kada tai buvo įsisteigus visų lietuvių švietimo draugija „Aušra“, kur lygiai prigulėjo kuniginiai ir pirmėiviai, tačiau kuniginiai pasistengė tą draugiją suardyti: nemalonu kuninginiams buvo drange su svietiškais inteligentais-pirmėiviais į žmones eiti.

P.

PANEVĖZIO apylinkėje yra ne maža mokyklų, tik vargas, kad tose mokyklose maža-kur lietuviškai mokoma. Dauguma mokytojų rusai, lietuviškai dargi visai nemokantieji. Reikėtų valsciaus sueigoms pasirūpinti įvesti mokyklosna lietuvių kalba.

Valstietis.

(„Liet. Ukin.“)

Per kankių vakarą „Rūtoj“ subatoje dovaną gavo „Kultūros“ kostiumas.

Kostiumas sumaniai atvaizdino visą mūsų atgijimo istoriją: „Aušros“ įsteigėjas, liaurais ir erkėščiai padabintas, tūn Kudirka, tūn visa eilė atsižymėjusių vyrų ir moterių, o tūn ilga eilė draugijų ir laikraščių. Viskas padabinta lietuviškėmis spalvomis: juostomis, gėlėmis, motyvais iš Čiurlionies darbų.

„Kultūros“ savinike pasirodė g. Rucevičienė.

Kadangi už moterių kaukė-kostiumą buvo paskirta tik viena dovana, tai teisėjai negalėjo nuspręsti, kam dovaną paskirti: „Kultūrai“ ar „Mokyklai“, nes tie du kostiumo labai arti tarp savęs buvo surišti. Tą klausimą išrišė pati publika. „Mokykla“, kaip ir pritinka lietuvių mokyklai, buvo po šiaudiniu stogu, iš kur šviesa ējo, rankoje turėjo ABC, ir visa buvo lietuviškose spalvose. Mokykla pirmiau pasirodė salėje, paskui tamsiame apsiaute pasirodė tarp publikos „Kultūra“, kurią iš „tamsumos“ „Mokykla“ išvilko.

Tarp vyrų neatsirado nei vienos kaukės tinkamos dovanai. Vyrų dovana atidėta kitam vakarui, kurs žada būti vasario 23 d. irgi „Rūtoj“.

P. R.

Darbininkų kasos. Sausio 29 d. antradienį bus pirmas gubernijos valdybos posėdis, darbininkų apdraudimu besirūpinas. Tos valdybos pirmininkas: pats gubernatorius, nariai gi: vice-gubernatorius, išdo rūmų prižiūrėtojas, inspektorius-gydytojas, vyresnis fabrikos inspektorius ir vienas rajono inspektorius, du fabrikantu, 2 dvarininku ir vienas miesto valdybos atstovas.

Kaliniai badauja. Mirė kalėjime, neprišaukęs laiku gydytojo Smargainių odų fabrikos darbininkas Gotovko, suimtas už streikavimą.

Politikos kaliniai protestuodami paskelbė — jie badausią.

Kauno žemės tvarkomoji komisija reikalauja paskolos be nušimėčių apmokėjimo siems jau išsiskirsčiusiems Kauno g. sodžiams: Papilės sodž. (Baptų valscėias) — 500 rub.; Biliūnėjų sodžiu (Krasnoselko valscė.) — 2500r.; Karunavos sodž. (Jasvainių valscė.) — 700 rub. ir Ruseinių sodž. (irgi Jasvainių valscė.) — 2600 rub.

RADVILIŠKYJE, Šiaulių pa., kaip jau rašėm, vietos gyvenfojai sumanė inkūrti taupomai-skolima mąją kasą. Virš 100 narių pasižadėdžio sumesti tuoj apie 10 tūkstanečių rublių kapitalo ir atsiskaktyti nuo valdžios teikiamos paskolos — 3 tūkstanečių rublių.

RAGELIAI, Ežerėnų pav. Kun. Stakelė gavęs iš svetimų tikybų departamento 75 rub. pašalpos pasigydyti.

DARBĖNAI, Tels. ap. „Ryg. Garsas“ paduoda žinią, jog Kauno gydytojas Stonkus nupirkes iš barono Štempelio senovės ricierių Laukžemės dvarą. Dvaras būsiąs išdalintas į nedidelus plotus ir parduotas vietiniams gyventojams.

Naujas plentas. Kauno gubernijos ūkio komitetas galutinai nutarė tiesti plentą nuo Telsių iki Mažeikių gelžkelio stoties. Išlaidos apskaitomos į 300,000 rub. Norintiesiems apsimti plentą taisyti — žinotina, jog vasario 28 d. Kauno gubern. ūkio komiteto būte bus tų darbų licitacija.

(„Liet. Žin.“)

Naujas Trakų apskrities plentas. Esame sužinojė, kad karo ministerija, apsvarsėiusi, kaip svarbus yra daiktas ekonomijos žvilgsniu — nukreipti kitaip plentą, jau nutartą vesti per Augstadvarį į Jezną — dabar išradusi galimu daiktu nukreipti jį labiau į pietus taip, kad jis, paliesdamas Rudiškių stotį (Šiaur-Vakarų gelžkelio) stotį su Panemunėlio plentu, eidamas per Butrimonis — jeigu Vilniaus apygardos karc vyresnybė nedarys kliūčių del tos priežasties, kad tas naujas kelias bus penkis varstus ilgesnis. Tokiu būdu vietos pirmiau sumanytosios pačto kelio atmainos, kuri jau senai pasirodė ekonomiškai nesvarbi esanti, dabar Trakų apskrities viduryr gautų naują, labai jai reikalingą plentą, kuris trumpiausiu keliu (per Talkovo sodžiū) vienytų didelį apskrities prekybos centrą — Butrimonis su Rudiškių stotimi, kuri yra labai svarbi didžiulei Trakų apskrities daliai. Be to, turėtume naują kelį — Vilnius — Kaunas — pro žinomąjį Birštono kurortą, kuriam beaugantis nuolat automobilių judėjimas išrištų pirmtutinės svarbos klausimą.

ŠVENČIONIS, Viln. apskr. Lig šių metų pas mus dažnai atsitikdavo bažnyčioje riaušių. Mat, buvo ramu tik tol, kol lietuviai nesusiprato reikalauti sau priedermių teisų bažnyčioje ir kitur. Tačiau dabar, ačiu taktui vietos kuningų, ima aprinti „Lenkai“, pamatę lietuvių susipratimo nebe-nuslopisį, emė ramiau žiūrėti į juos ir pripažinti jiems teisų. Net į lietuvių vakarą atėjo daugelis tokių, kurie seniau būdavo bijo viso, kas lietuviška. Lietuvių apšvėta eina pirmyn. Steigiamas „Blaiivybės“ skyrius, žymiai auga Šv. Kaz. draugijos narių skaičius, daug pareina lietuvių laikraščių.

X.

SKUODAS, Tels. apskr. Skuo-

diškių gyvenimas, kuris ligšiol it snaudė, šiemet kažin kokiuo stebuklu išsyrk pasidarė daug kuo pranešnis už senuosius metus; to pernai, užpernai nē sapnuoti niekam nesisapnavo. Daugumui ir ūkis labiau pameilo, didesnioji Skuodo valsčiaus dalis ūmu laiku sutarė išsikelti vienasėdžiūna, moksleivių skaitlius keliolika žmonių padidėjo, vieno ūkininko sūnus mokosi net Joniškelio (Panev. apskr.) ūkio mokykloj. Liet. laikraščių skaitytojų tiek pasidau gino, kad negalima buvo tikėtis — vienam Skuodo valsčiui šiemet sausio mėn. pabaigoje ėjo virš 150 ekz. lietuvių laikraščių; dauguma dar rengiasi užsisakyti; yra jau daug sodžių, kur po keliolika ekz. laikraščių ateina. **Dum. Treigys.**
(„Viltis“.)

Is Rusijos.

||| **Romanovų jubilėjus.** Peterburgas, kovo 5 dieną. Šianedien prasidėjo trijų šimtų metų Romanovų giminės sukaktuvių apvaikščiojimas. Šv. Petro ir Povilo katedroje atlaikyta už numirusius Romanovus gedulingos pamaldos, kuriose dalyvavo dabartinis caras Nikalojus ir našlė carienė. Nikalojaus žmona ir kunigaikštis Aleksandras pamaldose nedalyvavę.

Išleistas tų sukaktuvių pagerhimui ukazas, kuris pasiūsta senatui, suteikęs nemaža viešų privilegijų; amnestija suteikiama tik mažiesiems politikiniams praskaltėliams, studentams, laikraščių rašytojams ir pakeičiama nutėstiesiems mirties bausmė ant kalėjimo.

Išleistas tų sukaktuvių pagerhimui ukazas, kuris pasiūsta senatui, suteikęs nemaža viešų privilegijų; amnestija suteikiama tik mažiesiems politikiniams praskaltėliams, studentams, laikraščių rašytojams ir pakeičiama nutėstiesiems mirties bausmė ant kalėjimo.

Viršiausias savo ministerius caras apdovanojo ordenais, kokiais — apie tai dar nepranešta. Šitas Romanovų giminės sukaktuvių apvaikščiojimas nusitęsias per keturias dienas. Pirmasis Romanovų giminės sąnarys yra užžengęs ant sosto 21 d. vasario (sen kal.) 1613 m. Bet apie tolesnį tų sakaktuvių apvaikščiojimą pranešime kitame numeryje.

Is Amerikos.

Prezidentas Taftas — paprastas pilietis. Washington. Taigi nuo kovo 4. buvęs prez. Taftas liko tik paprastu Suv. Valst. piliečiu. Praėjusiais keturias metais jis skaitėsi vyriausiu Pildomosios Tarybos sąnariu, kuriuo tapo dabartinis prezidentas Woodrow Wilson. „Pilietis Taftas, kaip ir Roosevelt dabar bus tituluojamas tikrai ex-prezidentu.

Kuomet prez. Taftas pavedė savo vietą naujai išrinktam prez. Wilsonui, tai ir poni Taftienė pavedė savo vietą poniai Wilsonienei, kuri ingijusį socialį vainiką vadinsis „pirmąja šios šalies ponija“.

Užsibaigus įšventinimo ceremonijoms, Taftas širdingai atsisveikines su Wilsonu ir išvažiuaves į savo gimtinę miestą, į Augusta, Ga.

// **Jureivijos mokykla.** Albany, kovo 5. Nesenai senatorius Blauvelt inėšė bilių reikalaujantį, kad New Yorko valstija inkurtų jureivijos mokyklą, kurią galės lankyti mokiniai iš visų šios valstijos dalių. Be to, reikalau-

jama, kad gubernatorius paskirtų tam tyčia Gubernatorių Tarybą, kuri turėtų studijuoti jureivijos mokslo teoriją ir praktiką, jureiviją atskirai, ir pagalios dalį technologijos, būtent: studijuoti garu ir elektrika varomas mašinas. Mokyklos įsteigimui skiriama 100 000 dol. Ir jei minėtas bilius pereis, tai būsią mėginama ingyti Suv. Valstė laisvą „Newport“, kuris dabar yra pavestas New Yorko miesto jureivijos mokyklai (Nautical School). Edukacijos Taryba nesenai nubalsavus, kad to laivo nebevertoti, o pačią mokyklą spalio 31 d. uždengti.

Bevielio telegrafo veikimas. Newport, R. J. Kovo 4. ant Naval Radio Station gauta žinia iš Argentinos; toluma siekia 7—8,000 mylių; oras tam buvo labai atsakantis.

Mokestis už kates. Albany, N. Y. valstijos susirinkime buvo paduotas projektas, pagal kurio, už 3-jų mėn. senumo kaltę toliau paskirto miesto rubežiaus reiks mokėti metinį mokestį — 1 dol. ir užrūšti ant „kakilarkščio“ su tam tikru ženkle; už nepildymą to prisakymo, jei tas sumanymas bus patvirtinta, turės mokėti 10 dol. bausmės arba 10 dienų sėdėti kalėjime.

Moterų demonstracija. Washington, D. C. Kovo 3. atsilbuvo milžiniška moterų demonstracija, kurioje dalyvavo apie 10,000 moterų, reikalaujančių balsavimo tiesų. Pasirodė, kad viena dalis žmonių joms karštai prijaučia, o kita yra visai tam priešinga.

Laikė 62 kongreso-sesijos, kaip pranešama iš Washingtono, mirė 7 senatoriai ir 18 atstovų. Šitie deputatai, anot Pensylvanijos atstovo Muro žodžių, galima skaičiuoti aukomis tvankaus kapitalizmo oro.

Apžiūrės išplaukiančius laivus. Washington, D. C. Liko priimtas įstatas, pagal kurio visi plaukiojantieji per vandenyną garlaiviai, prieš išeinant iš prieplaukos turės būti apžiūriami tam tikros inspekcijos. Priegtam kiekvienam laivui reiks turėti paskirtą komandos skaitlių, bevielių telegrafą ir nepagadintas mašinas.

Per vieną dieną pastatė bažnyčią Jacksonville, Ha. Čia parapijonis laikė tik vienos dienos pasistatė sau bažnyčią. Saulei tekant jie padėjo pirmą pamatinį akmenį, o saulei nusileidus jau jie meldėsi naujoji bažnyčioj.

Nauji penktukai. Tapo išleista 800,000 penktukų su nigerio galva; pirmą tokį penktuką gavo buvęs prezidentas Taftas.

Terptautiška higienos paroda. Lima, Peru (Pietų Am.). Šiose dienose čia atsidarė terptautiška higienos paroda.

Suv. Valst. ambasadorius Meksikoje Wilson kovo 4. prisiuntė prezidentui į Washingtoną savo rezignaciją.

Pusė milijono dolerių darbūninkams. Eastman Kodako kompanijos pajininkai aplaikė nuo p. George Eastmano laišką, paskelbiantį balandžio 1 d. metinį susirinkimą, kuris turės būti Jersey City, N. J. Tenai būsianti inėšta ir rezoliucija autorizuojanti, kad išdalintų tarp minėtos kompanijos darbininkų \$500,000 algos dividendų už vienu ir daugiau metų tarnystę. Manomieji mokėti dividendai sieksią 35 nuosimtį. Jei ta rezoliucija pereis, tai nuo liepos 1-mos dienos bus mokama visame pasaulyje tos kompanijos darbininkams augščiau minėtas nuošimtis.

Yale universitatėn įvedama socializmo studijos. Iš New Haven,

Conn. rašo, jog Yale universitatėn ateinančiu metu būsią pradėta formalės socializmo studijos, kokių ligi šiol dar nei vienoje Amerikos universitatėje nebuvo. Nors kaipur ir buvo studijuojama tasai dalykas, bet tai tik dalis — politikinė ekonomija. Instruktorium būsiąs prof. Henry Crosby Emery. Tų studijų paskelbime minima, jog šitasai naujas kursas, būsianti tai studija legalių pamatų dabartinių ekonominių organizacijų ir ypač specialē peržvalga socializmo, kaip kritikinio užpudinėjimo ant legalio ir ekonominio draugijos surėdimo. — Yale universitatės socialistų kluban priderį apie penkesdešimtų studentų.

Korespondencijos.

LINCOLN, N. Y.

Pas mus dabar yra labai puiki žiema. Kelias rogėms taipgi geras; vežimais niekas nevažiuoja. Šiose apylinkėse yra daug ežerų, kur liuosu laiku gerai pačiužinėti.

Lietuvių čionai gyvena apie 70 asmenų. Dirba jie visi popierose dirbtuvėse ir uždirba neblogiausia. Kaikuriose dirbtuvėse yra lietuvių užveidų, kurie turi gerą vardą, kad pas svetimtaučius, tik gaila, kad jie žinomi ne kaip lietuvių, bet kaip lenkai („pols“). Apie lietuvių abelnaži maža kas žino. Draugijų jokių nėra. **J. P.**

ELIZABETH, N. J.

Apie naujus metus atvyko į mūsų miestą „stebuklingas daktaras“ po vardu Prof. Dr. J. L. Harlow, ir apsigyveno po No. 1085 Elizabeth Avenue, netoli miesto ratūžės, pas vieną moteriškę, lankančią žmones-įnamius. „Stebuklingasis daktaras“ atsispausdino agitativiškus apgarsinimus lietuvių ir lenkų kalbose ir juos išplatino po namus tarpe gyventojų, tarpe kurių atsirado ir ligonių, sergančių ligomis, nuo kurių „daktaras“ tiktauti ir tegydė be skaudėjimo, be peilio ir trumpam laikui. Ligoniai šitam „daktaru“ itikėjo ir jo priėmimo kambarys buvo kasdien prisigrūdęs ligoniais, kurių kišenių pagydes nuo 10 iki 50 dol., „daktaras“ išnyko, neužmokėjęs randos nei už pragyvenimą tai moteriškai, kuri dažinoja, jog tas „daktaras“ vadinosi Brandt, alias Conroy ir buvęs iš New York'o, turėjęs pagelbininką prof. Swift ir „nursę“ merginą, kad padaryti didesnę intekmę ant ligonių. Paskėmė mokia, jog nereikia tikėti „stebuklingai gydantiems daktarams“, kurie vien ligonių kišenių gydo. **Vietinis.**

NEWARK, N. J.

Kovo 1 d. šv. Jurgio svetainėje pp. Leščinskas ir Podziūnas rodė krutančius paveikslius. Publikos prisirinko nemažai. Vakaro programos pusėtinas. Dvi merginos bandė deklamuoti eiles. Deklamavimas buvo labai silpnas, matyt, nepripriustosios prie to darbo. Reikėtų geriaus pasimokyti ant kito karto. Bet toks bausis šūkavimas ir švilpimas drūčiausio žmogaus energiją gali užmūšti.

Krutanti paveiksli — tai pasenusi pramonė, nors jie nepadaro žmonijai blėdies, bet mažai atneša naudos. Yra labai geistina ir mūs senai laukiama, kaip nuo profesionališkų „biznierių“ iš-

girsti ir pamatyti ką nors naujansio ir pamokinantessio žmonija. Užtad, rengdami krutančių paveikslių vakarą, pasistengkit šį-tą papasakoti iš mokslišku šaku del savo ir visuomenės naudos. Mūsų troškimas apšvietimo yra labai didis, kaip ir jusų — pasipelnyti ir garbę ingyti.

Rūkymas ir kalbėjimas laike perstatymo turėtų būti pašalinėti, nes iš to publika piktinasi ir darosi neramumai. Kada vienas kalba, reikėtų visieffs klausyties, ar jis kalba gerai ar blogai, o jei kam nepatinka jo kalbėjimas, tai vistiek pat reikia tylėti ir neužmiršti, kad yra ir tokių, kurie nori išgirsti blogą ir gerą **B. J. V.**

NEW BRITAIN, CONN.

Subatoje, vasario 23 d. Lietuvių Ukėsu Klubo sąnariai buvo surengę draugysčių salėje vakarėli. Tame vakarėlyje vienas to klubo sąnarys, p. K. Senkus, skaitė trumpą paskaitėlę temoje „Keltetas žinuciu iš lietuvių gyvenimo, kaip jie apsigyveno New Britain, Conn.“. Aš noriu suteikti skaitytojams svarbenes iš tos paskaitos ištraukas.

Prieš trisdešimt metų čion jau buvo galima sutikti vieną-kitą lietuvi. Tačiau tai buvo lietuviai liuteroniško tikėjimo ir gal delto jie nepaliko jokio pėdsako, iš kurio būtų galima spėsti apie jų veikimą. Tatai apie juos daugias nei neminėsiu. (Lietuvių liuteronų sulig kun. J. Febrio padavimo dabar esą apie 50 šeimynų, neskaitant pavienių. Bet jų gyvenimas nežymus, kaipir mirės, be jokio gyvumo. — V. A.). Pirmas lietuvis katalikas į New Britain'ą atvyko 1884 m., tai buvo F. Bausiš iš Suvalkų gub., o paskui ir kiti. Pirmutinė šeimyna čion atkeliavo 1889 metuose—Juozas Bubblevičius su savo motere (abudu jau mirę). Pirmutinė lietuvaite, kuri čion pribuvo, tai p-lė Veronika Staigiuotė (dabar p-ni Tutlienė); jinai atvyko 1890 m. Pirmos lietuviškos vestuvės buvo 1891 m. Pirmutinis kūdikis, kuris čia gimė 1889 m., tai Juozas Bubblevičius. (Dabar jisai lanko Worcester, Mass. kolegiją, kur tikisi mokslą pabaigęs gauti laipsnį Bachelor 7 Art — V. A.). Pirmutinis lietuvis tapo Suv. Valstijų piliečiu Jonas Čižauskas 1892 m. Tuo tai laiku ir gimė mintis pas tuos kelis lietuvius, kad inkurti draugystę. Bet mažai nusimanydami apie tokius dalykus, kaip įstatų parašymas, etc., buvo priversti pasiteirauti ir pajieškoti apylinkėje ar nesiranda kokia lietuviška draugystė. Suradę Waverbury'je šv. Kazimiero draugystę ir inkūrė pas save tos draugystės šaką, kurion įsirašė 12 sąnarių; tai buvo 1890 m. Draugystei besididinant bei augant jos sąnarių skaitliui, pradėjo kilti ir neuzsiganėdinimas, būtent: kam šv. Kazimiero draugystė turi juos valdyti. Kilus neuzsiganėdinimui, tapo sumanyta perkeisti draugystės vardas ir tatau 1891 m. padaryta. Draugystė pasivadino šv. Juozapo vardu; ji ir po šiai dien gyvuoja turėdama 22 metu amžiaus. Toliaus gimė mintis inkurti Ukėsu Klubą, kurį inkūrė 1897 m. Laikui bėgant, žinoma, draugysčių skaitlius pasidaugino. Atsirado netik naujos draugystės, bet ir kuopos — SLA., SLRKA. ir LSS. Darant 1909 m. lietuvių surašą surasta, jog viso prigulinių ir draugystes žmonių buvo 1050; draugysčių turtas siekia 7,100 dol. vertės. Reikia pabriežti, jog kaipurie žmonės prigulinti į keles draugystes, todėl ir skaitlius draugysčių sąnarių bus

žymiai mažesnis, negu paduota.

Tris metai atgal New Britain'e viso lietuvių buvo 1882 asmenis. Paskirsčius tą skaitliū išėina šiaip: vyrų ir vaikučių 1052, moterų ir mergaičių — 830; šeimynų 326, pavienių vyrų — 314, pav. merginų — 132. Žinoma per pastaruosius tris metus lietuvių skaitlius žymiai padidėjo. (Raportas paduotas sausio 13 d. 1913 m. per kun. J. Žebri parodo, kad pereinaitis metais buvo 156 krikštai, — (užpernai buvo tik 127), — 58 šliūbai, 26 laidotuvės. Parapija susidedanti iš 1900 dūsių. Viso lietuvių priskaitoma į 2200. — V. A.).

Pirmutiniai kuningai į New Britain'ą atsilankę aprūpinti lietuvius dviasiškais reikalais: kun. Juodišius iš Brooklyn, N. Y., paskiaus kun. Aleks. Burba iš Plymouth, Pa. Paskiaus niekieno nerūpinami inkūrė lietuvišką parapiją vardu šv. Andriejaus. Tai padaryta 1894 m. 1896 m. per Naujus metus tapo pašventintas lietuviškos bažnyčios akmuo. Tuomet buvo didelė iškilnė, dalytojams svarbenes iš tos paskaitos ištraukas.

Prieš trisdešimt metų čion jau buvo galima sutikti vieną-kitą lietuvi. Tačiau tai buvo lietuviai liuteroniško tikėjimo ir gal delto jie nepaliko jokio pėdsako, iš kurio būtų galima spėsti apie jų veikimą. Tatai apie juos daugias nei neminėsiu. (Lietuvių liuteronų sulig kun. J. Febrio padavimo dabar esą apie 50 šeimynų, neskaitant pavienių. Bet jų gyvenimas nežymus, kaipir mirės, be jokio gyvumo. — V. A.). Pirmas lietuvis katalikas į New Britain'ą atvyko 1884 m., tai buvo F. Bausiš iš Suvalkų gub., o paskui ir kiti. Pirmutinė šeimyna čion atkeliavo 1889 metuose—Juozas Bubblevičius su savo motere (abudu jau mirę). Pirmutinė lietuvaite, kuri čion pribuvo, tai p-lė Veronika Staigiuotė (dabar p-ni Tutlienė); jinai atvyko 1890 m. Pirmos lietuviškos vestuvės buvo 1891 m. Pirmutinis kūdikis, kuris čia gimė 1889 m., tai Juozas Bubblevičius. (Dabar jisai lanko Worcester, Mass. kolegiją, kur tikisi mokslą pabaigęs gauti laipsnį Bachelor 7 Art — V. A.). Pirmutinis lietuvis tapo Suv. Valstijų piliečiu Jonas Čižauskas 1892 m. Tuo tai laiku ir gimė mintis pas tuos kelis lietuvius, kad inkurti draugystę. Bet mažai nusimanydami apie tokius dalykus, kaip įstatų parašymas, etc., buvo priversti pasiteirauti ir pajieškoti apylinkėje ar nesiranda kokia lietuviška draugystė. Suradę Waverbury'je šv. Kazimiero draugystę ir inkūrė pas save tos draugystės šaką, kurion įsirašė 12 sąnarių; tai buvo 1890 m. Draugystei besididinant bei augant jos sąnarių skaitliui, pradėjo kilti ir neuzsiganėdinimas, būtent: kam šv. Kazimiero draugystė turi juos valdyti. Kilus neuzsiganėdinimui, tapo sumanyta perkeisti draugystės vardas ir tatau 1891 m. padaryta. Draugystė pasivadino šv. Juozapo vardu; ji ir po šiai dien gyvuoja turėdama 22 metu amžiaus. Toliaus gimė mintis inkurti Ukėsu Klubą, kurį inkūrė 1897 m. Laikui bėgant, žinoma, draugysčių skaitlius pasidaugino. Atsirado netik naujos draugystės, bet ir kuopos — SLA., SLRKA. ir LSS. Darant 1909 m. lietuvių surašą surasta, jog viso prigulinių ir draugystes žmonių buvo 1050; draugysčių turtas siekia 7,100 dol. vertės. Reikia pabriežti, jog kaipurie žmonės prigulinti į keles draugystes, todėl ir skaitlius draugysčių sąnarių bus

žymiai mažesnis, negu paduota. Tris metai atgal New Britain'e viso lietuvių buvo 1882 asmenis. Paskirsčius tą skaitliū išėina šiaip: vyrų ir vaikučių 1052, moterų ir mergaičių — 830; šeimynų 326, pavienių vyrų — 314, pav. merginų — 132. Žinoma per pastaruosius tris metus lietuvių skaitlius žymiai padidėjo. (Raportas paduotas sausio 13 d. 1913 m. per kun. J. Žebri parodo, kad pereinaitis metais buvo 156 krikštai, — (užpernai buvo tik 127), — 58 šliūbai, 26 laidotuvės. Parapija susidedanti iš 1900 dūsių. Viso lietuvių priskaitoma į 2200. — V. A.).

Pirmutiniai kuningai į New Britain'ą atsilankę aprūpinti lietuvius dviasiškais reikalais: kun. Juodišius iš Brooklyn, N. Y., paskiaus kun. Aleks. Burba iš Plymouth, Pa. Paskiaus niekieno nerūpinami inkūrė lietuvišką parapiją vardu šv. Andriejaus. Tai padaryta 1894 m. 1896 m. per Naujus metus tapo pašventintas lietuviškos bažnyčios akmuo. Tuomet buvo didelė iškilnė, dalytojams svarbenes iš tos paskaitos ištraukas.

Prieš trisdešimt metų čion jau buvo galima sutikti vieną-kitą lietuvi. Tačiau tai buvo lietuviai liuteroniško tikėjimo ir gal delto jie nepaliko jokio pėdsako, iš kurio būtų galima spėsti apie jų veikimą. Tatai apie juos daugias nei neminėsiu. (Lietuvių liuteronų sulig kun. J. Febrio padavimo dabar esą apie 50 šeimynų, neskaitant pavienių. Bet jų gyvenimas nežymus, kaipir mirės, be jokio gyvumo. — V. A.). Pirmas lietuvis katalikas į New Britain'ą atvyko 1884 m., tai buvo F. Bausiš iš Suvalkų gub., o paskui ir kiti. Pirmutinė šeimyna čion atkeliavo 1889 metuose—Juozas Bubblevičius su savo motere (abudu jau mirę). Pirmutinė lietuvaite, kuri čion pribuvo, tai p-lė Veronika Staigiuotė (dabar p-ni Tutlienė); jinai atvyko 1890 m. Pirmos lietuviškos vestuvės buvo 1891 m. Pirmutinis kūdikis, kuris čia gimė 1889 m., tai Juozas Bubblevičius. (Dabar jisai lanko Worcester, Mass. kolegiją, kur tikisi mokslą pabaigęs gauti laipsnį Bachelor 7 Art — V. A.). Pirmutinis lietuvis tapo Suv. Valstijų piliečiu Jonas Čižauskas 1892 m. Tuo tai laiku ir gimė mintis pas tuos kelis lietuvius, kad inkurti draugystę. Bet mažai nusimanydami apie tokius dalykus, kaip įstatų parašymas, etc., buvo priversti pasiteirauti ir pajieškoti apylinkėje ar nesiranda kokia lietuviška draugystė. Suradę Waverbury'je šv. Kazimiero draugystę ir inkūrė pas save tos draugystės šaką, kurion įsirašė 12 sąnarių; tai buvo 1890 m. Draugystei besididinant bei augant jos sąnarių skaitliui, pradėjo kilti ir neuzsiganėdinimas, būtent: kam šv. Kazimiero draugystė turi juos valdyti. Kilus neuzsiganėdinimui, tapo sumanyta perkeisti draugystės vardas ir tatau 1891 m. padaryta. Draugystė pasivadino šv. Juozapo vardu; ji ir po šiai dien gyvuoja turėdama 22 metu amžiaus. Toliaus gimė mintis inkurti Ukėsu Klubą, kurį inkūrė 1897 m. Laikui bėgant, žinoma, draugysčių skaitlius pasidaugino. Atsirado netik naujos draugystės, bet ir kuopos — SLA., SLRKA. ir LSS. Darant 1909 m. lietuvių surašą surasta, jog viso prigulinių ir draugystes žmonių buvo 1050; draugysčių turtas siekia 7,100 dol. vertės. Reikia pabriežti, jog kaipurie žmonės prigulinti į keles draugystes, todėl ir skaitlius draugysčių sąnarių bus

Reikia dar paminėti ir apie balius. Pirmutinis balius parengta (bene vestuvėse) 1894. Į balių tuomet eidavo beveik kiekvienas; baliai tuo laiku duodavo gerą pelną. Vėliaus jau pradėta rengti ir prakalbos. Pirmos prakalbos buvo 1900 m.; jas parengė Liet. Ukėsu Neprigulmingas Klubas. Kalbėjo visiems žinomas amerikiečių lietuvių žadintojas ir lietuvištės gaivintojas, Dr. Jonas Šlipas, kuris savo kalba, kaip pasakoją, padaręs didelį išpuolį. Pirmutinis koncertas buvo, rodos, 1907 m., kurį surengė mūsų gerb. dainininkas Mikas Petrauskas ir pianistas Z. Skirgiela. Kalbant apie apšvietą reikėtų priminti kokiais metais kokie laikraščiai ateidavo, bet tokios žinios sunku surinkti.

Galų gale reikia pagirti New Britain'o draugystes, kurios bendromis įiegomis pasistatė Tautišką Namą, dviejų aukštų, 100x50. Tuo pačiu (1912) metu statyta bažnyčia; prie to priskaičius dar senąją, dabartinę parapijos mokyklą, etc., sulig miesto taksų komisijos padaryto šiais metais apvertinimo visas parapijos turtas vertas \$123,000. — V. A.)

Vincas Alksninis.

PHILADELPHIA, PA.

Streiko bėgis. Vas. 24. pasirašė 7 kontraktoriai; rengėsi ir daugiau pasirašyti da didesnių „vėrauzių“. Iš Kirschbaum dirbtuvės išvesta visi gerieji darbininkai. Pargabenta yra net iš New Yorko keliolika skebų; jiems duota geriausias viešbūtis; į darbą juos atveža automobiliu.

Vas. 25. pasirašė 37 kontraktoriai.

Vas. 26. atsilbuvo streikiarių balius su deklamacijomis ir šokiais.

Vas. 27. pas Jablonskio šapą nuo ryto pagauta vienas skiabas. Streikiariai jį gerai apkūlė. Vakare atsilbuvo mass-mitingas Royal svetainėje. Streikiarių susirinko apie 4000. Liet. kalbėjo J. Stasiulevičius, itališkai J. Torchio, žydiškai „Forwaerts“ adm.

Apie 6-tą val. vak. vienas italias-streikiarių skiabui nukirto vieną ranką visai, kirto ir į krūtinę; paskui pasislėpė.

Vas. 28. Jablonskio šapoj susirinko streikiariai ir radę skiabų, gerai juos pavaišino. Jie žada, kol bus gyvi, neskiabauti.

Kovo 1. laikė prakalbą drg. A. Staklickis. Į darbą sugrįžo jau 1,500, daugiasia kelininių. Buvo areštuotas Vincas Valėnas, bet tuojaus paleistas. Italai labiausia areštuojami.

Kovo 2. laikė prakalbą drg. J. Šukys iš Brooklyn; prisirinko žmonių apie 500 su viršum. Kalbėtojas perdavė pasveikinimą nuo Brooklyn lietuvių streikiarių, kurie linkėjo daug-daug gerų mums pasekmių šioj kovoj.

Mūsų streikiariai tą priėmė su gausiu delnų plojimu.

Streikiariai kas kartą eina į didesni užsidedimą, jų energija kyla su dideliu greitumu.

Presos Komitetas:
A. Dagis,
J. Stasiulevičius,
J. Lukoševičius.

NEW BRITAIN, CONN.

Vasario 23 d. buvo Tėvynės Mylėtojų Draugystės prakalbos. Kalbėjo p. J. Keidiejus iš Lawrence, Mass. ir vietinis klebonas kun. J. Žebrius. Kaip pirmasai taip ir antrasai kalbėtojas kalbėjo apie TMD., kaip lietuviams naudingą organizaciją ir ragino, kad kiekvienas lietuvis į ją priklausytų.

Po prakalbų rinkta „Birutės Draugyste" aukos. Ši draugystė rūpinasi surengti visus lošimo prietaisus, kurių stinga naujoje lietuvių draugysčių pastatytoje salėje. Aukų surinkta \$5.00. Potam rinkta aukos streikiarių šelpimui. Kiek surinko, apie tai neteko patirti.

Vakarėlis užbaigta deklamacijomis. Deklamavo p-lė Jieva Kzauskiūtė ir kitos tris mažos mergaitės. **A. J. M.**

WILKES BARRE, PA.

Vasario 21 d. čia pribuvo tūlas protestonų misijonierius, Billy-Sunday. Prieš jį pribuvimą daugelis turtuolių nupirko žemės plotą ir medinį namą, iš kurio, jį sugriovę, pastatė toms prakalboms bei misijoms laikyti didelę daržinę. Tatai atsiejė apie 16,000 dolerių.

Klausyti tų misijų leidžia žmones dovanai. Kalbėtojas aiškina apie girtuoklystės ir rūkymo kenksmingumą žmogaus sveikatai. Jis čia bus apie šešias savaites. Žmonių į tą daržinę susirenka apie 10,000, o ant platformos apie nuo 500 ligi tūkst. Pradėdant misijas, t. y. pirmais vakarais, dainavo gana dideli chorai, kurių ir lietuviai buvo atėję pasiklausyti.

Nuo vasario 28 d. prasidėjo S. L. A. Pildomosios Tarybos susivažiavimo sesijos adv. J. Loppoto ofise. Svarbiausiu bene bus svarstymu apie perkėlimą SLA. Centro į Wilkes Barre, Pa. Pribuvo SLA. prezidentas F. Živatkauskas iš Seranton, Pa., sekretorius A. B. Strimaitis iš New York, N. Y., kaskierius J. Skrutulis iš New Britain, Conn., Dr. Johanna Baltrušaitienė iš Pittsburg, Pa. ir kaskos globėjas T. Paukštis iš Pittston, Pa. **J. J. Nienius.**

LAWRENCE, MASS.

Paskutiniu laiku pas mus dabai visiškai sustojo. Dirba tikrai trečia dalis žmonių. Vieni kalba, kad tai demokratai „pagadinę“, kiti, kad vilnionių tarifas kliudęs, treči, kad American Woolen Co.

„order“ neturi, kiti dar kalba, kad kompanijos nori I. W. W. išnaikyti. Bet tikrosios priežastys, tai ir nebežinoma.

Sausio mėnesyje subankrutino Lietuvių Kooperacija (valgomų daiktų krautuvė). Reikia priminti, kad minėtoji lietuvių įstaiiga turėjo savo pirkėjų apie tūkstantį kas dieną. Kas savaitę inplaukdavo 1,500 dolerių ir daugiau. Bet kodėl subankrutino, tai dar išsiaiškis. Išaugšė galima pasakyti, kad L—ce nebuvo tam tikrų žmonių užžiūrėti biznį. Kas ten tik nepasisuko, tai savo kišenėn pinigų prisipylė. Bet apie tai išsiaiškis teisme, nes „ol-senikai“ kooperaciją padavė teisman už skolas.

Kooperacijai bankrutinant, jos buvęs užvežiojas p. J. Arlauskas nusipirko gabalą žemės ir pasistatė namus. Uždėjo taipgi valgomų daiktų krautuvę. Biznis jam eina gerai, nes beveik visus gavo iš kooperacijos kostumerius.

Praėjusio rudenio laiku pp. V. Šlėgas ir Lužekas ant Essex g—vės N181 užsidėjo fotografijų galeriją. Minėtieji žmonės yra dori ir priguli prie tautiškų organizacijų. Vertėtų juos paremti.

Tarp vietinių lietuvių, ypač L. S. S. 64-tos kp. sąnarių prasipalino kortų lošimas piningais. Lošia, kaip sakiau, daugiausia „socialistai“. Vienas jų, J. J. Kuršas, 24 d. vasario pralošė 130 dolerių. Apskritai, mūsų L—co „socialistai“ tautiniam darbininkų reikalams neduoda nei cento. Jų nei vienas nepriguli nei prie TMD, nei kitų. Pats J. J. K. nėra užsimokėjęs į TMD. už 1911, 1912 ir 1913 metus.

J. K.

BRIGHTON, MASS.

Kovo 1 d. teatrališka kuopa „Perkūnas“ statė trijų veiksmų veikalelį „Kaip kas išmano, taip save gano“. Atlikta pusėtinai. Geriausia savo rolę išpildė p. Šakalaitė-Visgiriene, nors tik pirmą sykį išėjo ant scenos. Matosi, jog jinai turi aktorišką gabumą. Publikai, abelnai pasakius, lošimas patiko.

Kovo 2 d. buvo Liet. Valgomų Daiktų kooperacijos susirinkimas. Buvo taipgi ir prakalbos. Brightono lietuvių užlaiko didelę valgomų daiktų kooperacijos krautuvę, kuri puikiai gyvuoja. Kiek iš atskaitė matosi, tai minėtoji krautuvė per tris metus gavo gryno pelno suvirš 800 dol. Kaučijos padėta 300 dol. Taigi viso turto minėtoji kooperacija turi 1,100 dol. Nors kitų miestų lietuvių kooperacijos negali pasilaikyti ir bankrutuje, vienok mūsų miestelio auga.

Kadir turime savo kooperacijos valgomų daiktų krautuvę, bet to dar nepakanka, būtinai reikėtų dar mums įsteigti savo svetainę, kur lietuviams galėtų laikyti savo draugijų susirinkimus. Už tuos piningus, kuriuos išmokame svetintaučiams už susirinkimų laikymą, mano nuomone, būtų galima užlaikyti savo namą. Labai didelis parankumas būtų. Dabar prisieina visko išgirsti. Laikas pamąstyti apie savo svetainę. Ji būtų gerai, kad mūsų kalbėtojai paašikintų apie tokio namo naudingumą mūsų žmonėms.

Kovo 2 d. vakare buvo LSS. 67 kp. prelekeija. Skaitė bei aiškino d-ras F. Matulaitis iš So. Boston, Mass. Prelekeija buvo iliustruota, arba su paveikslais, parodytais įvairias bakterijas. Prelegentas aiškiai nurodė iš ko daugelis ligų paeina, kaip nuo jų apsaugoti ir kaip jas išnaikinti. Buvo taipgi ir keletas užklausių

paduota, ant kurių d-ras Matulaitis aiškiai ir suprantamai atsakė. **Prisiklausęs.**

HOLYOKE, MASS.

Kovo 2 d. čia buvo lenkų agitativiškos prakalbos. Mieris prakalbų, kad paraginti žmones duoti gausiai aukų, kurios būtų su-naudotos kilus karui tarp Rusijos ir Austrijos. Apie lenkų prakalbas, nebūtų reikalo nei minėti, jei nebūt būtų pakviesti ant šių prakalbų ir Holyoko lietuvių. Bet, matoma, lenkai supanūs, jie į savo abazą ir lietuvius nori įtraukti nors tiek, kiek jiems tas pasiseka. Taip atsitiko pas mus Holyoke. Prisikalbino jie Šv. Kazimiero draugijos porą narių, kurie sutaisė neva lietuvių kalboje apgarsinimus (jei tai galima vadinti lietuvių kalba, kaip žemiau pasirodys) ir šaukė lietuvių į prakalbas, kur būtų kalbėta apie tėvynės apgynimo reikalus. Lietuvisai manydami, kad bus kalbama apie reikalus tėvynės Lietuvos, daugumas ir susirinko.

Įsirekūs gerai lenkų agitatoriams, atsistoję ant kafedros p. K. Šimkonia, Šv. K. Dr. pirmininkas. Paprašęs susirinkimo vedėjo, kad lenkai nesijuoktų, nes čia kalbėsias lietuvių agitatorius, Šimkonis, prabyle šiais žodžiais: „Labai man linksmas, kad aš matau čia tiek daug susirinkusių, kurie interesuojasi reikalais tėvynės. Tai-gi patariu jums lietuvių, kad nebūtų šykštūs davime aukų, kada kolektorai pribus pas jus į triobas. Aš pats duosiu kiek galėsiu ir jūs duokit, kiek kas išgalit tėvynės (sic!) reikalams. Kaip lenkai išloš, tai vėl jie prigelbės lietuviams“.

Užklausus pono Š., kodėl jis taip agitavo, kad lietuvių duotų piningus lenkiškiems reikalams, atsakė: „Kieno vežime sėdi, to ir giesmė giedok“. Ar gi ištikro p. Š. lenkų vežime sėdi? Reikia žinoti, kad iki šiol p. Š. buvo karštas socialistas, dabar-gi kaip matyt — jau virto karštu endeku. Tad kyla klausimas, ar visi socialistai, kurie dar iki šiol buvo tėvynės mylėtojai, vairs „Ojeziznos“ garbintojai? Kas juos prie to privedė?

Po prakalbų lenkai pasigyrė anglų dienraštyje „Springfield Union“, kad su jais išvieno eina 500,000 gyvenančių Amerikoje lietuvių ir 750,000 rusinų.

Patraukimui lietuvių į viršmėnėtas prakalbas pasidaravo trys lietuviai: du priklausanti prie Šv. Kaz. Dr. ir vienas priklausantis prie Lenkų Socialistų Partijos.

Štai kaip skamba jų sutaisytas apgarsinimas:

„Brojai Lietuviai! Staj pranešam izimem kad čia Holyoke susiorganizavo iš Lanku ir Letuviu draugistiu tejp vandinamas Komitetas Apgineju Tervines. Del apgavsinimo Lankam ir Letuviu Komitetas rengia dideli susirinkimo miesto svetainėje (City Hall) nieldos vakara 7 valanda. Del išajškimo to susirinkimo bus vetini Kalbetojaj (jo milista kunigas Kazimieras Cwilinekas ir symkonis iš draugistes šv. Kazimieraus).“

Del to kvečiam jums brojai Letuviaj kad susirinktum ko no didžiausia.

Kvečia Komitetas Apgineju Tervines. Jženga Dikaj.”

Lietuvių kalbos mylėtojas.

CHICAGO, ILL.

Vasario 23 d. buvo Meldazių svetainėje 22 kp. LSS. surengtas dailus vakaras, su perstatymu ir šokiais. Statė ant scenos, ar ne pirmą kartą, trijų veiksmų dra-

mą „Du keliai“.

Šis perstatymas likos suloštas „Dramatiško Ratelio LSS.“ spēkomis. Be to turiu už garbę paminėti nekurių lošėjų vardus: Šiame perstatyme iš viso dalyvauja dešimts ypatų, bet čia paminėsiu tik tris ypatas, ant kurių rėmėsi šis visas perstatymas, t. y. kuningą Nauseną — J. J. Stasiun; kuningą Brankų — J. Burago ir Rytas — V. Vilkevičienės, nes jie visi tokiose ilgose rolėse loše neblogai. Taipgi ir kiti sulošė vidutiniškai, tik jų trumpos rolės.

Be prie svintantųjų kol kas, toli gražu negalime lyginties. Man teko tą patį perstatymą matyti latvių trupą perstant ir jie daug geriaus sulošė, negu lietuvių, tai reiškia, kad lietuvių vi dar neįpranta scenoje; jeigu įprastų arba būtų įpratę, tai taip pat suloštų, kaip ir latviai. Taipgi ir pats veikalas į lietuvių kalbą verčiant yra gerokai perkeistas, net ir pats antgalvis uždėtas kitoniškas. Latvių antgalvis: „Visu dveseliu deena“, kas reiškia lietuviškai: „Visų dūšių dienoje“, t. y. visų šventų dienoje tai atsitinko Holandijs pajūrio sodžiuje, Nanseno kambaryje.

Iš kokios kalbos lietuvių jį išvertė į lietuvių kalbą, nežinau! Tik tiek galiu pastebėti, kad tai ne lietuvių originalas, nei latvių, griečiaus ar ne bus vokiečių. — Tai tiek pastebiu prie šios dramos „Du keliai“.

Šiuomi pranešu visuomenei, kad šis perstatymas yra labai tinkantis lietuviškai scenai, nes jis parodo kuningų geras ir blogas puses. Vienas kuningas būdamas doras ir tikrai Dievą mylintis, radęs netoli savo gyvenimo vieną moterišką kraujuose paplūdusianęšė, pasigailėjo, priglaudė ją, paguldė savo lovon, o pats gulė, jo-vargo ant pilkos kanapkos tole, kol ji pasveiko. Bet deja! Išgirdęs apie tai kitos parapijos kuningas, jo tikras draugas, atėjęs pas jį iškeikia jį, kam jis į savo namus priėmęs valkatą-mergą su vaiku — sakymas: „Su tokiu savo darbu gali Dievo rūstybę užtraukti ant visų krikščioniškų bažnyčių“. Ir liepia, kad tuojais ją išvartų! Bet šis atsiko tą padaryti, sakymas: „Kaip pasveiks, sveika būdama ir be mano varymo ji pati išeis“. Taip šis supykęs išėjo grumodamas atkeršijimu. Parėjęs namo nurašė vyskupui laišką primeludomas visokių nebūčių nesamonių už tai, kad jis nepildas atskančiai bažnyčios pareigų. Vyskupas atrašo laišką, atimam iš jo parapiją ir kuningystę. Parapiją paveda paskui tam niekadėjui kuningui, kuris nurašė vyskupui laišką. O tas, kuris išgelbėjo nekaltą moterišką nuo mirties, neteko vietos ir kuningystės.

Reikia pastebėti dar mūsų dramatiškoms draugijoms, kaip tai „Dramos Draugijai“, „Dramatiškam Rateliui LSS.“, „Jaunimo Rateliui“, kad stantant bent koki veikalą pažymėti ir jo turinį. Tuomet kiekvienas supras geriaus ir patį perstatymą. Tatai būtų labai geistina.

Tėvams-gi reiktų patarti, kad į teatrą nesivestų mažų vaikų, arba, jei vedasi, kad juos dabotų ir neleistų bėgioti po salę laike lošimo. Vaikai bėgiodami po salę pridaro daug triukšmo ir erzina publiką ir lošėjus.

Naudai New Yorko streikių, kurie šiandien nenuilstančiai kovoja už didesnį duonos kashnį, buvo renkamos aukos. Aukų surinkta \$16.61.

Po perstatymo prasidėjo šo-

kie, kurie traukėsi ligi vidurnakčio. Publika buvo pilnutėlė salė. **Jonas Petraitis.**

KENSINGTON, ILL.

Apie porą mėnesių atgal prie Kensingtono parapijos, pagelbėjus kun. Serafinui, susitvėrė „Jaunimo Pasilinksminimo Klubas“. Bet dar nebuvo kaip reikia įsigyvenęs, štai ėmė ir skilo į dvi pusi. Tatai atsitiko taip. Vasario 27 d. buvo minėto klubo metinis susirinkimas bažnytinėje salėje, kuriame dalyvavo ir kun. Serafinas. Išpradžios buvo kalbama apie klubo reikalus: ką pirtki gimnastų lavinimuisi ir tt. Potan komisijos užklausta ar parengė konstituciją. Pasirodė, jog konstitucijos klausime nieko nedaryta. Bet svarbesniu šio susirinkimo klausimu buvo tai klausimas: kokį vardą duoti tam klubui, ir kokias ypatas galima į tą klubą priimti. Pirmininkui padavus tą dalyką apsvarstymui, pakilo kuningas ir prabyle. Jisai patarė, kad klubas vadintųsi „Lietuvių R. K. Pasilinksminimo Klubas“, o sąnariais tepriimti tik tai gerus katalikus, priklausančius prie parapijos, ir kiekvienas sąnarius turis būtinai eiti išpažintin. Einanti išpažintin turj turėti kuningo paliūdiimą. Negalima esą priimti sąnariais tokių, kurie gyveną šioje parapijoje, o priklausa prie kitų parapijų. (Reikia paaiškinti, jog verda tikra kova parapijonų su kuningu; apie pusę parapijos nepasitenkina su kun. Serafinu, nesa jisai vienas valdo parapiją ir nori pasilikti vienvaldžiu; bet žmonės reikalauja, kad būtų išrinktas komitetas, kuris kontroliuotų bažnyčios stovį).

Parapijonai jau buvo siuntę savo delegatus pas vyskupą, reikalaujanti, kad permaintyt kuningą, bet varnas varnai akies nekereta. Matoma, jog ir patsai vyskupas dar labiau padidino mūsų ganytoją, nes dabar jisai beveik žėdną nedėdienį sako smarkius pamokslus. Mūsų kuningui nepatinka, jei dalis parapijonų nori įvesti geresnę tvarką ir įjėsko teisybės. Toks jo pasielgimas atstūmė daugelį parapijonų, kurie prisidėjo prie So. Chicago parapijos, nes ten žmoniškesnis kuningas ir ne taip lupa nuo žmonių.

Tatai nestebėtina, kad mūsų kuningas nenori priimti į klubą tokių parapijonų, kurie priguli į kitą parapiją, nors jie būtų geriausiai katalikai.

Daugumas sąnarių tačiaus nesutiko su augščiaus paminėtoju kun. inėšimu, jie reikalavo, kad tasai klubas, nors ir katalikiškas, nebūtų varžomas, bet kad būtų leidžiama jam liuosai tvarkyti savo reikalus, idant neatidėtų ant jo bažnytinii įstatymų. Pagaliaus pridūrta, jog šitą klubą turi tvarkyti to klubo svietiškieji sąnariai, o ne kuningas. Į sąnarius galima priimti ir tuos, kurie neina išpažintin — tai asmeniškai sąnarių dalykas. Šitas klubas įkurta pasilinksminimui, bet ne katalikybės platinimui.

Mūsų kuningas išgirdęs kai-kurių sąnarių reikalavimus pasakė, jog prie bažnyčios negaljs būti laisvas klubas. Tada pirmininkas padavė tą inėšimą nubalsuoti. Balsavimas buvo slaptas. Balsuojant, kurie norėjo, kad klubas būtų laisvas ir nepriklausytų prie bažnyčios, braukė palkeles, o tie, kurie norėjo, kad priklausytų prie bažnyčios — kryželius. Rezultatas buvo toks: 25 balsai, kad klubas būtų laisvas, o 10 balsų prieš. Toks dalykų pakrypimas mūsų kuningui baisiai nepati-

ko, ir jis stengėsi visokiais būdais prikalbėti, kad šitą balsavimą at mesti ir kad kitam susirinkime būtų balsuojama išnaujo. Kun. net stengėsi pariparodyti, jog šia-me susirinkime balsuota ne sulig parlamentariškų tiesių ir jog tą balsavimą negalima esą skaiyti legaliu. (Mat, į klubą priguli viso 48 sąnariai, o į susirinkimą buvo atėję tik 35.) Bet kun. noras neįsikūniję. Mūsų jaunomėnė jau tiek pribrendusi, kad pati savaimi gali rūpinties savo reikalais; nereikia jai tokių patarėjų, kurie nesuprasdami jaunomėnės dvasios nei jos troškimų, nori sa-vaip vadovauti. Nepavykus perkalbėti laisvesnių žmonių, klubo sąnarių, kun. Serafinas sumanė, kad mažajai pusei būtų sugražinta imokėti į klubą piningai. Laimėjusioji pusė su tuo sutiko, pažymėdama, jog nuo visų sąnarių proporcionališkai bus atitraukti piningai užmokėjimui išlaidų, kaip va: už salę susirinkimams ir už švietą.

Antgalo laimėjusioji pusė išsirikino naują komisiją, kuri turės surasti svetainę, ir pranešti sąnariams.

Šito naujo klubo tikslas gana pakilus. Jo tikslas — atitraukti jaunomėnė nuo karčiamų ir kitų blogų vietų, raginti ją padoriai elgtiesi, gi liuosu laiku užsiimti kuomi-nors naudingų: lavinties gymnastikos, lošimų, dainų, muzikos ir tt.

Baigiant šitą korespondenciją noriu dar paminėti, jog kuningas minėtame susirinkime prikalbėjo įvairiausių dalykų. Ir apie socialistus, Marksą, apie laisva-manus, apie Meksiką ir buvusį prezidentą Madero, ir apie daugelį kitų dalykų. Be to, užkliudė ir laikraščius. Paėmęs ir pakėlęs klerikalų laikraštį „Draugą“ prabyle: „Skaityt kit šitą laikraštį, nes tik šitas laikraštis suteikia naudingas žinias ir tik iš jo tegalite apsišviesti“. Gi kitus laikraščius, kaip „Vienybė Lietuvininkų“, „Laisvają Mintį“, etc., išpeikė ir pasakė, jog tie laikraščiai veda žmones iš doros kelio. Potam užgiedojo „Aniolas Dievo“ ir tuomi užbaigė susirinkimą.

Pirmas.

LEDFORD, ILL.

Darbai eina pamaži; jei kas dirba, tai dirba tik pusę dienos ir delto žmoneliai uždirba labai mažai. Lietuvių čia gyvena nemažas būrelis. Bet draugijos, kuri ristių lietuvius į krūvą, nėra jokios. Liuosą nuo darbo laiką praleidžia daugiausia smūklėse. Nors tiesą pasakius šiame miestelyje karčiamų nėra, bet norintieji įsitraukti susiranda, kur slapta galima įsmukti.

Trūksta čia lietuvių merginų. Jei atvyktų kelios, tai gautų po gražų ir turtingą vaikiną.

J. M.

CHICAGO, ILL.

„Lietuvos“ num. 18, 1911 m. patilpo sekantis pranešimas:

„Nuo Muzikališkai-Dramatiškos Draugijos „Lietuvių Jaunimo Ratelio“.

Sausio 29 d. šių metų ši Draugija statė ant scenos „Valkatą“. Prie drabužių priėmimo („wardrobe“) buvo paskirtas šios Draugijos narys Juozas Šimkus, kurs nuo kiekvienos ypatos, už drabužių pasidėjimą, ėmė po 10 centų. Piningus vie-nok, \$4.70, pasilaikė sau. Pirmame po teatro mėnesiniame susirinkime reikalauta pasiaikinti. J. Šimkus tik tiek pasakė, kad jis tuos \$4.70 turis, bet jų neatiduosias. Kilo triukš-

mas. Reikalauta, kad J. Š., jei negali prirodyti, už ką piningus pasilaiko, kad jus sugražintų Draugijos išdan, bet jis, vietoj to, pasakė, kad išstojas iš Draugijos. Ir išėjo. Primin-sime, kad su J. Šimkum tai ne-bepirmas toks atsitikimas. Būdamas šios Draugijos teatro rengimo komitete jis į du ar tris mėnesius duodavo atskaitas, bet atskaitos nesutikdavo su piningų suma, kurią jis Draugijai sugražindavo. Teisindavos tuo, kad arba atskaitoje apsirikes, arba, kad piningai iš kišenės išpuolė. Kaip-o tautiečini ir draugijai prisei-davo tokiu būdu po keletą do-lerių dovanoti. Nesmagu labai, bet toks J. Šimkaus pasielgimas privertė ant galo Draugiją viešai apie jį žodį tarti.

„Živilės“ teatro rengėjai:

S. Ragauckas,
A. A. Poška.

Muz. Dram. Liet. Jaun. Rate-lio Administracija:

Juozas Geštautas, pirm.
Aleksandra Zukaitė, vice-pirm.
Antanas J. Bierzynskis, kasier.
Franciška Bierzynskaitė, fin. r.
Marė Dundulienė, prot. rašt.”

Minėtas Juozas Šimkus šiemet tik susigriebė paduoti teisman už šitą jo garbės nuplėšimą ir padavė visus pasirašiusius po minėtu straipsniu. Teismas buvo vasario 24 ir 28 d. ir nuteisė S. Ragaucką, J. Geštautą, A. J. Bierzynskį ir Fr. Bierzynskaitę užmokėti Šimkui \$1,500.00; buvo paduota byla ant \$25,000.00 už sugriovimą jo biznio, kuri jįsai turėjo „Mail Order Business“, pardavinėjo spilkutes ir kitus mažozius. Iš pasirašiusių atsakančiausiu yra p. Bierzynskas, todėl dabar jam ir tenka atkentėti, kad leidos jauniems užikarsčiauvus parašyti į laikraštį. Dar p. J. Šimkus ant to nepasiganėdinęs, „mąnas ir „Lietuvą“ teisman patraukti, jei tik duosis.

Vasario pabaigoje atvažiavo Chicago laikraščio „Birutės“ atstovas p. J. A. Chmieliauskas; dabar jis turi prakalbas po visas miesto dalis; prakalboms vietai: prirengia vietinės SLA. ir TMD kuopos. Tikimės, kad jam Chicagoje lietuviams daugias indavė prenumeratos, negu kur kitame lietuviams apgyventame mieste.

Dr. Graičūnas pasidavė globali kuningą ir jiems dabar renka prenumeratą del palaikymo „Draugos“. Kaip sau norite, bet visgi daktarui medicinos tapti laikraščio agentu lyg nepritinka...

Kovo 2 d. „Aušros“ pirmoji kuopa turėjo parengus vakarėlį M. Meldazių svetainėje. „Dramos Dr.-jos sąnariai atlošė komediją „Piršlybos“. Lošimas pavyko labai gerai ir liuosai, tik gaila, kad žmonių nedaug buvo (kaip paprastai „Aušros“ vakaruose)—vargu padengs išlaidas, nors ar-tistai savo triūsą veltui pašventė; taipgi „Birutės“ kvartetas sudainavo porą dainelių; potam buvo šokiai ir skrajojanti krasa.

Vėjalis.

Nori užganėdinti.

—Priklijuokite man dirbtinę barzdą!

—O kam tamsta nusiskūtot savąją?

—Mat žmona turi paprotį pašioti už barzdos — laike savaitės net pusę jos nupeša — tai aš ir nusiskutau. Dabar gi pamačiau, kad bereikalo tą padariau: ji dabar nerimastauja, netekusi to užganėdinimo. Taigi, tegul dabar peša dirbtinę...

„Vienybės Lietuvninkų“ byla su Bagočium.

(Taša.)

(Perspaudinta iš „Lietuvos“.)

Teismo posėdis prasidėjo 25 d. vasario, 10:55 prieš pietus ir pasibaigė 12:50 m. Pirm pradediant klausinėti liūdinkus, teišėjas gan ilgai kalbėjosi su advokatais. Bagočiaus advokatas nelabai tenorėjo pristoti ant to, kad teisme nebuvo Lozos, kurio pereitoje teismo sesijoje teišėjas reikalavo. „Vienybės Lietuvninkų“ advokatas paaiškino teišėjui, kad kuningas Loza negalys būti, jam neišpuola aplėsti savo misiją, kurioje pastaruoju laiku turįs labai daug darbo.

Pradėta klausinėti p. Juozas Purvis, „V. L.“ liūdinkas. Ši sykį per visą laiką klausinėjo jį Bag. advokatas p. Potter.

Kl.: — Ar po praeitai teismo sesijai tamta iškeliavai tiesiai namo, ar kur kitur užgaisai?

At.: — Pasilikau Brooklynė.

Kl.: — Ar diskusavai su ku nors apie šią bylą (provą)?

At.: — Ne.

Kl.: — Ar esi tikras, kad ne?

Tt.: — Taip. Prisiėjo kalbėti ir minėti provą, bet į diskusijas nesileidau.

Kl.: — Kokis-gi skirtumas tarp minėjimo ir dskutavimo?

At.: — Minėjimas tai dar nereiškia diskusiją.

(Teišėjas: „Tai nesvarbus dalykas“.)

Kl.: — Ar neklausinėjai kā nors informacijų apie bylą ir tuos klausimus, sulig kurių pareitą sesiją davinėjai atsakymus?

At.: — Klausiau tiktai apie suareštavimą Susivienijimo Prezidento.

Kl.: — Ko klausėi?

At.: — Pono Mikolainio, Susivienijimo vice-prezidento.

Kl.: — Ar jis yra čia teismo salėje?

At.: — Taip, yra.

(Advokatas dairisi po salę ir klausia, ar yra salėje Mikolainis. „V. L.“ advokatas protestuoja. Potter prirodinėja teišėjui, kad liūdinkas atsimena tūlus atsitikimus iš 1906 m., o neatsimena aplinkybių, prie kurių buvo suareštuotas SLA. Prezidentas; o kad geriau atsiminius, tai pasiukvietęs teisman ir ypatą, kuri suteikusi jam informaciją apie tą klausimą, ty. apie suareštavimą Prezidento. Teišėjas nusprendžia, kad toks kamantinėjimas liūdinko yra bereikalingas ir ne vietoje.)

Kl.: — Kas tai yra „Sunday School“?

At.: — Mokykla, kurioje tarp kitko aiškina biblija.

Kl.: — Ar tamta mokinais „Sunday School“?

At.: — Taip.

(„V. L.“ advokatas protestuoja. Teišėjas protestą pripažįsta.)

Kl.: — Ar tamta esi „V. L.“ skaitytojas?

At.: — Taip.

Kl.: — Gal esi biznyje su „V. L.“ leidėjais?

At.: — Ne.

Kl.: — Gal giminė?

At.: — Ne.

Kl.: — Ar tamta tankiai rašai straipsnius į „V. L.“?

At.: — Pirm to straipsnio nebuvau niekad rašęs. Tai mano pirmas straipsnis, pasirodęs „Vienybėje Lietuvninkų“.

Kl.: — Čia yra pora straipsnių apie Bagočių. Ar tamta gali išversti anglų kalbon?

At.: — Aš nesmi vertėjas.

Kl.: — Ar nemoki versti iš lietuvių kalbos į anglų kalbą?

At.: — Niekad nesmi vertęs.

Kl.: — O iš anglų kalbos lietuvių kalbon ar esi vertęs?

At.: — Taip.

Kl.: — Išverskite tuos straipsnius taip, kaip mokate. Vienas straipsnis tilpo „Vien. Liet.“ iš sausio 8 d., 1913.

(„V. L.“ advokatas protestuoja. Teišėjas paveljia versti. Purvis paima straipsnį. Bag. advokatas liepia jam atsistoti: „wake up“! „Vien. Liet.“ advokatas protestuoja ir nurodo teišėjui, kad B. advokatas elgiasi su liūdinku, tartum ant rinkos ir užmiršta, jog čia yra teismas, kur liūdinkai yra po teismo protekcija, tad reikia su jais apsieiti mandagiai. Teišėjas p. Cass'o protestą paremia ir patėmija p. Potteriui, kad šis turi būti mandagesnis. Patėmijimas priimtas.)

Purvis verčia iš „V. L.“ No. 2 Peržvalgos skirsnį: „Vienybė Lietuvninkų“ apskundė. Pereitą savaitę „Vienybės Lietuvninkų“ leidėjai, pp. J. J. Paukštis ir K. Brazys, gavo pakvietimą nuo tūlos advokatų firmos (Sykes and Potter) stoti į New Yorko valstijos Eupreme Court'ą — augščiausį teismą. Skundėju esąs visiems žinomas skandalų darytojas Bagočius. Ką jam „Vienybė Lietuvninkų“ padarė ir kiek millionų dolerių reikalaua atlyginimo už sužeistą vietą, dar niekas nežino. „Pastaruoju laiku Bagočius buvo Brooklynė ir vedžiojosi per kelias dienas su tik ką atvažiavusiu p. Grigaičiu. Girdėties, kad p. Grigaitis kalbėjė, jog dabar patogus esąs Bagočiui laikas skusti ir Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Todėl gal neužilgo susilauksime da ir daugiau bylų. Mat Bagočius sakosi norįs pastoti advokatu. Todėl geriausia proga jam bus pradėti praktiką nuo tampymo lietuvių laikraščių ir organizacijų po teismus“.)

Po tam p. J. Purvis verčia straipsnį iš „Vienybės Lietuvninkų“ No. 4-to Peržvalgos: „Dar Bagočiaus skundas“. Nepasikankindamas tuo skundu, jau apie kurį anuo syk rašėme, Bagočius dar įskundė „Vienybė Lietuvninkų“ vietiniam magistratui, girdi, už jo „garbės įžeidimą“. Buvo pareikalauta skundo kopijos, iš kurios pasirodė, jogei Bagočius apskundė už p. J—as straipsnį, tilpusį „V. L.“ N48, 1912. Straipsnis išverstas paties Bagočiaus. Bet taip falšyvai išverstas, kad veik žėdna eilutė klaidinga ir net prikimšta tokių bjaurių žodžių (k. v. beggar), kokių straipsnyje visai nebuvo. Tas parodo, kad arba Bagočius visai nemoka anglų nei lietuvių kalbų, arba su piku noru padarė falšyvą vertimą. O teisme prisiegavo, kad žinas lietuvių kalbą ir kad mokinęs lietuvių kalbos net Vokietijoje.. Žinant Bagočiaus keliones, indomu būtų žinoti, kas kokį vokiety vežėją jis tos kalbos mokinosi?..

Verčiant pastebėta, kad vertimas, kurį turėjo B. advokatas ir kuris, anot to paties advokato, paties B—aus padarytas, buvo keletas visiškai neteisingai išverstų žodžių, kad straipsniams pridavus kitokią prasmę.

Po tam B. advokatas klausinėjo apie tai, delko Purvis pasirašė po straipsniu „J—as“, o ne pilna savo pavardė ir ar visada jis vartoja pseudonimus, o ne tikrąją savo pavardę. „V. L.“ advo-

katas užprotestavo prieš tos rūšies klausimus ir teišėjas protestą priėmė.

Į liūdinkų krėslą pakviesta kun. Varnagiris. Paduosiu keletą indomesnių klausimų, kokie buvo paduoti kun. Varnagiriui. Pirmučiausia išklausinėjo „V. L.“ advokatas: kiek metų, kaip kuningų, kaip senai gyvena Amerikoje ir tt.

Kl.: — Ar tamta pažįsti tą bibliją? (rodo bibliją).

At.: — Taip.

(B. advokatas: tą kningą, kuri čia guli, štai tiktai tą kningą?)

At.: — Ne tą kningą, ty. tomą, bet tą išleidimą.

Kl.: — Koki tai yra kninga?

At.: — Tai yra biblija 1907 metų išleidimas, išleido Berlino biblijinė draugija.

Kl.: — Ar katalikai neturi biblijos?

At.: — Turi. Lietuviai neturi pilnos, ty. turi tik Naują Įstatymą ir dalį Senojo išleide.

Kl.: — Ar katalikams uždrausta skaityti šį biblija?

At.: — Uždrausta; katalikai gali vartoti tiktai tokį šventraštį, ant kurio yra katalikų bažnyčios aprobatos, o ant tos edicijos aprobatos nėra. Katalikų biblija — tai Vulgata ir į kitas kalbas verčiama tiktai iš Vulgatos. Kiti vertimai nėra katalikiški.

Bagočiaus advokatas klausinėja. Reikia pastebėti, kad dabar mandagesniu pasidarė. Kun. V. Varnagiriui pasakius, kad katalikų šventraštis nesutinka su protestonų šventraščiu, teišėjas prasiuko ir pasakė: „kuomet Bag. liūdijo, kad tą bibliją vartoja ir nešasi į bažnyčią katalikai, tai jau buvo aišku, kad jis pats yra „poor catholic“.

Kl.: — Ar senai tamta pažįsti tą bibliją?

At.: — Pirmu sykiu man teko matyti apie 20 m. tam atgal.

Kl.: — Bet ta kninga yra išleista tik 1907 m?

At.: — Šitoji edicija, bet pirm to dar buvo daug edicijų.

Kl.: — Kaip tamta gali ją pažinti, kad sakai, jog katalikams yra draudžiama skaityti protestonų išleistas šventraštis?

At.: — Bet kad žinojus, jog kninga yra netikus, kas nors turi ją peržiūrėti. Antra-gi, nematant ant jos aprobatos, išsyk žinoma, jog ji nėra katalikų leidinys.

Kl.: — Ar tamta turėjai parašyti Pennsylvanijoj?

At.: — Ne.

Kl.: — O gal Pennsylvanijos valstijoj katalikų bažnyčia naudoja šį biblijos išleidimą?

At.: — Ne.

Kl.: — Iškur tamta žinai?

At.: — Aš esmi katalikų kuningas, tad ir žinau, jog katalikų bažnyčia vienodas taisykles turi New Yorke, Pennsylvanijoj, Europoj, Afrikoj, Australijoj ir visur.

Paskui jau lyg ir privatiškai kun. Varnagiris, teišėjui prašant, aiškino jam ir advokatams, koks yra skirtumas tarp protestonų ir katalikų šventraščiu.

Išklausinęs tuos liūdinkus, teišėjas buvo lyg ir prisirengęs išduoti nuosprendį, kas bus su skundu, bet „V. L.“ advokatui reikalaujant paskirta 10 d. kovo nuo 9 val. ryto. Ateinantin teismo posėdin turės atsakyti ir pats Bagočius; šiame posėdyje jis nebuvo.

(T. b.)

Jaunikis.

— Matomai senatvė artinasi... Iki šiol visi manęs klausė: kodėl aš nevedęs? Dabar g. visi klausia: kodėl aš neapsivedžiau.

Muzika irgi veikia

Žmonija, nežinodama prie ko vargo slėgtyje linkt, griebiasi įvairiausių dalykų ir, kaip gerai į tokius dalykus prisižiūri, tankiausiai nenutaiko už ko griebties. Iš to matyt, kad žmonija šaltai negalvoja, nes jinai, pakliudyta kokios-nors nelaimės, inpuola agonijon, lyg tas skęstantis vandenyje kelia vis rankas viršun, kitų pagalbos laukdamas. Tas skęstančiam ne tik kad nieko negelbsti, bet dar blogiau daro: rankos, viršun iškeltos, apsinkina kūną ir greičiau paneria galva — taigi jau aiškios išrišimo pasekmės. Žmonėse būna daug tokių atsitikimų, kuomet žmogus fzyziškai ar dvasiškai suserga ir jam prisieina gydyties, panaudot įvairiausių vaistus, kitaip pasakius — „maitinties latinškos virtuvės valgiais“. Mūsų amžiuje labai išsiplatino liga, lyg mados delei, — dirksnių (nervų) liga, žmogaus dirksniai pirmų-pirmiausiai įra nuog persidirbimo, paskesniai — nuog įvairiausios sielos turbacijos. Tokia liga vienok mažesnis nuosimtis tų žmonių serga, kurie dirba fzyziškąjį darbą. Dirksniams paprastai duodamas poilsis per fzyzišką kūno kompleksijos pastiprinimą. Bet jau XI šimtmytyje buvo patirta, kad ypač fzyziškai gana stipriems, nieko fzyziškas poilsis negelbsti; taigi griebtasi ko kito. Jau minėtame šimtmytyje dr. as Avizena bandė gydyt ne tik šiaip svirusių dirksnių žmones, bet ir lengvus proto sumišimus su muzikos pagalba.

Žmogus dirbąs daugiau nusinešioja, negu dykūnas. Tai jam, darbininkui visų amaty, darbų ir profesijų, turi būt žinotina, kad žmonijai invalidai (sergantieji) nereikalingi; taigi kiekvieno žmogaus pereiga yra stengties, idant invalidu būtų kaip-galima trumpiau, gyvenant ilgiausį amžių. Kad nepasidaryt netikusiu, tai reikia palaikyt ir gerint savas jėgas. Jėgas galima labai gerai pagerinti tik per nekalciausius smagus, kokius žmogaus dvasiai suteikia menas: muzika ir dailė. Ypač turi būt atkreipta atidžia į silpnesnius, ty. į vaikus. Vaikai abiejų lyčių, žmonijos diegeliai, turi būt taip auginami, kad jų kūnas ir dvasia būtų sveiki ir galingi. Per dvasią sveiksta kūnas, per kūną sveiksta dvasia. Paskutiniaus laikais užsimama visokiais tyrinėjimais kaslink muzikos veikmės ant žmogaus, kaip ant protingiausios vienutės pasaulyje. Tuos bandymus daro francūzai, vokiečiai, rusai, anglai ir amerikonoai. Įvedama muzika įvairiausiose ligonbučiuose, o ypač beprotnamiuose. Peterburge, ginekologiškame institute, kasdien yra vargonų koncertai, karvais su pajvairinimu kitais instrumentais ar dainavimu. Ligoniai, kurie dar net lovų aplėst nepajiegia, klauso tų koncertų, laikydami telefonų ragelius prie ausų. Francūzai ir anglai dar toliau mužengė. Jie, ypač francūzai, dvasiškai sergančius ne tik kad ramina su muzikos pagalba, bet dar tyrinėja kokiu muzika kuriam ligoniui geriau gelbsti, geriau jo nuraminimui veikia. Ir taip — vienus geriau ramina Mozarto muzika, kitus — Bethoveno, trečius — Chopino, ketvirtus — Massenet, penktus — Saint-Saen-so ir t. t. Žmonės ir neligonbučiuose ne visi mėgsta vienokią muziką. Vieniems tinka dar Pergolėse, Cimarosa, o kitiems jau net permažai R. Wagnero ar R. Strausso; mylintiems gi muziką

Mozarto, Al. Shadella ir jiems panašių, tokie kaip R. Straunas (ne valsu rašėjas), R. Wagneras, E. Berliozas, C. Debussy, G. Dupont visai nepakenčiami. Čia veikia žmoguje jo muzikališkas išsilavinimas. Mažai išsilavinę muzikoje, mėgsta pirmuosius, o daugiau — gėrėjasi pastaraisiais. Tas pats pasitaiko ir su paprastais žmonėmis. Daugiau išsilavinęs žmogus, supranta daugiau už tą, kuris nesilavinęs. Matmatiką parašys kokią-nors svarbią formulą, bet nemokliui tas jokios reikšmės neturės, — filosofas įsigilins į kokį-nors slepinį ir dėstys savo teorijas bemokliui, — pastarasis parodys kokį-nors nepaprastą skambėjimo akordą, — nemokliasis pasakys: prikeverzojo ir sako, kad tas gali nepaprastai dar savitai ir dailiai skambėti ir tt. Dabar, grįžtant vėl nuog tolaikinio nusilenkimo, reikia pastebėti, kad dvasiškai sergančių ligonių gydymas su muzikos pagalba, kaip pastebė savuose užrašuose po ligonbučius daktarai-psichiatriai, esąs geras ir daktaro Avizenos pirmi bandymai tik po 800 metų randa sau platesnę dirvą.

Lietuviai savo dvasioje jautė muzikos galę iš seniausiu laikų, nes viską su daina paguosdavo, žinodami jau dainos-muzikos tebuklingą veikmę. Žinojo lietuviai apie muzikos veikmę ir ant gyvūnų ir pagimdė pasakėle apie vilką ir dadorių su kuline. Pasakoja: Dudorius inkrito vilkenyčion, girtas beeidamas iš kokynės (vakaruskos), kurioje jis beveik visą naktį dailiai kulinę pūtė, o visi jį gerai pamylėjo. Inkrito vilkenyčion ant vilko ir gal vilkas jį būtų tuojaus „padavadijęs“, bet jam nespėjus pačiam surikt, mažai turint pajautos, kulinė paspausta sužvigo. Vilkas nusi- stebėjo ir jo pasišiausė ant sketoro plankai visai prigulė prie kailio. Dudorius mažai tą jautė, bet po nekuriu laiko, truputį prasi- blaives, jis pajuto, kad jam labai nepatogu tų gulėti. Kur gi bus gulėt patogu, kad žmonės vilkenyčias kasdavo labai smailu dugnu, idant inkritės žvėris neturėtų kur įsibėgēt ir viršun išsokt. Tai ir dudoriui nebuvo geros vietos išsirangyt. Vilkas, pakol du- dorius spėjo prasiblaivyti, kelius kartus su savo gauruota koja vis taikė dudorių užkabint. Bet jis vis truputį pakliudydavo pasipū- tūs, kaip visumet būna, kulinės maiša, nuo ko pasidarydavo te- bėtinai vilkui garsai. Vislkas, gar- są užgirdęs, vėl valandėlę nusira- mindavo. Vilku tolia procedū- ra matomai patiko, ir jis kaskart vis tankiau ir tankiau pradėdavo tą kulinės maišą spaudyt. Ga- lėp dūdorius visai jau atsipekėjo ir šalimais pamatė nepaprastą re- ginį, bet, taip sakant, šiai vietai visai tinkamą nelaimės draugą. Dudorius suprato ko vilku reikia ir pūtė savo kulinę nuog gaidžių iki ryti, kol atėjo žmonės. Vil- kas, per tą visą laiką šalimais sė- dėdamas, ir verkė ir džiaugė, staugdama ir kankdama. Ir taip vilkas pamylėjo muzikantą, kad net žmonės neleidė muzikantą iš duobės traukt. Žmonės turė- jo pirma vilku virvę ant kaklo užnert ir pakilēt į viršū, ir jau paskui tik ištraukē muzikantą. Išlipęs, muzikantas pasakė: „Kad nors vilkai ir atjaučia muziką, bet jau aš jiems daugiau neušiu (ne- grajisiu) ir kitiems pasakysiu, kad neuštū“. Dudorius nuog to- limesnių pasakojimų susilaukē ir, parietęs kulinės ragą prie lūpų, o maišą žaste paspaudęs, nuėjo

per žmones, sklėsdamas dailius garsus, kokius tik žmogus pajie- gia pagamint. Pasižadėjo du- dorius tiek žmonijai už, pakol iš- džius jo krūtinė, pakol apkurs žmogaus toji girslė, kuri nori su- klausyt visus svieto nedorumus ir gadint savąją širdį; pasižadėjo dudorius žmonijoje būt vienu iš sielos vadovų nuog žmogaus lop- šio iki Anapielio vartų ir vest į nežinomas slapybes.

Gerai pagalvojus, matyt, kad meno pasaulis, jeigu taip išsirei-škus, turi, eilėje kitų valstijų, di- džiausia valstija — muzika. Mu- zika gydo žmogaus dvasią ir kū- ną. Muzika stiprina nuvargusį ir pastiprina jį savo vargus ir sun- kenybes greičiau nugulēt ir už- miršt. Muzika širdyje užkuria tokią ugnelę, kad jos kaitrumu greičiau nuog skruostų gailios ašaros būna nudžiovinamos. Kaip žmogus dvasioje geriau jaučiasi, tuoj smarkiau stoja kovon su gy- venimu ir jo sunkenybėmis. Tegul bus kiekvienam iš mūsų svar-biausiu dalyku šis oblasis: suteikimas laimės visai žmonijai ne per kumštį, ugnį ir kardą, bet per mokslą ir meną. **M. Rastenis.**

**DAR KELETAS ŽINUCIŲ
APIE ANDRIŲ VIŠTALIŲ.**

Colonia Sarmiento, Chubut, Ar- gentina. Gruodžio 15, 1912. Ra- dome šiek-tiek rašyta „Lietuvoje“ ir „Vien. Lietuvninkų“ apie mirusį mūsų sagentainį, Andrių Joną Vištalių, ligonbutyje San Roca, Buenos Aires'e. Prie to, ką pranešė Juozapas Pauga ir aš noriu pridėti keletą žinių. Aš pažinau Andrių J. Vištalių nuo 18-99 metų, pažinau ir jo pusbroį, Martį Vištalių, dailydė, vedu- sį vokiety, kuris mus nuvedē pir- mą kartą prilankyti A. J. Vištalių ligonbutin. Martinas Vištalius pasimirē saulės karščio užgautas, 1900 m., Buenos Aires'e. Męs su mano seneliu, Izidoriu Šlapeliu ir mano tėvu Justinu, tankiai lankydavome Vištalių ir pastebė- jome jo karštą Lietuvos meilę. Jis mums apskatinėjo apie savo nelai- mingą gyvenimą. Pasakojo, jogei buvo vedęs lenkę moterį; žinoma, tarpe anų-dviejų buvo nesutikimas delei tautystės skir- tumo: jisai geidė, kad jo pati ir vaikai kalbėtų lietuviškai. Jisai buvo prisirašęs lenkų draugijon „Towarzystwo Polsko.“ Tuom laiku jisai aiškino apie lietuvių savyvaldą. Delei šito iškilo su- lenkais nesutikimas, o dar dides- nis nesutikimas šeimyniškame gy- venime. Jo pati „savo keliu“ pra- dėjo eiti, delto jo turtais ir ener- gija ėjo silpnyn. Jisai turėjo biznį, — buvo užsidėjęs mažą spaustuvely, spausdinimui visokių darbelių ispanų kalboje. Delei šitų nesmagumų ir užsiėmimas jam mažai besisekė. Jisai turėjo mintį su laiku uždėti didesnę spaustuvely ir spausdinti jo paties raštus. Bet pasijutęs, kad nega- li savo pačiai užsitikėti susivaidi- jo su jaja. Sykį tokiame barnyje pribuvo policija, arba jo pačios pagalbininkai. Jį suėmė, paskai- tē užu beprotį ir nugalėno jį su- mišelių ligonbutį, kur jisai ir pra- buvo ligi savo mirėiai varginga- me padėjime.

Kiek kartų męs lankėme tą se- nelį, męs matėme jo didelį pasi- šventimą lietuviams. Kaip gai- la tokio žmogaus, taip drąsaus! Reikia tik pamintyti apie anos laikus, kada taip maža buvo lie- tuvių rašliava, kaip tai sunku bu- vo inteligentui lietuvių kalbą gai- vinti. Jis buvo uždėtoju „Auš-

KAZYS PUIDA.

KOL SAULĖ PATEKĖS . . .

Jam rodės, jog tai tokia tyła, po kurios būtina iškilis trukšminga audra. Kaip ta audra apsireikš — sunku spėlioti. Jis tik instinktyviai jautė, jog kaž-kas jo krūtinėje dedas, tverias, be jo valios, be jo noro. Jis — tai tasai atmainų indas, kuriame kas kitas, ana antroji, nesuvoktina, nesuprasta žmogaus pusė darbuojas, kurią pirmoji, išvydinė, žmogaus pusė užpakalin nustūmė ir tylėti jai paliepė.

Praamžinojo pasėlio — angelo ir vėlio pasėlio vaisiai veda krūtinės oazoje nuožnią kovą, kiekvienas už savo teises, už savo ilgąmąži trūsą atsilyginimo geisdama. Kas vienas jūdviųjų, kas akimirksni žmogaus būtybės kovoja. . .

Kuris dabar laimės — to viršus bus, tas juo ištisą gyvenimą vartys ir savo tikslo uostan nuves.

Eimutis suprato tą *stilstando* periodą ir visomis išgalėmis stengėsi perspėti galutiną nutarimą, bet tos kovos nė kelių nė takų nesugraibė. Gerai jis žinojo, jog per ilgai gyvena žmogus savo išvydiniau aš, kad, neišvengtinaijam reikalui užėjus, ūmai sugėbėtų vidujini, tą užpakalin nustumtąjį ir paniekintąjį aš gyveniman pašaukti ir jam budėti ir tvirti paliepti.

— Džiaugiuosi neapsakomai, kad tamstai geriau, kad kiek palengvėjo, — šnabždėjo tyruoju jausmu virpas Marytės balsas.

Eimutis šypsosjos maloniū, švelniu nusišypsosjomu, slaptasias jos širdies mintis skaitydamas.

Jai rodės, jog jauna meilė visa istengs panaikinti: — išblaišys ūkanotą minčių sklaidą, ilies gyvumą iš sopulio apmirusion širdin; jieskinių takui naują kelią, giedron vedantį, praskijs. Žinojo, o gal budria susizadinusios moteriškės širdimi nujautė, jog meilė negali būti ūkanota, negali paniurusiomis akimis aplinkui žvalgyties, kuomet viskas ją giedron vilioja.

— Palengvėjo? — klausė pats savęs Eimutis. — Galbūt lig rytojaus. . . Baisenis toksai ramumas už pasiučiausią audrą. . .

— Kodel?

— Iš audros gimęs ramumas — tai vėsula viską ant savo kelio naikinanti, lauzanti. . .

— Ar negalima toji audra perspėti? Žaibu tvyktelėjo ta mintis Eimučio širdin. Perspėti! perspėti! baisiosios savo pasekmėse vėsulos suirutės!

Bet kaip? kokiū būdu? ir, galų-gale, ar toji audra išties neišvengtina? Pašelusiu šoku blaškės tos mintis jo galvoje, išeigos jieskojos, tako, kuriuo prie, bent imanomo, ramumo, prieiti galėtų.

Ir vėl sukilo jame valandėlei nutilę kančių kirminai, vėl gimė ir geso galvoje įvairiausi sumanymai, kol nuvargusi, išsi- blaškiusi mintis neatsirėmė vienan paradoksalškiausiu sumanyman:

— Važiuoti į Rodvaičią!

Ir jau nebegalvojo daugiau, nebenorėjo galvoti. Nusitvėrė tos minties, kaip skęstas šiaudo, ir nieko nelaukdamas išsirengė ton kelionėn niekam nepasisakodamas kur ir ko keliaujas. Tiktai Marytė širdingiau, negu paprastai, pabučavo, tik ilgiau, negu paprastai, jos akių mėlynėn žiūrėjos. . .

— O jeigu neprisileis? — kaip meteoras skrido per jo galva mintis, Rodvaičios salėje besėdint.

— Kas tuomet daryti? — šnabždėjo vidaus balsai.

Jau keletas minučių, kaip tarnas jo vizitine kortele nežinas išėjo. Keista rodės jam, jog jis taip ilgai negrižta.

Rodvaičia nustebusiomis, pasipiktinusiomis, ar gal paniekinančiomis akimis žiūrėjo ton kortelėn ir savo akimis netikėjo. Pastebėjo, kad tarnas atidžiai seka pono veido bruožų bei varsų atmainą ir, pats dar nieko nutarti nespėjęs, tiktai senu papročiu dribtelėjo:

— Prašyk.

Pačios mintis mezgė kaž-kokį painų to Eimučio atsilyginimo tinklą. Viena už kitos trumpu akimirksniu suskubo nutarti, jog to atsilyginimo turima visai kitokia, jo

minčių ploto nesugraiboma prasmė ir reiksmė. Apgalėtojas pats neis apveiktojo lankyti, ypač šiame atsitikime.

Pamatė augštą Eimučio stovylą kabinetan bežengiančią, žvilgtterėjo jo veidan ir nusiukoė viduje savęs velnionišku apveiktojo juoku, nors dar nesugraibė to juoko prasmės.

Eimutis inėjo kabinetan, mandagiai pasisveikino ir stebėtinai atsimainiusiu balsu tarė:

— Atvykstu tamston — kodel, gal patasai numanai, o gal išskaitei iš mano veido, nes pastebėjau prieš akimirksni kartaus apveiktojo nusišypsosjomą, kuris tamstos veidu pralėkė.

— Kokiuo tikslu? — trumpai užklausė jis. Po valandėles pridūrė: — Prašau sėsties.

Eimutis atsisėdo prie biuro gilion minkšton krasėn. Rodvaičia sėdėjo iš kitos biuro pusės.

— Gali tamsta reikalauti iš manęs kokiū nori atlyginimo, išskyrus vieno: — tėvų žemėje aš lieku ir sąlyga nieku būdu nepri- valo kitų žmonių paliesti.

Rodvaičia ilgai tylėjo. Matyti neprisi- rengęs buvo prie viso to.

— Šaudyties tamsta su manim nesišau- dysi, — pridūrė Eimutis. — Iš vienos urnos mirties giliuko netrauksiva, nes tam viskam prieštarauja kilties skirtumai ir mano nepripažinimas tokių nuoskaudos atlygini- mo būdu.

— Tai tamsta tariesi mane nuskau- dęs? — prabilo Rodvaičia.

— Kaip tamsta matai, — atsakė Eimu- tis, pakeldamas išblykusių, susopėjusių veidą.

— Tai gi tamstos teisė atlyginimo rei- tės tuos žodžius, paaiškino Rodvaičia.

— Tai gi, tamstos teisė atlyginimo rei- kalauti.

— O tamsta neturi teisės iš manęs to- kio-pat atlyginimo reikalauti, juo labiau kad iš mano priežasties tas incidentas iški- lo? — užklausė jis, netikėtai del savęs.

— Tuo nesirūpinau, — pasiaiškino Ei- mutis. — Jei pareikalausi tamsta iš manęs atlyginimo, formaliniai būsiu su tamsta at- silyginęs. Neslepju nė nuo savęs, nė nuo tamstos, jog prieš mane, ne kaip atskira- asmenį, bet kaip lietuvių visuomenės sąna- rį, tamsta sunkiai nusidėjai. Tačiau, ne aš tamstai teisėjas; tautinio lietuvių atgimimo historija nuteis bajoriją sulgy jos darbų. Tas ateityje bus, šiandien rūpinuos savi- mi. . .

— Tad ko man iš tamstos pareikalauti? — Tamstos valia.

— Ar tamsta manai, kad tokiuose atsi- tikimuose imanomas atsilyginimas? — klausė iš savo pusės Rodvaičia.

— Ką aš manau, man rodos, tamstai neturi rūpėti. Juk tamstos visuomeninis sluogsnis išdirbo tam tikrą supratimą ir bū- da tokiems atsilyginimams; juk ištisais šimtmečiais jis gyvavo ir šiandien net val- tybinių teisių yra sankeionuojamas.

— Bet tamsta jo nepripažįsti?

— Ne. Nes matau jame elementariš- kiausios nteisybės išikūnijimą ir, juo lab- jau, jog tasai atsilyginimo būdas niekuomet savo tikslo neatsieikia.

— Tad kuo gali tamsta man atsilyginti?

— Kuo? — kurčiai užklausė Eimutis.

Šiurpulių bangos nusidriekė visu jo kūnu; bijojo, jog iš to nieko neišeis.

— Tai gi, kuo? — klausė Rodvaičia pris- ispyręs, nes juto, jog jo viršus ir jis galės diktuoti.

— Tamstos valia, — atsilygė Eimutis.

— Jau pabriežiau tamstai, jog formalinio atsilyginimo jieskodamas atvykstu. Mora- linis — tai, man rodos, kiekvieno mudviųjų asmeninis reikalas.

— Taip, tiesa. Bet supranti, matomai, tamsta tą padėjimą, kuriame mudu pasiju- tova?

— Visai aiškiai.

— Man rodos ne. Aš pradėjau, tad *eo ipso* — mano kaltė; bet aš nukentėjau — taip-gi mano kaltė, nes jei nebūčiau pradė- jęs, nebūčiau nukentėjęs. Tad faktiškai aš turiu atleidimo iš tamstos prašyti.

— Juridiškai, jei tamsta prisipažįsti mane užgauti norėjęs, ką liūdi ja ši žaizda. — parodė pirštu kairę antausį, — tai taip.

(T. b.)

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...RYTOJUN BEŽIURINT

Vertė

KAZYS PUIDA

Padėjo visų-pirmiausia išsikrapštyti Talmontui iš balos, kurs linksmai juokė pats iš savęs:

— Aš tiktai pritūpiau, ponuliai jus mano, kad geriau pataikinus, o tai linguojies žmogus tame pel- kyne, kai ant lingės lopšyje.

Šunįs atnešė gaidį ir tris jaunikas. Mikolas išsitraukė iš gaidžio uodegos raudoną plunksną ir užsikišo už savo skrybelės kaspino.

— Ot gražus gargalius — gyrė girininkas — lygiai kai bažantai, kokiūs aš Baltavežyje mačiau.

— Kam taip toli jieskoti? — tarė Talmontas — ir Taujėnų kunigaikštis užveisė bažantų parke. Tai tik toks paukštis, kurs nieko laukinio savyje neturi. Virėjams tai šaudyti, ne medėjams.

Rajeckis kreipėsi Červinskui:

— Ką-gi, ar eisime tenai, kur lizdas nutūpė?

— Juk galima — atsakė girininkas — tiktai sunku jos rasti; išgaidintos puola į samanas ir ne- sijūdina, — ligi vakaro kai negyvos guli. Nebijok tamsta — rasime kitas; jų čia koks tūkstantis lizdu.

— Tiktai vesk, ponas Červinski, žmoniškėsneš vieton, kad kai-nors praeiti būtų galima.

— Kad parduvi jieskoti, tai jau geltonomis sa- manomis, ponas „laučiau“, o geltonosios samanos tik ant bedugnių auga.

— Jus tai jau toksai pelkių žmogus — aiškino Talmontas — o ponas Rajeckis jaunutis, tai lyg ant sparnų. O mane žemė jau traukia ir kai pasilai- dosiu joje, tai vis-gi nenorėčiau raiste.

— Juk čia, kur einam, tai dar ne bėda. Nu- smuku ir išlipsi. Ot tenai, toli po kairės — lygi žolė — ten žmogus neužėsi. Ir nėra reikalo, nieko ten nerasi: kartais antis tupi ir tai negerosios, juo- dė, arba plikės.

Pažvelgė visi kairėn, kur žalesnė, už raistą, re- gimai nekalta, klojos pievelė. Mikolas pamanė, kad jeigu be vadovų valkiotus po Šepetą, tai gal pamė- gintų užėiti ton pievelėn. — Nemalonų šiurpuliai nupūrtė jį. — Ant tokių tai viltvilgų pelkynų gi- mė lietuvių keiksmas:

— Kad tu skradžiai žemę nueitum!

Eidamas medėjų priešakyje, Červinskis pasako- jo toliau:

— O pačiam Šepetos viduryje, dar už mylios nuo čia, yra neužaugęs, juodas ežeras. Tai iš to ežero dienų ir naktį kyla sunkūs garai, lyg kad dur- pjų dūmais smirdą ir augštyne neiškiša, tiktai kloja- si žemai ant krantų. Kokie tenai paukščiai — nė nežinia, ues negalima arti prieiti. Kartais pakelsi, eidimas, kokį didžiųjų kulionų, arba kitą kokį žvė- rį, velnian panašų, tai ir traukia tan ežeran pypkio rūktyti.

— Ot matai tamsta — tarė Talmontas Rajeck- kin — tai, ką pasakojau vakar tamstai užmušęs, — nė žasis, nė zuikis — tai buvo nuo to ežero.

Ir kreipėsi girininkan:

— O ką, ar buvai, ponas Červinski, prie to ežero, kad pasakoji, kai jis išrodo?

— Žiemą buvau priešęs, ir tai nearti; neužsa- la ir vis rūksta. Ir pelkės aplinkui neužsala. Va- sara baisu net prisiatinti. . .

Tuo tarpu šunįs iškėlė vėl parduvi lizdą vieną ir tuoj kitą. Gaidžiai — gargaliai išspruko, bet sep- tynios jauniklės krito. Vėl Minka sustojo nepa- prastai, virpėdama ir traukdamos baimingai nuo kaž-kokio didelio paukščio, kuriuo nepasitikėjo. Pakilo lėtai ir lengvai, išsilenkęs lanku pusantro masto didumo. Mikolas numušė jį ir pakėlęs, ap- žiūrinėjo didelį bekaso snapą, bet užlenktą, ilgas kijas ir juodai-rusvas plunksnas ant sparnų, pilkas ant krūtinės.

— Didelis kulionas — atsakė Červinskis — iš- ty didžiausių. Bet jis niekam netikęs, mėsa šlykšti. Mesk tamsta jį balon.

— O ne! niekuomet tokio nėsū matęs; paimsiu ir iškimšiu.

— Tai aš jį tamstai panešiosiu — pasisiūlė gi- rininkas.

Neperilgai medžiojo — saulė pasiekė pusdie- nio ir šildė pakenčiamai, nes vėjalis skraidė po Še- petą, persisunkęs balos augmenų kvaptimis. Bet visi buvo sukaite, nes vaikščiojimas liūliuojančiais raisto samanynais priklausę prie sunkiausių medė- jo triūšų. Ypač didysai Talmontas vos alsavo ir net špo nustojo. Nutarė pasilsėti ir pasitiprinti.

— Tiktai kad galima būtų kur išsitiešti ne kai meitėlis purvan — jieskio aplinkui akimis ponas Benediktas.

— Leiskite man — tarė Červinskis.

Išrinko vietą netoli savęs, kur augo keli krū- mai išsikerojusiu karklų. Trijų krūmų šakos sulenkė vidurin. Paskui nupjovė medėjo peiliu kelias

(T. b.)

(Tąsa.)

Toksai gašlus knings globimas nenormalis, nesveikas apsireiškimas. Toji „skaitymo manija“ liga ir pavojinga liga ir su ja reikia kovoti. Prie tokio skaitymo, kuomet vaikai ištisomis dienomis ir ilgais vakarais niūks ant kningų, rydami kningą už knings, negali būt kalbos apie lavinimos, švieti- mos, visos dvasios, fantazijos ir proto jėgos išsikrai- po, plėtojas netikru keliu. Vieton sveikos ir turtin- gos fantazijos lignista fantastika; vieton tvirtų bei aiškių jausmų — sentimentalškumas ir patrauki- mas prie sensacių; vieton sveiko bei budraus proto kažkoksai nevaikiškas vyravimas, inprotis rezonuoti.

Kad nė šimtoji skaityto dalis neperdirbta, tai nėra mažiausios abejonės, bet šioji bėda dar ne to- kia didelė. Daug blogiau, kad prie tokio skaitymo negalėjo juose išsidirbti mokėjimas bei gabumai koncentruoto darbo, ir labai gali būti, kad tojo mo- kėjimo jie jau niekuomet neturės ir niekuomet nie- ko kaip reikiant nežinos. Skaitydami jie ingija lang visokių žinių, bet visos tos žinios nepilnos, ne- gilios. Jie nieko gerai nežino, neturi nuosavos nuo- monės apie nieką, o sutinka su nuomone pastarosios perskaitytos kningos autoriaus. Toksai dvasinių jėgų stovis labai dažnai ir vėlesniu laiku neatsimai- no. Pesimistinis atsinešimas į visas kenksmingas ne tik visuomenė, bet ir jiems patiems, nes tiktai tas, kuris giliai įsitikrins yra, jog jis labai mažai žino, gali ir pajęgs plėtoties ir slinkti su laiko dva- sia pirmyn.

Trumpeje mano pedagoginėje praktikoje teko jau kelis kartus susidūri su tokiais „persiskaičiu- tais“ žmonėmis, kurių vsas gyvenimas iš mažų die- nų išpamatų iširęs.

Nuolatos knings laikydami, jie nustoja saiko realio gyvenimo apsireiškimas, nemoka to gy- venimo suvokti ir orientuoties jame. Elementariš- kiausioje gyvenimo prietikiuose jie bejęgiai kly- ta dalykų bei žmonių apvertinime, nieko nemato konkretiškume ir gyvenime realiuose santikiuose, bet žiūri viskan per sausos, abstraktės teorijos ar formulos akimis, kurias iš kaž-kokios knings išskai- tē. Nenaturališkumas, nepaprastas apsiėjimas, teo- retiškumas kyšo visuose jų žmonių šeimyniniuose, draugiškiuose ir visuomeniniuose prietikiuose.

Labai dažnai pastebima pas juos širdingų prisiri- šiimų stoka, sutvertos tikrai dvasinės sympatijos ar būdu harmonijos. Dargi draugiškumo jausmai iškiša pas juos ne iš dvasinių pobūdžių, o tik „vie- nodų nuomonių bei palinkimų“ pagaminti.

Nuolatos augštomis materijomis besirūpindami, jie niekina viską mažą, elementariniai-paprastą, išaugšto žiūri viskan, kas neturi didžios idėjinės ar principijinės vertės, ir apie ką negalima išdidžiai pasigincyti didžių laiko mokymų ar teorių atsirėmus. Ir todėl visi elementariniai, pamatiniai jausmai bei instinktai, ant kurių vien tegali tikrasai augštas ideališkumas laikyties, lieka pas juos neišplėtoti.

Ne vienos ir ne visos knings išplėtoja instink- tus ir impročius, daugiausia čia veikia turtinga gy- venimo praktika. Todėl nereikia skatinti prie dau- goko skaitymo, nes daug geriau, kuomet vaikas turiningai, intensyviai gyvena — gerai, tikrais dvasios veisniais, o ne teorijos patraukimais vadovau- jas. Apie tokį vaikina galima išanksto pasakyti, kad jis ilgainiui bus tenai, kur šviesa, žmoniškumas, pažanga ir stovės tvirtai, nes turės tvirtą pamatą, nes jis vidujiniai išlavintas žmogus, jautrus, atvi- ras, tikrai kultūrinis. Ir tokis jis ilgai bus, ir ilgai, ligi žilos galvos, bus jis dvasia jaunas, nes jis ilgai vaiku buvo išbuves, kuomet jaunas teoretikas-kni- gius, „jaunas senis“, greitai nuleis rankas ir pails. Ir kur jis ilgainiui pristos, to negalima pasakyti, nes vieni teoretiniai „įsitikrinimai“ nieką prie nieko neriša ir nieko neapdraudžia.

Skaitydamas mūsų jaunimo laikraščius, visuom- et jaučiu, kaip por karštų jų ginčų eilės dvelkia vėsa, nes per daug ten kritikų, moralistų, politikų, visuomenės veikėjų, net teologinių skaanskonių. Nėra tenai prastumo ir jaunybės, nėra nieko tvir- tai-sveiko, gamtinio, paprasto. Jų kalbose daugiau doktrinero nerviškumo bei atkakumo, negu galin- go, bei juo jausmo, veržiančios aikštėn; daugiau „jaunų senių“ proto, negu patraukiančios, iškilmin- gai jaunybės ūpo bei jėgų sugundytos minties.

Naminiam jaunimo skaitymui susitvarkyti te- gali pas mus padėti šeimyna ir liaudies mokytojai. Turime užtektinai inteligentinių šeimynų, bet netu- rime vaikų literatūros, neturime išsidirbę suprati- mo, jog tėvų visudidžiausiu rūpesniu privalo būti išaukinti savo vaikai naudingais visuomenės sąna- riais ir augštesniųjų žmonių idėlų dvasioje.

Rūpesniu privalo būti išaukinti savo vaikai nudin- gais visuomenės sąnariais ir augštesnių žmonių idealų dvasioje.

(T. b.)

RAUDA.

Lekia dienos greičiau aro,
greičiau aro,
vai, negrįžta jis iš karo,
vai, iš karo;

o be jo taip liūdna, skaudu,
liūdna, skaudu...
Visi, visi girdžia aidus
mano raudų.

Visi linksni, visi smagus,
visiems gera...
O tie žmonės! Jie už meilę
mane bara;

jie malonės nepermano,
nesupranta;
jie nežino, kad ji didi,
puiki, šventa;

jie nežino, kad ji karšta,
kad ji saldi,
nors ir širdį man sudraskė
ir suskaldė...

Nieko, nieko jie nežino,
nesupranta!...
O man gailios asarėlės
žemėn krenta...

Aš jo laukiu dieną, naktį,
jo, bernelio;
laukin grįžioje, ant kiemo
ir an kelio, —

o negrįžta jis iš karo,
vai, iš karo,
nors ir lekia ilgos dienos
greičiau aro...

Zigmas Gaidamavičius.

Musų Kalendoriai.

(Užbaiga.)

Kalbant apie kalendoriuje tilpusią beletristiką, negalima be pastabos apsieiti. Manding, kalendoriaus sutaisytojai į vietą nors ir nusisekusių vertimėlių — svetimybų, lengvai galėjo parūpinti originalias lietuvių beletristinio paraštas apsakėles arba neprastesnius už A. Čechov „romanus“. Užkimšdami kalendoriaus puslapius vertimėliais, mes, mano nuomone, prasižengiamo prieš savuosius rašytojus ir raštiją. Antraip vertus, kiekvienam lietuviui yra smagiau skaityti originalias lietuvių rašytojų apsakėles. Iki šioliai mes per daug puoselėjome svetimų rūbą. Mūsų raštija taipgi daugiausiai susideda iš vertimėlių. O tai visai nepageidaujamas apsi-reiškinimas. Mums reiktų daugiau rūpintis lietuviškumu ir vengti vertimėlių, o jų vietą, kiek galint, užpildyti originaliais raštais. Pas mus, kiek žinoma, ačiu Dievui, netrūksta gerų beletristų ir poetų, tai spausdinti ne kiek ne geresnius vertimėlius, manding, per didis apsilaidimas ir kartu mūsų rašytojų pažeminimas.

Paprastai lietuviškai-kaimiečiai neperdaugiausia rūpinasi vaikų auklėjimu — augina juos, taip sakant, „ant Dievo valios“. Da mažus žiemą leidžia mokyklon, o vasarą tankiausiai siunčia kiauulių bei karvių ganytų. Ir taip dauguma kūdikių auga, vargsta beveik visas savo jaunąsias dienas. Namie jie kartais irgi ne kaip paguodojami. Baudžia juos už ką reikia, ar nereikia. Baudimo būdai ir-gi verti aštraus papeikimo, nes tėvai, nežinodami, kaip bausti kūdikius, tik daugiau juos ištvirkina. Tiems šeiminkams, kurie nori sveikus ir dorus išauklėti vaikus, patartina atidžiai perskaityti ilgoką kun. P. Jakubėno straipsnį: „Apie tėvų perdidi aštrumą ir perdidį minkštumą, auklėjant vaikus“, kuris tilpo Biržų Kalendoriuje. Straipsnio autorius visiems suprantama kalba papasakoja, kaip turi būti vaikai pavyzdinčiai auklėjami ir kokias jiems galima uždėti bauses. Aplamai kalbant, kun. Jakubėno yra labai naudingas šeiminkams straipsnis ir geistina, kad šeiminkai kuodaugiausiai jį skaitytų. Šis kun. Jakubėno straipsnis, tai, taip sakant, naujienu mūsų raštijoje.

Šiame kalendoriuje neužmiršta ir Lietuvos sodnai. Yra išspausdintas ilgokas straipsnis apie sodną, kuriame išdėstyta svarbesni dalykai apie vaismedžius ir kaip juos apsaugoti nuo vabzdžių.

Pas lietuvius žirgelis labai yra mylimas gyvulys. Jei seksime Lietuvos historiją ir liaudies dainėles, ten atrasime, kad žirgelis, tai historiškas Lietuvos gyvulys. Lietuvis nei prie vieno gyvulio neturėjo tokio prisirišimo, kaip prie žirgelių-juodberelio. Tai, anot mūsų historijos, tikrasis senat-

vės lietuvi karės draugas. Žinoma, lietuvis, turėdamas tokį didį prie žirgelių prisirišimą, neapsisėdėjo neisradęs savotiškų „vaistų“, kuriais žirgelį „gydo“. Pastarajam susirgus, pradeda kaimietis jį „gydyti“ ir „gydo“, kol visai „nenugydo“. Šiame kalendoriuje gyvulių gydytojas K. Jašinskas keliais žodžiais apie arklius aiškiai išdėsto klaidingą kaimiečių arklių gydymą ir kaip jie tokiu savo „gydymu“ kankina niekuom nekaltus gyvulius.

Kalendoriuje tilpo vienas užvis geriausias straipsnis, tai d-ro M. Kuprevičiaus keli žodžiai apie alaus ir degtinės vartojimą. Abelnai žmonės tiki, kad degtinė šildo ir stiprina žmogų, bet d-ras Kuprevičius aiškiai parparodo, jog degtinė visai nešildo ir nestiprina žmogaus, bet, priešingai, atšaldo ir nuvargina. Alkoholis, kalbant d-ro M. Kuprevičiaus žodžiais, atšalina žmogaus dirksnius ir užmigdo jų jautrumą. Negeriantis visuomet, kaip protiškaity, taip ir kūniškai yra stipresnis ir jautresnis. Alkoholis ypatai nužemina ir kartais priveda prie žemų ir pasibaisėtinų darbų. Taigi, kitais žodžiais kalbant, išėmus blėdį, baltakė nieko daugiau žmogui ir nesuteikia. Jei žmogus nori būti sveikas, stiprus ir kraujingas, tai tyras oras, atsakantis maistas ir švarus užsilaikymas, yra atsakančiausi tam vaistai. Svaiginantieji gėrimai visuomet atšaldo kūną, naikina sveikatą, užnuodina dirksnius ir pagreitina mirtį. Mēs turime visai atsakyti nuo svaiginančiųjų gėrimų, nes jie, kaip matome, nieko žmonijai nesuteikia, tik ligą, pajuoką ir skurdą.

Kalendoriuje neužmiršta ir lietuvių-gaspadinės; ten joms yra geras pluokštas patarimų. Tik gaila, kad tuose patarimuose beveik daugiausia aiškinama, kaip daryti vaisinį vyną. Argi nevertėtų ko prakilnesnio mūsų gaspadinės pamokyti?

Informacijinės žinios kalendoriuje sudėta beveik tik iš Biržų. Iš šio kalendoriaus nesužinosi nei kiek Lietuvoje svarbesnių ūkio draugijų, nei apšvietos draugijų ir kitų žymesnių įstaigų, kurios turėtų rasti kalendoriuje atsakančią vietą. Beje, paminti Lietuvoje išeinantieji laikraščiai.

Kalendorius neapsisėjo be keleto spaudos klaidų, bet, abelnai, išleidyti švarus ir vertas perskaitymo. Kaina irgi neperaugsta.

Zigmas Vitkauskas.

D-RAS J. BASANAČIUS

KAIP MAN NEBUVO LEMTA DŪMOS ATSTOVU TAPTI

Kelioms dienoms nuo delegatų apsilankymo praėjus iš Vilkaviškio apygardos sužinojau apie A. Bulotos ir jojo pakalikų paleistąjį obalsį agitacijoje prieš mano kandidatūrą, kas mano nervus suerzino. A. Bulota, d-ras Kudirka, Grinius ir kiti „pirmiečiai“, mat, buvę susitarę mano kandidatūrą boikotuoti ir rinkimuose Suvalkose pasiryžę balsus veikiau atiduoti kuningui. Pats p. Bulota, kaipo Lietuvos demokratas, susitelkęs dėl rinkimų Dūmose su Vilkaviškio sionistais: Charkelais, Frank'u, Rozen'u, Turberg'u, rabinu Šereševskiu ir kt. žydų ultra-nacionalistais; jiems apskelbę, būk aš esąs didžiausias Lietuvos nacionalistas-šovinistas ir antisemitas,—regimai su tikslu, kad ir visus žydus-rinkikus Suvalkuose nuo mano kandidatūros nubaidžius...

Žinodamas, tokiuo būdu, kad mano kandidatūra Suvalkuose žydų ir lenkų balsais negali būt palaikoma, iš kitos pusės į rinkimų agitaciją išstolo — iš Vilniaus — žiūrint ir nežinant būsimojo josios rezultato — ar daugiau bus „Šaltinio“ šalininkų išrinkta ir kiek bulotinių, aš rugsėjo 20 (spalio 3) dieną priverstas buvau, taktikos žvilgsniu, „Šaltinio“ redakcijai parašyti, kad ji apie mano kandidatūrą tylėtų, nes iš jos galėjo nieko gero neišėiti. „Taip dalykams stovint — sakiau savo laiške — aš Suvalkuose laimėti negaliu. Mano kandidatūrą išsaičius, galima būtų lietuvių balsus suskaldyti, per ką galėtų laimėti lenkai su (bulotiniais ir*) žydais susitelkę. Todeli Tamstai prašau daugiau apie mano dandidatūrą nė žodžio nerašyti, o rengti ir kitas, Jums tinkamas kandidatūras. Man rodos, apie mane jau ir taip per daug buvo kalbėta — užteks. Taigi daugiau nė žodelio“.

Kad šitoks mano naujantimas lengvai galėjo įvykti, ne sunku yra suprasti, žinant, kad bulotiniams nedaugiau kaip dar 4 balsus reikėjo gauti, kad „Šaltinio“ šalininkus apgalėjus ką jie — **nota bene** — sekančiuose rinkimuose rodos ir laimės.

Rugsėjo 15 (spalio 8) dieną važiauvau Vilkaviškį, kur už poros dienų turėjo būti pavieto mažas rinkimū kurioje rinkimai į guberniją. Geležinkelio stotyje susitikau su kun. J. Vailokaičiu, „Šaltinio“ redaktoriumi, kursai tuomet grįžo iš agitacijos Naumiesčio paviete, kur jam pasisekė galutinai

*) Žodžiai kabėse laiške išnetyčių praleisti.

nustatyti J. Kriaučiūno ir Bakšio tinkamas jam kandidatūras.

Iš stoties miestan drauge su kun. Vailokaičiu važiuojant, visą laiką kalbėta apie rinkimus ir jų pasekmes. Sužinojau, rinkimai „gerai“ einą, kad visur praesią „Šaltinio“ persamieji „geri katalikai“, kurių būsį 22 rinkiku. Todel jau tuomet manyta ir pranašauta, kad rinkimai Suvalkuose būsį laimėti. Nusisnekažus apie mano augščiau ci-tuotąjį laiška, rašytą nežinant dalykų stovio valsčiūose, ir Vailokaičiui užklausus, ar aš manas nuo kandidatūros atsiskyti, pasakiau, jog aš pastatytosios kandidatūros nemanau išsaižadėti jeigu taip dalykai stovi, kaip jis išpasakojo; atsakyčiau tik tada, jei bulotinių būtų viršus, jei jie susitelkę su lenkais ir žydais galėtų lietuvių bloką įveikti, kaip aš jau apie tai buvau jau rašęs ir jeigu mano kandidatūra būtų priešastimi lietuvių vienybės ardyti.

Su tuo ir persiskyrėva.

Savateite praėjus, kun. Vailokaitis savo organo 41 numeryje spalio 2 (15) d. apskelbė, kad „Suvalkų gubernijos mažasiečių rinkimai pilnai pasisekė“; kitai savateite praėjus rinkimams pavietuose pasibaigus „Šaltinio“ N42 spalio 9 (22) d. straipsnyje „Pergalėjome“! pranešta, kad „lietuvių katalikų ingalotinių suvažiuos 23 žmonės“.

Už dešimties dienų, būtent spalio 20 (lapkričio 2) d., buvo paskirti rinkimai atstovo Suvalkuose, kurių kaip kiti, taip ir aš, laukėme.

Tuo tarpu gavau Vilniuje jau iš kun. J. Narajausko spalio 6 (19) dieną Seinuose rašytą laiška:

„Kad geriau pavyktų tarybos prieš išrinkimą Suvalkijos atstovo į Dūmą, lietuvių katalikų atstovai žada sustoti visi viename viešbūtyje. Sako, būk Bulota atvažiuos su filippikomis prieš savo neprietelius. Mums-gi išrodo, kad su tuo žmogum jau užtekinamai pasiginėta laikraštijoje ir kad nieko naujo pasakyti negalima. Reikėtų išvengt bereikalingo nervų gadinimo.“

„Kokioje vietoje mes sustosime Jums bus išanksto pranešta, ir jeigu Jums patiks, tai malonėme būti po vienu stogu“.

Į šį laiška atsiliepdamas, sutikau apsigyventi su kitais rinkikais „po vienu stogu“, bet pridūriau jeigu iki spalio 17 (30) d., kada man reikėjo delei asmeniškų reikalų Suvalkuose iškeliauti, negausiu žinios apie viešbūtį, kuriame kiti sustosią, aš apsi-stosiu, ten nuykęs, Europos arba Rymo hotelyje.

Spalio 12 (25) d. apsilankė pas mane Mokslo Draugijoje netikėtai p. Bulota, kursai pastaraisiais metais, Vilniun atvažiuodamas, tarytum, vengdavo man pasirodyti. Apsilankymo tikslas buvo, kad paleidus l, pakvietimą, per laikraščius į rinkikus, idant viena diena anksčiau prieš rinkimus Suvalkuose suvažiuoti ir 2) kad iš manęs sužinotų, ar galima būsį ir kokiuo būdu miestelėnų išrinktiesiems lietuviams rinkikams priešrenkamame susirinkime su kitais lietuviams susitikti ir pasikalbėti delei bendro dalyvavimo rinkime atstovo-lietuvių. Bendrą pavietimą į „Viltį“, „Liet. Žinias“ ir „L. Ūkininką“ sudėdagaavova; iš savo pusės aš pasižadėjau, kiek galima, paturėti bendro visų lietuvių susirinkimo reikalavimą. Prie šios progos p. Bulota man paaiš-kino, kad jis esąs prieš mano kandidatūrą ir kad rinkimuose balsuosias už kuningą, bet už mane savo balso neduosias.

Spalio 17 (30) dieną vakare buvau jau Suvalkuose, kad pasinaudojus rinkimų dienomis gubernijos archyvų, ir apsisotjau Europos hotelyje. Tą-pat dieną rašytasis Seinuose kn. Narajausko laiška, kurį Vilniun sugrįžies radau, manęs laukiant, suteikė štai kokias žinias:

„Rinkimai subatoje 20. X. 1912 (sen. st.). Susirinkti tarėmės iš vakaro. Joge tai šventa diena (Visu Svente), tai kai-kurie rinkikai bus tikrai vakare. Priešrenkamasis posėdis bus taipgi vakare. Rytoj važiuoja vienas kuningas ir Suvalkus užsaky-ti viešbūtį. Jisai telegrama praneš Tamstai, arba šiaip, nepranešus, mes pasitiksime rinkikus automoboliuose, arba stotyje, tai tuomet Tamsta suži-zosite apie vietą. Spėjame, kad gausime Rymišką arba Europišką hotelį“.

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintis.

(Kritikos bruožai.)

(Tąsa.)

Tokiais tai „moralės vertynėms“ žmonėms palaiko mūsų bėžnyčią savo autoritetą tamsioje liadyje — eo ipso daug visko ūsėvičinio ir jos didžiūsiuose šluose yra.

Linksmojo kuningėlio, kun. Kantičkos kaimyno, iškėlimas nežinia kur — tai jau inkūnijimas tų „moralų vertynybių“ kaip dekanı taip ir Kantičkos — tai jų moralis įnagis kovoje su savo priešininku — puikus dvasiškas pavyzdis ganomosioms avelėms.

(T. b.)

Dalboje, viršaičio svainyje, puikiausia atvaizdinta tasai moraliniai-kultūrinis tokių dvasiškių indelis. Tai vidurinis lietuvi, tamsaus kaimiečio, ty-pas, kuriame visa bobinčiaus kultūra susirado derlingą dirvą ir puikiai prigijo. Jo mintis temoka viską inimiti savin, neperleisdama per kriticizmo koštuvą, nes visa tai paeina iš kuningo, o ... kaip gi tas gali būti, kad kunigų nebūtų? (331) O kadangi kuningai yra, tai jau aišku, jog ... ar gi mes prasti žmonės galime viską žinoti? (332) Jis, ramiausias žmogus, turėjo netikti kantrybės, kuomet Abramkų jo akvyvaizdoje kuningas iškoneveikė ir stuktelėjo minėtąjį Abramką, padarė gėdą svainiui. O šį pastarąjį jis nepaprastai gėrbė ir vis-gi priėjo ligi skandalo — nes kunigų išauklėtas, kunigų paveiktas — kunigų bernu dvasioje ir buvo.

Tame incidente rėmėsi jis ne vienais psichologiniais motyvais. Jam kitados kuningo giminės aiškiai buvo pasakyta, jog vagis galima drąsiai mušti nesibijant jokios atsakomybės, o juk, jo numanymu, tas, kurs „kuningas išnevožia“ (348) piktesnis net ir už vagį. Ir todel jis, nepaisydamas viso svainio mokyktumo, drąsiai jam atsako:

... už tokius nieko nebus. Nei karalius, nei ponas Dievas, nei kuningėliai nieko už tokius nesakys! (346)

Pamoka kuningo giminės įsakmi buvo: „... išdurti akis ir tegul eina sau!“ (347) — Grauz, krikščioniškas pavyzdis! O pagimdė jį dievobaimin-gioje kuningo širdyje faktas: „Jam didelę jeibę padarė, dvejatą gražių arklių pavogė“. (347)

Viršaitis, nesulyginamai kultūringesnis žmogus ir tas nekitokios nuomonės apie tai buvo:

... Viršaitis negalėjo nesutikti su švogerio išvedžiojimais. Jis pats buvo ne sykį panašios kunigų nuomonės dėl vagių girdėjęs, neabejojo, jog tie, kurie drįsta šmeižti kuningus, piktesni už visus vagis ir žmogžudžius. ... (348)

Matyti bei regėti kunigų gyvenimo bei jų demoralizacijos pavyzdžiai visgi nepadarė viršaitin tos intekmės, kurios skaitytojas galėjo tikėtis. Visas romanas — tai vidutinė viršaičio kova, sužadinta revoliucijos pirmųjų perkūnių ir privedusi jį prie „aukso vidurėlio“ visuose klausimuose. Tiesa, viršaičio pažangą autorius nori išreikšti tuo, jog jis „Lietuvos Ūkininką“ skaitas, bet, Kantičkos pašauktas, pasižada daugiau nebeskaityti. Viršaičio pažadais netikėti negalima — vadinasi — Kantičkos dvasia vėl užviešpatavo, vėl paėmė viršų ant prasi-mušusios blaivos, vėl nutraukė jį ton mysticizmo bedugnėn, kuriom patekęs jo tetulėnas Giedutis iš proto išėjo ir mirė.

Epiloge tiktai sužinome, jog viršaitis, nors ir nusiktarė visokių intekmių, nors ir atgavo dvasios lygsvarę, bet iš užburtojo bei išganingojo „aukso vidurėlio“ neišėjo ir jau vienintėlis jo troškimas — pamatyti sūnų Petriuką — kuningu.

Visuomenė „Bludo“ reikšmė milžiniška dėl pajudintų jame opiausiu mūsų kultūriniai-tautinio gyvenimo klausimų. Autoriaus sąžiningumui nieko negalima prikišt. Iš visų romano smulkmeni gražiausia matyt, jog susopusia širdimi jis žiūrėjo ilgus metus tan šmėklų padūkasin chamizmo šokin, atidžiai rinko visus kad ir smulkiausius vandalizmo apsi-reiškimus ir pagaminio pirmavertės didybės romaną.

Ašaromis, širdies krauju rašyta šis romanas. Dideliu pasistengimu, skaudžiu prisipyrimu stumta asmeniškas užpakalin ir piešta vien tai, kas pergyventa, kas sopulingai iškentėta ir kuomet jėgų pritrūko — baisilinga rauda pasiskūsta visiems ir kiekvienam atskyrum.

Stambaus tai talento tvarinys — juo žymiau tas pastebina, jog Dobilas mirtinai nuveikė tokią gausią medžiagą, neinpuldamas niekur kraštutinuman.

Bet teisybė reikalauja pasakyti, jog defektų dikčiai yra. Apie tuos defektus nekalbėsiu daug, pažymėsiu tiktai stiliaus sunkumą, sakinių sunkoką konstrukciją ir permaža dialogo. Veikiančiųjų asmenų charakteristika reikia senties iš paties autoriaus aprašymų, nors ir nepadota progos autoriui netikėti, bet iš tyrai literatinio atžvilgio yra tai didelis minus. Patsai veikalas reikėjo suskaidyti į skyrius, kas būtų pačiam autoriui darbą palengvinę ir neleidę dažnai taftotafion impulti. Reikėjo turėti omenyje vidurinis mūsų skaitytojas ir palengvinti jam toji gausybė vaizdų atskirais etapaiš inimiti, pergyventi ir apie juos gerokai pagalvoti. Visa tai prie dabartinės tvarkos viduriniam skaitytojui bus beveik negalima.

Kaipo literatinis tvarinys, kaipo meno rašinys — „Bludas“ neturi didelės vertės. Neingudusi žodinių menan ranka tvėrė jį ir tik savo talento stambumu pasisekė autoriui apgalėti tai, kas kitam rašytojui būtų lengviau pavykę ingudimo atsiremiant.

Visos tos smulkios ydos atsižvelgiant milžiniškon rašinio visuomenėn prasmėn išblyksta. Ir galima laukti iš Dobilo naujų rašinių — ne menkesnės vertės ir noriai atleisime jam visas literatines ydas už tokio vidurinio turinio svarbą bei gausumą.

Lauksime nekantriai!...

ros'', su kitais. Turėjo parašęs lietuvišką gramatiką; sakėsi, kad būtų buvę apie 400 puslapių knygą. Tas brangus raštas ar tapo sunaikintas, ar kur dingę, nėra žinios. Sakėsi turėjęs surašęs daugelį pavyzdžių iš kalbos indijonų, patagonų, peruonų. Jisai tyrinėjęs, ar nebuvo tie indijonai giminytėje su lietuviais kada gilioje senovėje; jisai mums privedė žinodavo, kad tai esanti vis viena kilmė: ar tai arankonai, ar tai tevelčiai, — tai vis esą mūsų broliai, nežinomų prabočių gadynešė.

Baisiai didelis tai jo buvo argumentas! Žmogus, niekados negirdėjęs tokių išvedimų, pamislys, kad tai pamislijo darbas. Bet mus ne sykį nustebino jo dvasios prakilnumas ir meilė tėvynei Lietuvos, nes mes mažai žinojome apie lietuvius. Pasidėkavojant A. J. Vištaliui, mes pamylėjome lietuvišką laikraštį ir kningas. Gaila, kad ne visi lietuviai, gyvenanti Buenos Aires'e, pažino tą viengintį, kuris vertas didžiausio paminklo.

Garbus lietuviai, Amerikoje, kur daugiau yra inteligentų padarykite jam paminklą ant jo kapo. Be abejonės, ir Argentinos lietuviai prisidės prie tokio darbo. Argi mes, netekę tokio prakilnumo tėvynainio, pasigalėtume paaukoti keletą centų mūsų visuomenės garbei? Mūsų turime gerą tėvynainį, užtikimą Juozapą Pauzą, gyvenantį Buenos Aires'e. Gal neatšakytų jįsai pridėti kiek triušo prie pastatymo paminklo arba kryžiaus su lietuvišku ir ispanišku parašais. Tegul mato pasaulis, jogei lietuviai neužmiršta savo žmonių, už jų tėvynės meilę savo gyvenimą padėjusių. **Juozapas Šlapelis.**

R. Eidemanis.

JONUKAS.

Neuvo nieko naujo.

Jonukas nuspaudė ant lango didelę musę, apžiūrėjo sienas, išvaikė buri bambadierius, kurie buvo nugulę ant kakalio ir vėl atsistojo pas langą.

Jonukas nekentė musių ir bambadierius.

Musės priėmusios taip monotoniškai zirzė ir baisiai skaudžiai kando. Bambadieriai nors nekando, bet tingiai vaikišiojo ir šildėsi judindami savo didžiuosius ūsus. Jonukas jiems pavydėjo už jų laimę ir neapkentę jų.

Ant kiemo pešėsi du gaiduku. Jonukas pasijuokė.

Kokie jie juokingi! — Pešasi, patįs nežinodami, už ką?

Mažutis žvirbliukas prilėkė prie lango ir nusigandęs nuskrido šalin. Stiklas sudrebėjo ir suskambėjo. Gaidukai, paliovę valandėlei pešėsi, apsidairė ir vėl nulenkė savo kvailas galvukas.

Ir Jonukui rodėsi, jog vakaro tyloje pasislėpusios audros liepsnos. Štai, štai nuo kalno pakilis milžinas, prarys saulę — ji vos tik regimai nusileis per juodojo milžino kūną gi patsai milžinas int bažnyčią atsirėmęs skels ugnies kibirkštis, kurios lakios aplink auksinį kryžių.

Jonukas bijojo audros. Buvo taip neramu ir baisu, kuomet baltai šešėliai skraidė po griūtį ir visa žemė drebėjo.

Ir ši vakarą tokia priešaudri nė tyla jaučiama visame ore: išsiskėtę, baises jisai gulėjo medžių lapuose, debesyse...

Kąžkur užu namų suskambėjo šūvis, ir tyla pritvino garsais, akambiais garsais.

Jonukas trukterėjo... Tenai tėvas šovė Gruzdu kiaulė.

Pamatė tur būti papasakojo, jog Gruzdo kiaulė ši vakarą knisanti jų bulves, ir tėvas, ką tik parėjęs iš karčiamos (jisai kas subatą tenai eidavo), pasiėmęs šautuvą išėjo.

Tėvas su Gruzdu buvo giminės ir kaimynai, bet labai nesutiko, gyveno nesantaikoje. Tėvui kada-tai priklausė Gruzdai. Didelė ūkė paskui liko nuomon atiduota. Nuomininku atėjęs Gruzdu tėvas. Jisai buvo jaunas ir stiprus. Visa apie linksnę stačią stebėjosi, matydama jį taip uoliai dirbant ir besistengiant. Bet Jonuko tėvas tikėtai gėres ir gėres... Ir taip Gruzdai parduota, išliecuota. Gana daug išsiūlyta, tačiau Gruzdas nuriškęs Paslėnio nuomininkas. Iš tų pinigų, kurie gauta pardavus ūkė, dalis dar pasilikusi. Bet tėvas greitai pragėres ir pradėjęs imti iš šeimininkavimo ineigų. Už metų, kaip ūkė pardavė, pasimirsi Jonuko motina, o tėvas apsvėdęs antrą kartą su senesne, bet turtingesne moteriške. Bet su dabartine žmona jisai nesutiko ir dažnai bardavosi ir mušdavosi. Tokiomis valandomis jis keikė Gruzdą, kuris esą jį išėdęs iš namų ir privertęs antrą kartą apsvėsti.

Lauke garsiai kalbėjo ir juokėsi. Tai buvo tėvas.

Jonukas užlindo už kakalio, į patį kampelį.

Tėvas šiandien buvo blogame ūpe, ir Jonukas labai jo bijojo: jisai nebuvo visai girutėlis. Tokiose atsitikimuose jis mėgdavo peštiesi ir buvo baises. Retai kada Jonukui tekdavo be niekur nieko išsprūsti. Bet jei tėvas buvo visai pasigėres, tai jis pasiodindavo Jonuką ant kelių, supdavo jį ir duodavo varines kapeikas.

Sutratėjo ir subildėjo duris. Tėvas sunkiais žingsniais inėjo į griūtį, numetė šautuvą į lovą, bet patsai atsisdėdė prie stalo.

Jo veidas buvo inkaitės ir raudonas, gi akys — yt stiklinės.

Jonukas žiūrėjo į tėvą ir pradėjo jo gailėtis. Kaip jisai dabar išrodo — nuplūkęs, nelaimingas ir dūsauja. Norėjo jis prieiti prie jo, priglauti savo galvą prie jo pečių ir verkti.

Tėvas staiga pašoko ir treptėrėjo su koja.

— Katrė! — piktaai suskambėjo jo balsas.

— Ko nori!? — atsiliepė pamotė. Tur būti iš virtuvės.

— Ar valgyt pagaminai?

Galima buvo girdėti, kaip virtuvėje pradėjo skambėti indai. Bet tėvas barškino pirštais į stalą ir žiūrėjo per langą. Jonukas matė, kaip drebėjo jo apatinė lūpa...

Pamatė inėšė silkę ir duonos šmotą ir pati priešais atsisdėdėsi žiūrėjo, kaip tėvas valgė.

— Na, ar labai išknista dirva?

— Žinia, jog labai... kuomet aš nuėjan, tai ta bestija jau kiton pusėn sienos. Atsiguliau į bulves ir laukiau. Kaip tik per ežę peržengė, tai ir paleidau... Nurūko, kai vėsula.

Jisai garsiai susijuokė, bet staiga trenkė kumščia į stalą.

— Pas ką silkes pirkai?

— Pas Zifa.

— Taip, taip — pas tą prakeiktą žydą. Todėl jos ir yra, kai medinė. Bet ar aš liepia pirkti pas Zifa?

— Tačiauš ten pigesnės.

— Pigesnės? Ko tu rūpinies apie pinigus? Pridėk kapeiką ir pirk pas ką-nors kitą... Šitų visgi negalima valgyti.

Jisai atstūmė nuo savęs bliūdą

— Jonuk, nuauk batus!

Jonukas kiekiau prisispaudė

prie kakalio ir nejudėjo nei iš vienos. Baisus pajautimas spaudė jo širdį ir sukūrė joje nors nežymų atkaklumą. Jis žinojo, jog jį tėvas muš, jei tik jį pasigaugs... muš jį sunkia girtuokli ranka, be jokios priežasties, ir neteislingai.

Tėvas pasijudino.

— Ar girdi, ką aš tau sakau?... Ar girdi? — Jo žodiuose buvo girdimas piktas ir neteisingas nuosprendis.

Ir Jonukas nedrąsiai galvą nuilenkęs, priejo prie tėvo.

— Eikš arčiau! — Tėvas sučiupo Jonuką ir savo didelėmis, stipriomis rankomis jį suspaudė.

— Leisk!... ką aš tau padariau?

— Tylėk! — Tėvas atsikvėpė.

Tu neklausai manęs, murmi, o ką paliepiu, tai nepadariau... Katrė, rykšė! Pasaulis engė man kailį, dabar aš tau engsiu.

Susispietęs širdin piktumas jieskojo kelio, jieskojo išeisgos...

Smirdas tėvo kvapas tvino tiesiog Jonukui į veidą, lipo prie jo kaktos.

Pamatė atnešė rykšė.

— Gulksi! — piktaai sušuko tėvas. — Jonukas atsiklaupė ir pradėjo maldauti, kad jo nemuštų. Bet tėvas neklausė ir leido smūgius vieną po kito, kurie puolė Jonukui ant pečių ir nugaros.

— Motute, — suriko Jonukas. — Bet pamotė tylėjo.

Jonukui atėjo į galvą ypatinga mintis, jis greitai pakilo ir bėgo prie durų.

Tarpduryje dar sustojo ir pro ašaras prabilo: „Aš įseinu! Įseinu toli! — Ir užtenkė duris.

— Eik, bet ir vėl sugrįši!

Minkšta sutema gulėjo nusileidusi ant kiemo ir žolėje buvo atsigulusi rasa.

Jonukas atsirėmė į gliosnį ir šluostė ašaras. Nugara kaito, lyg ant jos ugnis būtų sukurta...

Kas jam daryti? Kur eiti? Eis ten per mišką, pro bažnyčią... Ir tėvas jieskos jo ir verks, bet jis nebegrįš... Iš kanapių, uodegą vizgindamas, išlindo Margis.

Jonukas pasilenkė ir apkabino rankomis jo kaklą.

— Sudie, aš įseinu... aš čia jau nebebūsiu. Rytą tu pats vienas galėsi ganyti. Sudiev. — Ir ašaros ritosi jo veidais ir puolė Margiui ant nugaros.

Bet Margis nesuprato Jonuko ir ramiai vizgino uodegą.

Jonukas pakilo ir pradėjo eiti pievute. Vėsi rasa glaudėsi prie jo basų kojų. Bet Jonukui tatau patiko. Jisai ėjo ir žiūrėjo į savo kojas, kurios kaskart darėsi baltesnės.

Jonukas išnetyčėjų sustojo pas Gruzdu sodą. Gruzdu griūtis langnose spindėjo šviesi žiburii šviesą. Jonukas čia tankiai stovėjo. Ir Gruzduose buvo vienas vaikištis. Kartą jisai pakvietė Jonuką žaisti, bet Jonukas susigėdo ir pabėgo. Jis buvo toks dailus, švarus... Ir tai — ką-gi pasakytų patsai Gruzdas? Jis esąs baises. nepaisas apie kito galvą — taip tėvas pasakojo.

— Ar girdi, ką aš tau sakau?... Ar girdi? — Jo žodiuose buvo girdimas piktas ir neteisingas nuosprendis.

Ir Jonukas nedrąsiai galvą nuilenkęs, priejo prie tėvo.

— Eikš arčiau! — Tėvas sučiupo Jonuką ir savo didelėmis, stipriomis rankomis jį suspaudė.

— Leisk!... ką aš tau padariau?

— Tylėk! — Tėvas atsikvėpė.

Tu neklausai manęs, murmi, o ką paliepiu, tai nepadariau... Katrė, rykšė! Pasaulis engė man kailį, dabar aš tau engsiu.

Susispietęs širdin piktumas jieskojo kelio, jieskojo išeisgos...

Smirdas tėvo kvapas tvino tiesiog Jonukui į veidą, lipo prie jo kaktos.

Pamatė atnešė rykšė.

— Gulksi! — piktaai sušuko tėvas. — Jonukas atsiklaupė ir pradėjo maldauti, kad jo nemuštų. Bet tėvas neklausė ir leido smūgius vieną po kito, kurie puolė Jonukui ant pečių ir nugaros.

— Motute, — suriko Jonukas. — Bet pamotė tylėjo.

Jonukui atėjo į galvą ypatinga mintis, jis greitai pakilo ir bėgo prie durų.

Tarpduryje dar sustojo ir pro ašaras prabilo: „Aš įseinu! Įseinu toli! — Ir užtenkė duris.

— Eik, bet ir vėl sugrįši!

Minkšta sutema gulėjo nusileidusi ant kiemo ir žolėje buvo atsigulusi rasa.

Jonukas atsirėmė į gliosnį ir šluostė ašaras. Nugara kaito, lyg ant jos ugnis būtų sukurta...

Kas jam daryti? Kur eiti? Eis ten per mišką, pro bažnyčią... Ir tėvas jieskos jo ir verks, bet jis nebegrįš... Iš kanapių, uodegą vizgindamas, išlindo Margis.

Jonukas pasilenkė ir apkabino rankomis jo kaklą.

— Sudie, aš įseinu... aš čia jau nebebūsiu. Rytą tu pats vienas galėsi ganyti. Sudiev. — Ir ašaros ritosi jo veidais ir puolė Margiui ant nugaros.

Bet Margis nesuprato Jonuko ir ramiai vizgino uodegą.

Jonukas pakilo ir pradėjo eiti pievute. Vėsi rasa glaudėsi prie jo basų kojų. Bet Jonukui tatau patiko. Jisai ėjo ir žiūrėjo į savo kojas, kurios kaskart darėsi baltesnės.

Jonukas išnetyčėjų sustojo pas Gruzdu sodą. Gruzdu griūtis langnose spindėjo šviesi žiburii šviesą. Jonukas čia tankiai stovėjo. Ir Gruzduose buvo vienas vaikištis. Kartą jisai pakvietė Jonuką žaisti, bet Jonukas susigėdo ir pabėgo. Jis buvo toks dailus, švarus... Ir tai — ką-gi pasakytų patsai Gruzdas? Jis esąs baises. nepaisas apie kito galvą — taip tėvas pasakojo.

— Ar girdi, ką aš tau sakau?... Ar girdi? — Jo žodiuose buvo girdimas piktas ir neteisingas nuosprendis.

Ir Jonukas nedrąsiai galvą nuilenkęs, priejo prie tėvo.

— Eikš arčiau! — Tėvas sučiupo Jonuką ir savo didelėmis, stipriomis rankomis jį suspaudė.

— Leisk!... ką aš tau padariau?

— Tylėk! — Tėvas atsikvėpė.

Tu neklausai manęs, murmi, o ką paliepiu, tai nepadariau... Katrė, rykšė! Pasaulis engė man kailį, dabar aš tau engsiu.

Susispietęs širdin piktumas jieskojo kelio, jieskojo išeisgos...

Smirdas tėvo kvapas tvino tiesiog Jonukui į veidą, lipo prie jo kaktos.

Pamatė atnešė rykšė.

— Gulksi! — piktaai sušuko tėvas. — Jonukas atsiklaupė ir pradėjo maldauti, kad jo nemuštų. Bet tėvas neklausė ir leido smūgius vieną po kito, kurie puolė Jonukui ant pečių ir nugaros.

— Motute, — suriko Jonukas. — Bet pamotė tylėjo.

Jonukui atėjo į galvą ypatinga mintis, jis greitai pakilo ir bėgo prie durų.

Tarpduryje dar sustojo ir pro ašaras prabilo: „Aš įseinu! Įseinu toli! — Ir užtenkė duris.

— Eik, bet ir vėl sugrįši!

Minkšta sutema gulėjo nusileidusi ant kiemo ir žolėje buvo atsigulusi rasa.

Jonukas atsirėmė į gliosnį ir šluostė ašaras. Nugara kaito, lyg ant jos ugnis būtų sukurta...

Kas jam daryti? Kur eiti? Eis ten per mišką, pro bažnyčią... Ir tėvas jieskos jo ir verks, bet jis nebegrįš... Iš kanapių, uodegą vizgindamas, išlindo Margis.

Jonukas pasilenkė ir apkabino rankomis jo kaklą.

— Sudie, aš įseinu... aš čia jau nebebūsiu. Rytą tu pats vienas galėsi ganyti. Sudiev. — Ir ašaros ritosi jo veidais ir puolė Margiui ant nugaros.

Bet Margis nesuprato Jonuko ir ramiai vizgino uodegą.

Jonukas pakilo ir pradėjo eiti pievute. Vėsi rasa glaudėsi prie jo basų kojų. Bet Jonukui tatau patiko. Jisai ėjo ir žiūrėjo į savo kojas, kurios kaskart darėsi baltesnės.

Jonukas išnetyčėjų sustojo pas Gruzdu sodą. Gruzdu griūtis langnose spindėjo šviesi žiburii šviesą. Jonukas čia tankiai stovėjo. Ir Gruzduose buvo vienas vaikištis. Kartą jisai pakvietė Jonuką žaisti, bet Jonukas susigėdo ir pabėgo. Jis buvo toks dailus, švarus... Ir tai — ką-gi pasakytų patsai Gruzdas? Jis esąs baises. nepaisas apie kito galvą — taip tėvas pasakojo.

— Ar girdi, ką aš tau sakau?... Ar girdi? — Jo žodiuose buvo girdimas piktas ir neteisingas nuosprendis.

Ir Jonukas nedrąsiai galvą nuilenkęs, priejo prie tėvo.

— Eikš arčiau! — Tėvas sučiupo Jonuką ir savo didelėmis, stipriomis rankomis jį suspaudė.

— Leisk!... ką aš tau padariau?

— Tylėk! — Tėvas atsikvėpė.

Tu neklausai manęs, murmi, o ką paliepiu, tai nepadariau... Katrė, rykšė! Pasaulis engė man kailį, dabar aš tau engsiu.

Susispietęs širdin piktumas jieskojo kelio, jieskojo išeisgos...

Smirdas tėvo kvapas tvino tiesiog Jonukui į veidą, lipo prie jo kaktos.

Pamatė atnešė rykšė.

— Gulksi! — piktaai sušuko tėvas. — Jonukas atsiklaupė ir pradėjo maldauti, kad jo nemuštų. Bet tėvas neklausė ir leido smūgius vieną po kito, kurie puolė Jonukui ant pečių ir nugaros.

— Motute, — suriko Jonukas. — Bet pamotė tylėjo.

Jonukui atėjo į galvą ypatinga mintis, jis greitai pakilo ir bėgo prie durų.

Tarpduryje dar sustojo ir pro ašaras prabilo: „Aš įseinu! Įseinu toli! — Ir užtenkė duris.

Du skirti sanprotavimai nenorėjo susijungti jo smegenyse: apsilbausingis, kraujagodis Gruzdas ir linksmieji, šviesieji langai. Tatai nesuderėjo.

Pievtė sukosi į kelią.

Int kokią pusę eiti? Pietų pusė Jonukui buvo visai svetima. Kiton pusėn jisai žinojo net ligi paties miestelio. Ten visi vaikiščiai gaudavo blizgančius guzikus: ir apsiuvinėtas kepures. Tylomis vienas sau džiaugėsi ir net prasijuokė. Jis bus toksai kaip ir patiekininko sūnus! Ir tad — puikus ir gerbiamas eis pas tėvą, tars jam vieną kartą žodį ir — dovanos...

(Užbaiga bus.)

KINETOPHONAS.

Štai ir vėl naujas Ediso no išradimas. Nelabai dar seni laikai, kada atsirado judomieji paveikslai. Mes jau prie jų pripratome ir rodos, kad jie nuo amžių buvo. Dabar su tuomi nauju išradimu bus rodomi paveikslai, kurie ne tik juda ir veikia, bet ir kalba. Bandymai jau pasibaigė, ir naujas aparatas veikia jau didžiuose miestuose — New Yorke, Chicagoje su pastebėtinu pasisekimu. Anot laikraščių pranešimų New Yorke, rodant Shakespearo veiklą „Julius Ceasar“, paveikslai taip gerai sutikė su kalba, jog viskas išsirodė gyvai ir naturalistiškai. Balsas skambėjo garsiai, lūpų judėjimas mažėjo, kada balsas buvo mažesnis. Ant žiūrėtojų darė toki puikų įspūdį, jog rodės, kad sėdi ir girdi artistas ant scenos kalbant.

Su tokiu-pat pasisekimu buvo perstatymai kelinuose Chicago teatruose. Balsai ir visoki balsų pamėgdžiojimai sutinka su paveikslų judėjimu, pridodami jiems tikrą gyvumą.

Išradimui to aparato Ediso nas pašventė virš keturių metų darba; bet tai ir verta. Jeigu judomieji paveikslai prisidėjo daug prie apšvietimo, tai galės pakelti jį; ypatingai jie svarbūs dalioje. Beurtčiai galės gėrėtis geriausiomis operomis, dramomis už visai prieinamą prekę.

Nekurie laikraščiai praneša, jog teatrų valdytojų syndikatas, kuris dabar valdo kinetophoną, žada Edisonui apie penkis šimtus tūkstančių dolerių per metus.

Pusę milijono dolerių per metus — yra tai geras uždarbis! Iš tikro mechanikos amžius užstojo!

Milda.

Gal tūli atsakys, jog TMD. narių ir be šito paskatinimo besišviečiama, jau bent tuomi, kad skaitoma TMD. išleidžiami raštai.

Taip, tas taip; bet šio vien nepakanka. Reikia mūsų besilavinimas arba švietimo dalykas kaip kitaip sutvarkyti, sistematuoti; reikia mūsų šviesesnieji vyrai labiau užkinkyti švietimo darbe, užvaldant prie TMD. tam reikalingą tvarką, kame jiems (mūsų šviesinams) būtų suteikta proga netik šviesti, lavinti sava liaudis, bet galėtų kiekvienam pareikalavimui nurodyti, patarti, kaip kas reikia studijuoti, kokiais rankvedžiais vadovauties arba kokią tvarką, kokios sistemos prisilaikant, reikia skaityti kningas, geidžiant pažinti koki-nors moklo šaka.

Pradedant koks-nors darbas, pirmiausia reikia pažvelgti į save, išmatuoti savo jiegos, gabumus, pažinti savo palinkimai.

Tariant senovės graikų filosofo Sokrato žodžiais, reikia „pažinti pats save“.

Taigi ir šičia, — norint pradėti mūsų pačių besilavinimas, pradėkime nuo pažinimo mūsų pačių — istorijos savos tautos. Tyrinėdami istoriją savos tautos, pastebėsime, jog mes visi lietuvi ai be skirtumo socialinių bei tikybinių pažvalgų esame vienos didelės šeimos vaikai; per tai įvyko mūsų tarpe tvirtesnė tautinė vienybė ir didesnė pagarba vienas kito.

Juk vargiai rasime kitą tautą, kuri taip mažai žinotų apie save.

Negana to — tyrinėdami istoriją savos tautos, pažisisime mūsų pačių paklaidas, kurių delei mūsų tauta nupuolė, neteko politiškos laisvės ir kuone liko visai nuo žemės paviršiaus nutrinta; tuom pat sykiu pažisisime ir gerąsias mūsų bočių puses, jų būdo ypatybės, kurių delei savame laike jie buvo augstai iškilę ir visų gerbiama; gal — žinosime, kokios mūsų būdo ypatybės tur būti labiau gerbiamos, labiau auklėjamos, o kokios mūsų silpnybės privalo būti nakinamos.

Panašiu keliu žengdami toliau, prieisime prie tyrinėjimo istorijos kitų tautų, kame vėl sužinosime, kokių paklaidų delei tūlos tautos, buvusios labai galingos, nupuolė, o paskiau visai išnyko nuo žemės paviršiaus; arba kokiu būdu, kokiu jų būdo ypatybių, mažutės tautos kitų pavergtos, visai nuslopintos, paskiau pakilo, išsiluosavo iš vergijos ir net pastojo galingiausiomis pasaulj.

Taigi, žiūrėdamas į TMD., kaip į Lietuvos Tautos švietimo, Istaiga, kuri turėtų rūpintis visais švietimo reikalais, podraug, idant jos nariai nesėdėtų rankas sudėję, beliaukiant, kad už jų imokėtus 60c. gauti iš Draugijos sau atlyginimą kningomis vertės vis didesnės ir didesnės, kad ir kelių dolerių, aš esmu pasiryžęs užvesti TMD. kuopose lavinimosi kursas.

Kaip tai įvykinti gyvenimą — patariau visoms TMD. kuopoms paskirti bent vieną vakarą savaitėj skaitymui Lietuvos Tautos istorijos. Kiekvienos kuopos narių tarpe vis galima rasti vieną kitą sugebantį gerai skaityti raštą.

Iš tokių tai ir galima bus išrinkti lektorių (skaitikas), kurs į susirinkusius balsiai skaitys Lietuvos istoriją, o kiti visi klausys ir tēmys, kad susirinkę kita vakarą, lektoriaus užklausti galėtų atpasakoti, kas buvo praecit sykiu skaityta. Iš kitų atpasakojimų nebuvusieji ant praecito skaitymo susipažys su jau skaitytu dalyku, podraug atpasakotajai pratyšs viešai kalbėti ir tokiu būdu išmoks liuosiau ir teisingiau išreikšti savo mintis.

Taip elgdami ir keliolika vakarų pereisite Lietuvos istoriją; potam jau galima pasiimti skaityti kiti dalykai, kaip ve: istorija kokios-nors tautos arba kultūros bei civilizacijos, pagalios ir istoriją filosofijos.

Kaip tik vienoj,

mininū p-lė Q. Karaliūtė, finansų sekretorium p. Kripaitis; protokolų sekr. ir išdininkas pasiliko ti patįs.

Pastarųjų laikų gauta keletas pasiskundimų ant 3-čios kuopos valdybos, būk ji nepildanti savo paregų. Skundžiai išvažiavusieji į kitus miestus šanariai, jog jie nežinodami valdybos adreso turį rašyti bent kokiam reikale savo draugams ir prašyti jų, kad jie perduotų šios kuopos valdžiai. Tieskandai dažnai visai be pamato ir neteisingi. Kad išvengtų tų skundų, patariame TMD. 3-čios kp. nariams atkreipti dėmesį į žemiau padėtą adresą.

TMD. 3-čios kp. sekretorius,
A. Lapinskas,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Laiškai i Redakciją

G. R.

Meldžiu indėti šį laiškėlį.

Jau du mėnesius praslino, kaip Lawrence, Mass. subankrutijo Lietuvių vartotojų draugija, vadinamoji čia ant vietos „Lietuvių Kooperacija“. Bet iki šiam laikui „V. L.“ nieko apie tai nebuvo pranešta. Kodel — dievai žino. Ar kooperacija skaito (kas skaito? red.) mažais bei nesvarbiais dalykais ar kas kitas yra. Kiek žinau, tai Lawrence'o lietuvių kooperacijos krautuvė turėjo tūkstantį ir daugiau kostiumierių ir dieną (žinoma, ne tūkstantį kas kiekvieną dieną, bet 7—8 šimtus, tai kas dieną tuurėjo) ir dirbo joje pastaruoju, prieš bankrutinimą, laiku nekokie tamsūnai, bet tautiečiai ir socialistai, kurie ir paskaitas žmonėms skaitė, būtent J. M. Balčius (užvežėtojas), Pov. Čiurlionis (knygnešys), Petras Šimkonis (kasininkas) ir kiti.

Pamenu minėtojo kooperacija „V. L.“ net ir Lietuvoje, Vilniaus „Viltys“ čikagiškio (Pr. Butkaus) buvo keliamą padangėna su įvairiais darbais ir kultūros reikalais, o dabar subankrutino ir viskas pateko advokatams, teismams. Man, ir kitiems interesuojantiems draugijomis reikia laisvą svarbū žinoti, kodel ir kaip tas viskas atsitiko. Buvusios valdybos prašytume pranešti.

J. D. S.

Nuo Redakcijos. — Apie žvunią kooperaciją pranešama korespondencijoje, šiame numeryje.

New Yorko žinios.

Dr. Friedmann New Yorke. Vasario 25. ant laivo „Kronprincessin Cecilia“ pribuvo į New Yorką Berlino plačiai žinomas daktaras Fr. Friedmann, kuris kiek laiko atgal buvo pagarsinęs apie suradimą vaistų priešais tuberkulozė (džiotos). Pagarsinus jam šitą senai visam pasauliui pageidaujama naujiena, visų kraštų gydytojai ir šiaip jau visokių luomų žmonės pradėjo plačiai kalbėti apie Fr. Friedmann'ą ir jo išradimą. Daug buvo tokių, kurie labai pesimistiškai atsinešė į tą stebėtiną naujieną. Reik atminti, kad tuberkulozas, tai vienas iš baisiausių žmonių neprietelių, ir užtai nestebėtina, kad taip visi užsiteresavo to vokiečio pagarsintu išradimu. Taigi Fr. Friedmann pribuvo Amerikon, kad čia viešai prieš to krašto mokslo vyrus demonstruoti tą savo išradimą.

Po kelių dienų rengimosi prieš tos viešos demonstracijos jis galop prieš paskirtus tam dalykui

Amerikos daktarus ir šiaip mokslo vyrus pradėjo tą visiems indomą darbą — prirodymą ir išaiškinimą išrastojo priešais tuberkulozė vaisto. Amerikos daktarai žiūrį į tą visą labai neįtikimai. Kuom tas viskas pasaibgs, pamatysime ateityje. Pranešama, kad Fr. Friedmann jau sutiko parduoti tą savo išrastą slapybę, tą stebėklingą vaistą; būk už tą duodama \$1,000,000.

Ų Rūsiuvių streikas. Paskutinėse vasario dienose rūsiuvių streikieriai, dirbusieji „Boys' and Children's Garment's" susitaikė su savininkais. Čia streikierių skaitlius siekė apie 20,000 žmonių.

Jiems pridėjo 10 nuosimčių algos ir sumažino darbo savaitę iki 50 val.

Taipgi liko padarytas kontraktas su firma Loe Levi; 500 darbininkų, lydimi muzikos nuėjo prie darbo.

Apart to kasdien būriais streikieriai stovį prie darbo — žinoma, užganėdinus jų reikalavimus.

Kiti gi streikieriai laikosi tvirtai ir yra pasiryžę joku būdu nestoti darban, kol nebus išlošta jų kova.

Labai tankiai atsikartoja susirėmimai streikierių su policija ir su streiklaužiais; žinoma, daug nukenčia darbininkai-streikieriai — jie areštuojami ir begailestinai varginami. Sunku pasakyti, kada galutinai pasibaigs streikas, vienok galima pilnai pasitikėti, kad nežiūrįnt ant fabrikantų sutarties nenusileisti, streikas galop bus laimėtas.

Ų Susimušus tramvajams, sužeista devyni žmonės. Kovo 3 d. naktį susimušė Sixty-fifth gatvės ir Third ave. tramvajai. Trečios ave. tramvajus, bėgantis į šiaurę susidūrė su tramvajum bėgančiu į pietus ir suardė visą pastarojo šoną, sužeisdamas viso devynis žmones — septynis lengvai, o du gana sunkiai.

Ų Nupuolė nuo septyniolikto augšto. Kovo 3 d. John Brunnen, 26 metų amžiaus, gyvenęs ant 149 gatvės, ir dirbęs prie Municipal Building kaip marmuruotojas nupuolė nuo septyniolikto augšto. Apie 5 val. po pietų jis su kitais darbininkais stovėjo ir laukė elevatorio leistiesi apačion. Brunneni bežiūrįnt žemyn apsvaigo galva ir pasviręs į šoną nupuolė. Laimė, kad pasitaikė nupulti ant apačiojė sukrautų maišų. Nubėgė apačion darbininkai rado savo draugą gyvą ir berūkantį cigareta. Iki pribuvo ambulansas jisai surūkė du cigaretetu. Norėjo dar ir trečią užsidegti, bet tuo tarpu pribuvo Šv. Andriejaus bažnyčios kuningas ir patarė daugiau neberūkyti. Dabar jisai guli Hudsono gatvės ligonbūtyje ir daktarai sako, jog pasveiks. Sulaužta tik abi koji.

Ų Darbininkas paduoda savo kraują. Rūsiuvis-streikierius Jos Svare, atėjęs į Lebanon ligonbūtį, prašė buvusio ten gydytojo darbo, nes jis kenčiaš badą ir neturįs kur prisiglausti. Gydytojas patarė parduoti savo kraują, kuris buvo reikalingas vienam pavojingai sergančiam pacientui. Š. sutiko ir greit ta operacija buvo padaryta. Kraujas badaujančio streikieriaus, kaip tvirtina gydytojai, išgelbės ligonį nuo mirties.

Ų Nubaudė. Gan didžios krautuvės savininkas Fil. Farber ant Grand str. tapo nubaustas ant \$500 už privertimą dirbti vėliau 10 val. daiktų išdavėją, 19 metų mergaitę; jis jau tris kartus buvo apkaltintas tame-pat prasižengime.

Ų Sufragisčių kratuvė. Ant Broadway po No. 2540 sufragisčių atidarė savo krautuvę. Kiek-

vienas parduodamas daiktas turės antspaude „balsavimo teises moterims“. Krautuvėje tarnaus tik tai moteris; tenai parsiduos tik geri nesusenėję daiktai ir pigia kaina. Manoma ir daugiau atidengti panašių krautuvių.

Ų Anglijos žurnalistas Edw. Milius, kuris tapo išlaikytas ant Ellis Island du mėnesių, kol sulaukė galutinio nuosprendžio sugrąžinti jį atgal, liko įleistas į Sav. Valst. Mat, jis buvo sulaikytas kaip prasikaltėlis nuplėšime garbės Anglijos karaliui Jurgiui V.

Ų Stebuklingas išsigelbėjimas. 4-ių metų mergaitė išpuolė per langą nuo 5-to gyvenimo (126 E. 103 gt.) Kridama, ji kelis sykius sučiupo už skalbinių virvėčių, ir tas sumažino puolimo smarkumą. Ant akmenimis gristokio ji pataikė nukristi ant gulinčios katės, kuri tame momentė penėjo savo 8 kačiukus. Katė su kačiukais liko perspausta, o mergytė išliko sveikutėle. Pribėgusi prie dukters motina pastebėjo, kaip ji glostė negyvą katę.

Ų Svetimtaučiai New Yorke. New Yorke italų gyvena daugiau, negu kitame kokiame Amerikos didmiestyje. Jų skaitlius siekia 532,206 žm., t. y. ant 50 tūkst. daugiau, negu gyventojų skaitlius Romoje ir Milane. Pagal skaitlius išeivių iš Rusijos jis užma trečią vietą. Žydų N. Y. priskaityta apie 1,265,000 žm. austrijokų — 389,079.

Ų Gubernatoriui (N. Y. valstijos) paduota peticija, idant liktų palinuotas nuo vietos New Yorko policijos viršininkas E. Waldo.

Vietinės Žinios

— \$1,800 už vyrą „No. 1“. Neseniai Brooklyno Augščiausiam Teisme atsibuvo indomi byla, kuri parodo, kad ir apsvėdimas teismuose yra kartais galimas apčiuenyti į tam tikrą pinigų sumą. Tūla Brooklyno moteriškė, vardu Leonora Maslanka, buvo apskundusi kompaniją, reikalaudama \$25,000 už savo sužeistą ir pasimirusį vyrą, bet teismas, kuris atsibuvo vasario 19, 1913, priteisė jai iš kompanijos tik \$1,800, — delto, kad ji jau buvo ištekėjusi už kito vyro. Kada laikraščių reporteris ėmė klausinėti vieną iš teisikų (jurors), kodel jie taip mažai priteisė, jis nusišypojo ir šiaip pasakė:

„Na, jūs matot, pirmasis jos vyras uždirbdavo tik po \$10 savaitėje. Antrasis vyras uždirba po \$20 savaitėje, todėl iš finansiško atžvilgio ši moteriškė nieko neprakišo. Buvo net patėnyta jai, kad kompanija jai gerai padarė, nes per tai ji gavo turtingesnį vyrą“.

Pirmasis vyras, Juozas Maslanka, tepdavo mašinas dirbtuvėje American Manufacturing Company, kuri šiuo žygiu turi daug emyderių su streikieriais ir socialistais. Liepos 20, 1911, jisai dirbtuvėje tępe aliejum mašinas, tuometaru besisukdama šeštarnė pagavo jo ranką, nutraukė vieną pirštą, o kitą sulaužė.

Nepoilgo žaizda užnuodino kraują ir įsimitė gangrina. Jį nuvežė į Eastern District ligonbūtį, kur rugpjūčio 1, 1911, jis ir pasimirė. Kelis mėnesius jam pasimirus, jo likusi našlė gimė kūdikį. Tuomet ji pasisamdė advokatą Adolf Ruger Brothers ir apskundė kompaniją ant \$25,000

už savo pasimirusį vyrą, kaip netekusį duondavio.

Jos byla tapo padėta ant teismo kalendoriaus ir laukė savo kalėsinos. Bet pakol akla Teisybės Dievaitė svarstė bylas ant savo svarstyklių, mažiukas Meilės Dievaitis netinginiavo. Metams praėjus po savo pirmojo vyro mirties, likusi daili našlė pasidabojo Hermanui Šarvui, kuris pradėjo ją merginti. Neuzilgo Šarvas prikalkino ją antrą sykį teikti. Apsivedusi porėlė persikraustė ant 151 Wythe avenue, į namelius, kurie nors buvo mažiukai, bet išrodė labai, labai parankūs, sulyginant su kitais kokių jie pirmiaus turėjo.

Tada parėjo ir teismas. Kompanijos advokatas, Thomas F. Magnier, bandė prieš Augščiausiojo teismo teisėją Clark prirodyti, jog Maslanka tepės mašinas, kada jos labai smarkiai sukas; tas jau esą buvęs jo paties neat-sargumas, ir delto jo našlė negalinti gauti atlyginimo. Bet teisėjas Clark sutiko su nuomone advokato Adolph Ruger Brothers, kuris nurodė, kad mašinos visuomet yra tepamos kada jos sukasi, ir nuo teismo priguli pasakyti, ar kompanija nepralavo mašinų sustabdymui ant kokios dvidešimties minučių, iki jas tepama.

Teismas nusprendė, jog neat-sargumas yra iš kompanijos, o ne iš Maslankos pusės; bet kadangi buvusi našlė, o dabar jau-navedė pertai geresnį gyvenimą gavo, todėl teismas negali iš kompanijos gaut daugiau, kaip \$1,800.

Bylą vedė Adolph Ruger Brother, 375 Fulton st., B'klyn, N. Y.

— Rūsiuvių demonstracija. Surengtoje rūsiuvių-streikierių protesto demonstracijoje (žiūr. „V. L.“ N10) kovo 3. dalyvavo didžios minios darbininkų — tikrai skaitlių sūdu paduoti — galima spėti, kad buvo apie 20,000 žmonių. Kiekvienos tautos demonstrantai ėjo savo būryje, sekdami paskui muziką ir vėliavą, ant kurių matėsi įvairūs parašai ir reikalavimai. Viename būryje, rodos italų, matėsi prie lentukės su demonstracijos tikslo užrašu prikabinatas duonos gabalas, o apačioje stovėjo parašas: „duokite duonos“ — tai labai originališkai, ir tas darė ant visų nemažą įspūdį.

Lietuviai demonstrantai išsižiūrėjo, man rodos, ypač gerai, ir jų skaitlius buvo labai didelis; pradėjo jie eiti nuo Tautiško Namo Grand iki Havemeyer gt., kur susitiko su kitų tautų demonstrantais; tada visa minia demonstrantų pasuko ant Plazos, o paskui per Williamsburg tiltą nutraukė į New Yorką, kur ant Union Square turėjo susitikti su New Yorko demonstrantais. Ant Union Square pasakyta deug prakalbų. New Yorko demonstracijoje dalyvavę, kaip paduoda nekuri laikraščiai, apie 65,000 streikierių.

— Pamišėlis, subadęs daugelį žmonių. Kovo 4 d. anksti rytą grįžtant namo, ant kampo Havemeyer ir Grand gatvių, užpuolė N. Juliana, agenta, nežinomas žmogus ir peiliu perrėžė jam galvą. Sužeistasis tačiaus dar istengė nueiti į Williamsburgo ligonbūtį, kur sąmonės netekęs puolė ant krindų.

Truputį vėliau tas pats žmogus užpuolęs, tarp So. First ir Berry gatvių, ant F. Mozuro ir suraižęs jam galvą ir krūtinę. Jį atrado ant gatvės begulintį policijantas McCormick ir nuvedė į tą patį ligonbūtį, kur pirmasai pats nuvyko.

Pagal tuodviečių sužeistųjų pasakojimą policijantai tikisi ji sukerti ir sako, jog tai esąs koksai

pamišėlis; jis jau per tūlą laiką užpuldinėjęs ant žmonių ir daugelį jau sužeidęs.

— Motina ir sūnus nebesusikalba. Pereitą savaitę Children's Court (vaikų teisme), Jamaikoje, buvo gana indomi byla. Motina, lietuvė, skundėsi per vertėją, kad jina nebegalinti susikalbėti su savo sūnumi: motina tekalba tik-tai lietuviškai, anglų kalbos nemokanti nei žodžio, gi sūnus, Francis Satner, apie 13 metų — nemoka lietuviškai. Teisme išsiaiškino, jog vaikišias tebuvęs tik trijų metų, kai pasimirė jo tėvas ir kuomet tapo atiduotas St. John Roman Catholic Home įstai-gai auklėjimui, kur išbuvo apie 10 metų. Dabar, apie penkios savaitės, kaip sugrįžo pas savo motiną ir abudu patyrė, jog vienas kito nebesupranta. Išklauius teisme motinos skundą, kad jina nežinanti, ką bedaryti su savo sūnumi, Mrs. Emanuel, prezidentė Big Sister's Draugijos pasiėmė vaikišią pas save, prižadėdama pasirūpinti jo ateičia.

— Išvažiavo Lietuvon. Kovo 8. ant Rus.-Amer. linijos laivu „Czar“ aplėdo Ameriką Petras Petronis (iš Rochester, N. Y.), „V. L.“ sandarbininkas ir uolus joms platinotojas; apart to jis atžymėjo savo veikimu scenos dirvoje ir rochesteriečiams jis yra gerai žinomas. Jis prigulėjo prie TMD. ir nemažai pasidarbavo, kaip sutvėrime vietinės kuopos, taip ir pritraukime prie draugijos naujų narių ir platinime apšviestos tarpe savo tautiečių. Žodžiu, P. P. laike savo buvimo Sav. Valstijose su tikru atsidavimu darbavosi lietuvių visuomenės naudai — jo vieninteliu troškimu buvo dirbti del labo savo tautiečių ir del tėvynės Lietuvos. Vienok gilumoj širdies jis niekad negalėjo užmiršti tos savo motinos-Lietuvos, ir štai galop važiuoja jis atgal ir, jei tik pavelys aplinkybės, mano ant visad apsigyventi tenai tarp savųjų (Kauno gub., Vilkmergės pav.). Jis pasizadėjo laiks nuo laiko pranešti į „V. L.“ apie gyvenimą ir žmonių judėjimą Lietuvoj. Labai būt malonu, kad ir kiti Amerikoj gyvenantieji lietuviai sektų pėdomis tautiečio Petro Petronio.

— Numirė vasario mėnesyje, 1913 m. lietuviai. Petras Černulevičius — 160 Maspeth ave., Maspeth, L. I. N. Y. Vas. 7. Katarina Atkonienė — 37 metų amžiaus — 70 Troop ave. Vas. 10. Jurgis Bosas, 33 metų amžiaus — 134 No. 6th str. Vas. 13. Adamos Tvoska, 44 metų amžiaus — Kings County Ligonbūtyj. Vas. 20. Stanislovas Klenaukas, 6 metų amžiaus — 216 Berry str. Vas. 27. Stanislovas Vaitulevičius, 28 Hudson ave. Vas. Ona Sakalauckiūtė, 3 metų amžiaus — 729 Greenwich str. Vas. 27. Jurgis Vokietaitis 27 Berry str. Visi brooklyniečiai.

MOTERIŲ LYGYBĖS TIESOS.

Seniau, kaip galima patirti iš visokios rūšies raštų, moteris nežinojo, kad ir jos yra žmonėmis, kad ir jos gali naudoties lygiomis su vyrais tiesomis. Bet šiandieną moteris jau pamatė, kuom jos buvo ikišiol ir kuom jos ištiesų turėtų būti; moteris pradėjo protauti, moteris sukruo, moteris veikia jau visuomeniškoje dirvoje, moteris, gallop, reikalauja joms prigulinių tiesų.

Beveik visuose laikraščiuose labai tankiai yra plačiai rašoma apie moterių išsiliosavimo klausimą, apie atsikratimą nuo tų pačių, kuriais jos buvo suvaržytos senosios kultūros. Dabar mote-

ris stengiasi visokiais būdais kovoti su ta senąja tvarka, kuri laikė moteris paniekoje, kaip kokius žaislus, parengtus gamta delei vyrų užganėdinimo. Visų kraštų moteris, vienos kitoms padavusios rankas, su didžia energija ir pasišventimu eina tvirtu žingsniu prie pastatyto savo tikslo — prie išgavimo sau lygių tiesų, prie galutinio išsiliosavimo iš-po vyrų „ponystės“.

Sunki ir karšta eina visur kova; bet moteris tvirtai tiki, kad pergaltė bus jų rankose. Matome Anglijos sufragisčių judėjimą, Francijos moterių veikimą, galop — Amerikos moterių kovą ir jų laimėjimus; žodžiu visuose pasaulio kraštuose moteris organizuojasi ir tariasi iki pilno išlaimėjimo.

O mes, Amerkos lietuvaitės, ar daug esame nuveikusios toje srityje? Man rodos, kad mes perdaug jau atsilikome nuo visų moterių kitų civilizuoatų kraštų. Mums būtina reikia rimtai apie tai pagalvoti ir uoliai imties už darbo, idant pavyti kitų šalių moteris.

Čia turime atminti, kad reikalaui sau lygių tiesų reikia ne kardū, ne bombomis, ne laužymu ir deginimu, ne įrankiais keršto ir barbarizmo, bet apšvietimu, vienybe, meile, puikiais paveikslais ir dora.

Be abejonės, taip ūmu laiku ir su tokiu įsivakarėjimu, moteris negali tikrai pasekmingai veikti — jos tik truko tam išsiliosavimui, jos tik parodo, kaip dar žemai išsilavinime stovį šių dienų moteris.

Sulig Kristaus mokslo moterei pavesta šeimos žydins — ji turi auklėti kartų kartas ne tik religijos labui, bet ir visos žmonijos. Ar gali būti kas prakilnesnis už gerą vaikų ir jaunomenės auklėjimą? Jei vaikai būtų gerai auklėjami, jei jie augtų doroje ir blaiivume, jei jie pažintų savo pareigas kaip visuomenės ir visos žmonijos nariai, jei jie gautų tikrai gryną apšvietimą ir mokslą, tai žmonija greit pajustų permainą, — ant žemės užsiviešpatautų laimingas gyvenimas, šviesa, meilė, blaiivystė, dora... Bet gaila, kad dažnai ant to visai nepaisoma; gaila, kad klaidžiojama netikusiais keliais ir per tą nepasiekiamo tas, kas būtina turėtų likti atsiaktu.

Kai kurios to išsiliosavimo veikėjos, kaip dažnai matome arba skaitome laikraščiuose, visai neina krikščionystės pravestais takais, o kai-kada apsilenkia net su paprasčiausiomis žmoniškumo ir civilizacijos taisyklėmis.

Moterių klausimas — tai labai svarbus klausimas, ir mes privialome ji rimtai gildinti ir istengties nuosekliai eiti prie jo išrišimo.

Ona Balčiūnytė.

JUOKELIAI.

Matematikas.

— Persistatyk sau, Stepuk: naujoji tarnaitė dar pas mus tik dvi dieni, o jau sugebėjo sudaužyti įvairių indų už pusantro rublio.

— Ot, gerai — aš tuoj išrokuosiu, už kiek ji sumuš indų lafke visų metų.

Jauna šeiminnikė.

— Poni, ar jau galima lydį pjauti? Laikas jau kepinti.

— Trupučiuką lukterėk, aš prisaisalinsiu, aš negaliu pernešti jo šaukmo.

KRASOS DEZUTE.

P. S.—: — Straipnelis „Literatas“ persilpnas: — jame mažai pamokinančio; jei galite, tai plačiau nušvieskite užklindytą tame straipsnyje klausimą, priveddami daugiau faktų ir pažymyčių.

Jonui Petraičiui, J. Mankui, A. A. Žalpiui, Valkėzui, Paukščiutei, P. Sačalaukui: — Jūsų korespondencijas gavome — sunaudosime; malonėkite rašinėti ir ateityje.

Zemaičių Antanui: — Tamstos raštelius sunaudosime; rašinėkite tankiau. A. F. Lukoševičiui: — Tamstos prašymas-atskaita tilps „V. L.“ N12.

Užpečio Augintiniui: — Tamstos korespondencija tilps sekančiame „V. L.“ num.; rašinėkite tankiau; priegtam atkreipte dėmesį ant pertaisyimų ir taisyklės, kaip rašomos kitų korespondencijos.

Kovas ir Plaučių Ligos

Nevienodumas oro, šaltis, drėgnumas, staigios oro permainos, per daug prišildyti kambariai, neatsakomas drabužis — tai paprastai svarbiausios priežastys persišaldymo ir kosulio. Leidus toms ligoms pereiti visą prigimtą joms bėgsnį, dažnai išsivysto iš jų kitos plaučių ligos daug sunkesnės.

Severos Balsamas Plaučiams

(Severa's Balsam for Lungs)

Jai tik gana anksti pradėjus vartoti, tikrai suteikia geras pasekmes, sulaiko kosulį, gražina skaudamiems organams normalią stovį, neleidžia išsivystyti svarbesnei ligai. Pamėgink jį!

Kaina 25 ir 50 centų.

Lai tavęs tas nestebėtina,

jei liesti, žudai svarumą, jei tavo organizmas blogai yra atgavinaamas dėlto, kad skilvys yra nustojęs galės maistus virškinti.

Severos Skilvio Kartuoles

(Severa's Stomach Bitters)

yra kaip tik tokių vaistų, kokio reikalauji sustiprinimui, sutaisymui ir atgavimui viso tavo virškinimo taisyio. Jos sugrąžins tau norą valgyti ir vieką.

Kaina \$1.00 bonkai.

Visose aptiekose. Jei tavo aptiekininkas negali gauti, rašyk patarimo raštą pas:

W.F. SEVERA CO CEDAR RAPIDS, IOWA

AUKOS.

Iš Brooklyn, N. Y.

- J. Špakaukas \$3.00. B. Snuras \$2.00. A. Baniunas, A. Jakaitis, Jonas Dzikas, Juozas Dzikas, A. Dzikas, K. Dzikas, M. Černiauskintė, S. Kupčinski, V. Tuminskas, K. Latėnas, A. Slavičkas, M. Stalonis, V. Sibinskas, I. Biečunas, A. Kvederauskas, I. Abazorus, D. Klumbis, K. Bagdonas, P. Andriulaitis — visi po \$1.00.

S. Bynowski, J. Kunevic, J. Dzikas, V. Snuras, I. Grigalunas, A. Jekštonis, I. Aperavičė, M. Trakimas — J. Gražulis, M. Aleksandravičienė, J. Klaušas, A. Dudonis, I. Valintas, O. Vaitelis, A. Einoris, O. Varnetė, J. W. Rintale, J. Dobrovolskis, M. Nuzelis, S. Dugan, A. K. Buszma — visi po 50c.

J. Biečunas 35 centus. Aco, N. Block, J. Gumecki, A. Amrašas, A. Sutkaičiūtė, K. Kupčinskienė, W. Skepel, F. Dzikas, K. Jakaitis, W. Cvirka, J. Gray, S. Franzen, K. Sačalaukas, I. Žukaitis, I. Avišonis, C. Anoriūtė, E. Kazokaite, W. Danunnė, G. Adams, I. Vistojaunas, W. Ainoaraitė, F. Abecunas, E. Vaivodaitė, K. Trainus, M. Trainus, A. Kraučūnė, W. Macitė, A. Kiburienė, P. Narbutas, Zobler, Paksilas, A. Licciardi, Jo. Ginus, T. Prusavičė, K. Venekus, I. Pilipaitis, J. Matech, A. Latvaitis, M. Antanavičius, F. Uzdras, M. Blozis, I. Klinka, S. Lekovskis, K. Konceičius, I. Abraitis, K. Abraitis, A. P., M. Gotard, T. Machalski, Sebust, Michael, I. Kreszewski, Zimmerman, H. L. Slam, M. Sedat, A. Kaeter, Ch. White, J. Jurkevičius, Mrs. Knoll, B. S. Guo,

A. Burmoun, J. Pocenko, N. P., J. A. veženis, A. Gudas, Rosenson, Sam, Urban, Vašlauskienė, M. Gimbutis, S. Walavich, Tom, A. Ungurait, J. Smith, E. Melules, R. Kraemer, C. L., P. Dileuyan Z. Larein, P. Casey, Wm. Wagner, P. Zeikus, T. Zeikus, G. Sullivan, J. Senulis, A. Zwiglis, M. Levy, F. Stengele, J. Mills, V. Vaivadas, J. Paspeaszi, J. Ganzler, Gallim, S. Medsukis, Knapp, L. Slavickas, J. Reissis, P. Tomošiusnas, A. Tamošiusnas, K. Yankauskas, G. Biancki, A. Račiūnas, Masten, M. Kalkis, N. Ball, P. Ambros, F. Polcick, J. Walams, A. Kajewski, A. Zlatkowski, J. Candelmo, M. H., P. Podbulski, Korinka, Greenberg Bros., H. Manro, Chas Pr., D. Bohač, D. F. Murphy, J. M., Geo Pouzenc, E. Fitzgeraid, J. Miccalo, Jacco, I. Kaplan, H. C. Nulsi, A. Maželis, J. Tumarukas, J. Grabauskas, 83 N. 6 str., W. Czochowski, Z. Lesniucki, J. F., A. Otes, Ferle, Di-Alido, M. Trakimas, Vasadrinski, Cash, Cemerka, Ig. Šbulff, Sutherland, Cash, Saladin, M. Bobenrieth, G. Mitchell, F. Met., J. Snyder, Cash, W. Rinnold, V. Struogis, J. Yodaitis, V. Rainis, J. Baltrušaitis — visi po 25 centus.

Kun. V. Varnagiris, ir I. Zakarevičius po \$2.00. J. Kulbok, L. Buchinsky, P. Naujokas, p. Danorienė, A. Nuobara, A. Grinkevič, J. Kibilda, J. Starkevičius, A. Valaitis, J. Juškevičius, A. Nuobaras, S. Kudirka, D. J. Carrol, Th. C. Harden, Buchwick Pork Packing Co., J. Slovne, J. Grizkus, Matijošius Mačys visi po \$1.00.

M. Baingarter, J. Radzavica, Henry F., H. Rupp, Ig Česna, A. Mikucki, J. Mažeika, I. Zemaitis, Geo Givis, A. Dumbilis, J. Dumčius, J. Ganzlar, P. Draugelis, A. Kandrat, A. Unguraitis, I. Sidat, K. Rukštelis, V. Martinaitis F. Karbet, F. Dekassikas, J. Dambauski, M. Aidukines, L. Dainauskas, H. Apeler, F. Flathman, V. Vaivadas, M. Treeman, J. Adams, J. Aciavič, J. Dugaček, W. Podbeleiki, J. Venslauskas, Kazimieras R., P. B. Stetka, M. Koller, A. Grinkevič, J. C. Brown, F. A. Urban, Chas Treppko, J. Alstgo, A. Teitler — visi po 50 centų.

P. Sedat 40 c. V. Vaivada 26 centus. Krasnauskas 30 centų. Wm. Spatt, G. S., K. Sosis, W. Ostrowski — visi po 20 centų. Viso \$131.07.

Pasarga. Vardai ir pravardės ypatų, aukavusių mažesniausias aukas, nepagarisinta; taipgi nepagarisinta tų aukautojų pavardės, kurias negalima buvo perskaityti; bet abela suma yra padėta visų aukų.

Iš Brooklyn, N. Y. aukos Rūbsiuviams-straičieriams, surinktos per M. Sadanską; aukavo šios ypatos: J. Kulbok ir J. Dumčius po \$5.00. A. Šurpski \$3.00. J. Mažeika, P. Butkus ir A. Daukszis po \$2.00.

W. Garszwa, J. Garsva, M. Balauskas, J. Jurkevičius, V. Zailskis, M. Kalkis, A. Nobara, S. Bližinski, L. Buchinsky, S. Pociunas, ir A. Grochowski and Co. po \$1.00.

J. Bieliauskas, Mierzwinski, J. T. Mikaitis, A. Kubilius, F. Rybak, J. Nowek, J. Ganzler ir W. Weingarden. po 50 centų.

B. Waxman, M. Moskowitz, Sam. Ginsburg, M. K., J. Zokaitis, A. Jukaitis, A. Goodard, Zoskus, W. Arent, J. Reizis ir G. Hoffberg po 25 centus. Smulkių aukų — 25 c. Viso \$37.00. Draugystė šv. Kazimiero paaukavo \$50.00.

A. T. Račiūnas ir J. M. Danielius \$5.00.

O. Karaliūtė aukavo \$2.00. Aukos surinktos per P. Danisauską. Aukavo šios ypatos: Y. Z. \$1.00. V. Vaitiekunas, A. Moskal, Frank W. Struse — visi po 25 c. Z. Mardza 10 c. viso \$2.10.

Iš Toronto Ont Canada. „Lietuvių Sąjū“ draugystės susirinkime surinkta aukų \$4.15. Streiko kom. sekr. A. Lelis.

Iš Chicago, Ill. Mūsų, keli draugai, parengė del lieutvių Ev. liuteronų prakalbas ant 9-to vasario ir surinkome New Yorko rūbsiuviams-streikičieriams aukų. Aukavo šios ypatos:

Dr. A. K. Rutkauskas, H. Preikshaitis, Miks Kasparaitis, Petras Kasparaitis — visi po \$1.00.

J. Jankauskis, A. Slačkus Martins Punis, — visi po 50 c.

J. Shlezas, Charlo Kundrott, John Zandow, Petras Labokas, J. Wolantinas, Ana Marselė, M. Jonushaitis, M. Bredis, P. Baldok, D. Bayjoras, Felix Kasfezis, V. Janulis, B. Julinais, Juozapas Neverdovskis, Geo Miliulis — visi po 25 c.

J. Bree 15 c. J. Szimkus, P. J., Ib. Walentinus, H. Kaspart — visi po 10 c.

Nuo nežinomų 12c. Viso \$9.92. Iš mūsų lėšas — \$2.00 už apmokėjamą plokčių — lieka \$7.92.

Iš Ashley, Pa. Aukavo šios ypatos: J. Dobilas 50c. Ignas Zailskas ir B. Kazakevičia po 25 c. K. Sinkievičius 10 c. Viso \$1.10.

Klaidos atitaisymas. „V. L.“ N9 buvo pagarsinta iš Waterbury, Conn.: Jonas Josilionis aukavo \$5.00, turi gi būti John Joneilunas 846 Bankn str.

Sėlpmo Komitetas: Pirm. J. N. Buchinsky, Sekr. A. Lelis. Kas. P. Mačys.

Lietuviai, ir vel naujiena!

Aš laikau Columbijos Gramafonus su Lietuviškoms dainoms, kurias išgieda labai gražiai ir aiškiai. Ant abiejų pusių rekordo yra po kitokią dainelę, rekordai yra padaryti gana drūčiai, gali laikyti per kelis metus. Kožnas rekordas prekioja tik 75 centai.

Jeigu neturi mano katalogo, tai prisiusyk už 2 c. pačtinę markę, o aptursi didelį puikų katalogą, kuriame rasi visokių geriausių armonikų, Skripkų, Triubų ir daugybę kitokių Muzikališkų instrumentų. Istorikų knygų ir Maldaknygių, kokių tik randasi Lietuviškose kalboje. Gražių popierių gramotoms rašymui su puikiausiai apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplink konvertais, tuzinas 25 c., penki tuzinai už \$1.00.

Štorninkams, agentams ir pedlioriams, paduoda visokių tavorus labai pigiai. Reikalaukite viską pas tikrą Lietuvį, o gausite teisingus tavorus.

W. Waidelis, Brooklyn, N. Y. 112 Grand st.,

Vengki Peilio arba Pavojingos Operacijos IŠSIGDYK NUO Ruptūros

Nesuprantama man kodėl ruptūra serganti žmonės kankinasi nešiodami diržus. Diržai negali ruptūros išgydyti — jie ją da palaiko. Kada aš sakau, kad galiu jus nuo ruptūros išgydyti, tai sakau tą ką manau. Aš tikrai išgydžiau tūkstančius. Dėlko neišgydyt tave? Aš parodysiu mano išgydytų pacientų paliudijimus ir pavardes, tai tada pats pamatysi (su jų daleidimu). Jie pasako apie mano stebuklingumą

CHEMIŠKAI-ELEKTRIŠKA-BUDA gydyme hernia arba ruptūros. Dabar iš šimto devisašešimtis devynis galima PILNAI IŠGYDYTI. Be peilio, be varginimo, be operacijos, be sutrukdymo nuo reikalų ir be diržo darančio po tam jums nesmagumus.

Prakilus Avoca pilielis išgydytas Budavotojas Pennsylvania Coal Co. lauktyklų, po daugelio metų kentėjimui išgydytas nuo ruptūros.

Brangus Daktare:— Esu dėkingas jums už išgydytą mane nuo įkriros abipusinės ruptūros. Aš patariau savo sergantiems draugams dėl išgydyto kreipstis pas jus, ir jie tuomi yra labai užsiganėdine. Aš visados su smagumu jus rekomenduosiu bei vienam sergančiam, kadangi tikiu kad justį gydyme ruptūros budas yra geriausias

Su paguoda. J. L. HARRIS, (Lincoln Hill), Avoca, Pa.

Skaityk ką dėkingas pacientas turi pasakyti.

Dr. O'Malley išgydė mane nuo Piles po dvylika metų kentėjimui. Kartais skaudėjimas budavo toks didelis kad negalėjau dirbti savo, kaip mainierio, darbt. Dabar esu sveikas ir linksmas ir rekomenduoju Dr. O'Malley visiems kenčiantiems nuo Piles arba tam panašių keblumų.

JOHN R. ROBERTS, 173 W. Green Street, Nanticoke, Pa.

Dėkijimo paliudijimų nuo dėkingų išgydytų žmonių yra plaukštai raštinėje. Pacientai yra nuo kuddikų iki senių (abiejų lyčių). Rašyk del mano su paliudijimais ir aprašymais išgydytų ligų knygutės—bus prisijusta dovanai. Atsiusk 2c krasos ženklej del usiantimo.

Dr. Alex. O'Malley Ruptūros Specialistas 158 So. Washington St. WILKES-BARRE, PA. Čia kalbama ir rašoma lenkiškai ir lietuviškai.

SUMUSTAS VYRAS.

Jeigu neturite užsitikėjimo savimi energijos ir įjegos, jūs esate sumušti dar kovai neprasiđėjus. Mūsų turime susitikti ne su viena kova gyvenime ir privalom būt prie jų prisirengę. Mūsų kūne eina nuolatinė kova tarp sveikatos ir ligos. Jeigu mūsų desperuosime, tas mums nepagelbės, bet jeigu kovosime be baimės, tai visados yra viltis išilaimėjimo. Pirmiausiai privalome atkreipti atidžią mūsų vidurių virškinimą, kuris privalo būt sureguliuotas. Geriausias vaistas tam yra Trinerio Amerikoniskas Kartaus Vyno Elikisiras, kuris išvaro iš mūsų kūno visus nevalumus ir kuris stimuliuoja ir sustiprina visus organus. Jis labai naudingas visose pilvo ir vidurių ligose. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Pamėginkit Trinerio Linimentą nuo reumatizmo.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Jono Sprainio. P eina iš Tauragės, Raseinių pav., Kau no gub. 3 metai kaip Amerikoje; pirmiaus gyvena New York, dabar, gir dėjau būk Philadelphiaj, Pa. Jisai pats, ar kas apie jį žino, malonėkite pranešti sekančiu adresu:

Sims Franis, 256 Grand str., Brooklyn, N. Y. (10)

Pajieškau Francisus Reinoros švo gerio), Vin. Pothemskio (pusbrolio) ir Francisus Norkaus. Visi pacina iš Kauno gub., Šiaulių pavieto, šakimos parapijos; jie patis, ar kas žino, prašau atsisaukti. Benediktas Pothauskas, 838 Washington st., Braddock, Pa. (10)

Apsisaugokit.

Aš, Povilas Pranevičius, pranešu plačiai visuomenei, kad apsaugotų vagies, kuris mane apvogė — Prano Balakausko; pacina iš Varlėnų, Tautienų volosties, Vilkmergės pavieto, Kauno gub. 5 1/2 pėdos augšcio, balt, apskritaus veido, kalba keliomis kalbomis. Kas jį sugaus ir man praneš, duosiu \$5.00; kreipkitės šiuomi adresu. 111 Metropolitan ave., Br-lyn, N. Y. (12)

Reikalingas Lietuvis in Aptieką turintis Diplomą, arba kiek nors praktikos Lietuvoje ar Amerikoje, atsišaukk. John Karuzas Pharmacy. 125 E. Main st., Amsterdam, N. Y. (11)

KELIAUJANTI AGENTAI.

Mūsų keliaujanti agentai:

J. DIGREYS, K. WILKEVICIUS, P. PILENAS

Lankosi po Pennsylvania valstiją; galite pas juos užsisakyti „Vien. Liet.“ ir senieji skaitytai atnaujinti prenumeratų ir pasiklausti visokių informacijų apie mūsų biznį.

J. J. Paukštis Co.

Po Mass. ir Conn. vastijas lankosi mūsų agentas JONAS KERDIEJUS. Užrašo „Vienybę Lietuvniukų“ ir platina mūsų kningas; galite užsisakyti.

J. J. Paukštis Co.

VISŲ ATIDŽIAI! Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

- Mūsų uždavinys ..... 90 Slaptinga žmogaus didybė ... 30 Mirtis ir kas toliaus ..... 25 Gimdymo slėpiniai ..... 40 Žmonijos kelias ..... 20 Visatos saranga ..... 20 Likimo kilmė ..... 40 Apšvietimas ..... 30 Kur protas? (vieno veiksmo komedija) ..... 25 Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) ..... 20 Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) ..... 20 Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas) ..... 20 Lietuvos varpeliai (muzikos veikalas) ..... 45 Kurie norite gauti augščiau paminėtas kningas, malonėkite kreiptis šiuomi adresu: J. J. PAUKŠTIS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA PIGIAI!

Didelis drapanų štoras, sykiu ir kostumeriško kriaučiaus dirbtuvė; 3 mašinos su visokiais įrankiais; įtaisytą kuopukiausia, vieta apgyventa tarp Lietuvių ir biznis abiejose įstalgose eina gerai. Žinoma, mūsų prilaikom savo krautuvėje visokių tavorų, kaip to: vyriškų ir moteriškų siuntų, kartumų net šilkinų ir vilnonių, visokių tavorų, kokių reikalinga del šeimynų. Pilna krautuvė visokių tavorų. Norim greitai laiku parduoti, todėl, kad žadam važiuoti į Lietuvą. Norintieji daugiau apie tai žinoti, rašykite sekančiu adresu:

Joseph Butwill, 27 Spring str., Union City, Conn. (13)

„BROOKLYNO ir NEW YORKO“ aplinkinė Lietuvių „kostumierskas kriaučius Petras Shertwites,

Siuвам drapanas ant orderio del vyrų, moterų ir merginų. Pavasarinis sezonas jau prasidėjo, ant ko turim atsakančias materijas su naujausiom madom. Bandyk syki, o busi kostumeris ant visados. TĖMYKITE MUSŲ ADRESŲ! 370 BEDFORD Av., Brooklyn N. Y. tarpe So. 4-tos ir 5-tos gatvių. Pagal Lietuvių Ukųs Klubo Ruimūs. Su pagarba Petras Shertwites.

Tarptautiškoji Akušerijų MOKYKLA.

Moteris, noriocios išmolti akušerianti, dabar tu legališią mokyklą Scrantone, Pa. Mokslas prasidės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mė nesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalyje. Instoti mokyklon gali moteris, turinčios nemažiau 20 metų amžiaus ir mokaocios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi \$100.00. Mokyklon Lietuvos prima „The International College of Midwifery“.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas. 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas: 6426—J—Market.

Daktaras

JONAS J. KAŠKAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte, 1—3 po pietų, 7—9 vak. Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

DAKTARAS A. BACEVYČE

GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J. 200 Marshall St., ir kampas Second St. Ligonius prima: 18 ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3 ir valtare nuo 6—8 Telephone 1537 R. Elizabeth.

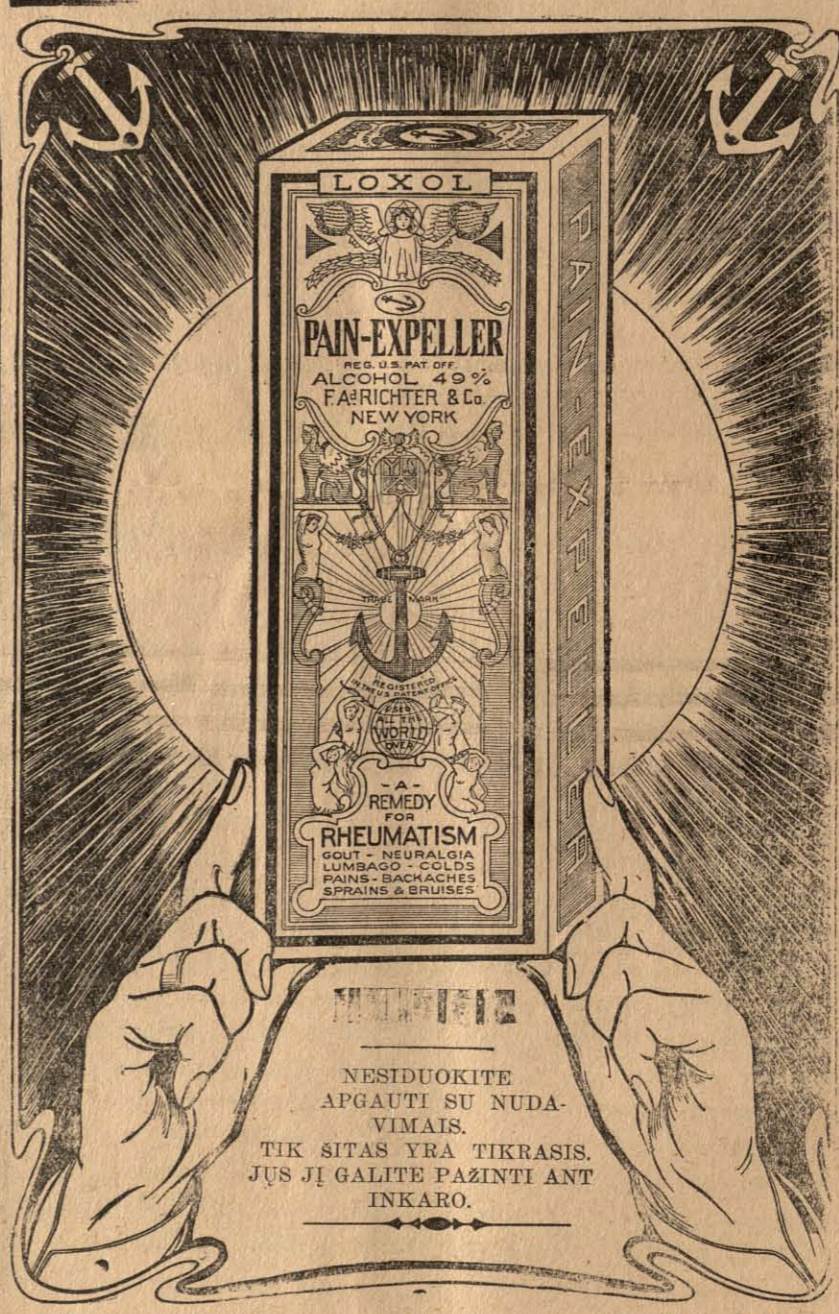
Telephon: Greenpoint 8.

Daktaras A. S. JANKAUCKIENĖ

Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų. VALANDOS: Nuo 12—2 po piet. nuo 7—8 valtare. 265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)

272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Specialistas širdies ir plaučių ligų. OFFICE HOURS: 8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

Liudas Gira. Žalioji Pievelė. Eilių rinkinys.

Prekė 65 c.

200 ŽAIDIMŲ kambaryje ir tyrame ore. Su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išvadavimais.

Jaunuomenei dovanėlė.

Sutaisė Matas Grigonis.

Prekė 75 c.

GAUNAMOS PAS: J. J. PAUKŠTIS, & CO. 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

SKAITYTOJAMS.
Gerbiamieji „V. L.“ skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginiamą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaukyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortelę, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.
Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senajai, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaiškiausią vardą, pavardę ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesupratimų.
„Vien. Liet.“ Adm.

Konkursinis
Geografijos Vadovėlis
Kaina 75c.
Aparata \$1.00.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
I. J. Paukštis & Co.

Ar Skaitite Kada Laikraštį „LIETUVA“?
Gal nežinau kur ją gauti?
„LIETUVA“
Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik \$2.00, pusei metų \$1.00.
Rašyk adresu:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

DOVANA! DOVANA!
sveikata ir drutumas bei naujausio mokslo kniga apie sveikatą ir t. t.
„Daktaras“

TA KNYGA yra aprašyta su naujausio mokslo išradimų ir geriausių būdų gydymo ir įvairių paslaptybių, kaip žinoti, kurios kiekvienam žmogui reikalingos; ko kitose knygose negalite rasti, kas yra patilp rankvedžių „DAKTARAS“.
ŠITA KNYGA labai plačiai apkalba apie vyrų paslaptybes ir jų ligas. Apie moteris teipat nemažai kalba.
TA KNYGA „DAKTARAS“ išaiškina vardu visokių ligų, kaip jos prasideda, kaip išrodo, kaip išsilydyti ir kaip ant toliau apsigerėti. **LABAI AKYVA!**
ŠIOJ KNYGOJ „DAKTARAS“ aprašo daug paslaptybių, apie geriausius smaugimus ženybino gyvenimo ir kada geriausiai apsiesti ir **VYRAMS** ir **MOTERIMS**. **TIK VISKĄ DAŽNOSI** kaip šitą knygą perskaitysi, kas neatbūtinai naudinga, kaip seniems teip ir jauniems-ženiotiems ir nevedusioms vyrams ir merginoms.
KIEKVIENAS SKYRIUS šitos knygos yra labai žingėdus, o nemokantiems skaityti tai mokantis kuris dar neturi šios knygos su dideli akvata perskaityti tiems garsiai kad galės daug visko prisiklausyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori būti sveikas ir laimingai gyventi.
KNYGA „DAKTARAS“ yra pavelkslas iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis, atidengiant paslaptybes. Ji reikalinga kaip sveikiems teip ir sergantiems. Tik perskaitysi tą knygą atrasi viską, ko čion negalima parašyti ir dažinai visų teisybe.
APART KITŲ SKYRIŲ sergantiems rodiama skaityti apie nervų, kraujo, inkstų, romatizmo, odos, vidurių, nusilpėjimo, bronchitės ir limpančias ligas; teip-pat apie moterų nesveikumus ir kitas visokias ligas kaip išsilydyti ir t. t., teipat seklos nubėgimus nuo saugystės ir t. t.
JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manai vartoti kokias nors liekaratas ar kreiptis prie gydytojo, reikia butinai perskaityti „DAKTARAS“.
ŠIOJ KNYGOJ „DAKTARAS“ netik pamokina kur ir kaip išsilydyti, kaip būti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsigėrėti.
NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTA, bet kad prašant lietuviams ją išleido Philadelphia M. Klinikas, dalei labo visuomenės, tad kiekvienas ją apturės, kuris tik prisigs kelias stampas už prisitūmimo kaštus. Apturėsi tuojau, tik visada reikia rašyti adresu teip:
The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut Street, Philadelphia, Pa.
Philadelphia Med. Clinic, vyrų ir moterų, visokias ligas greit ir nuodugnai išgydo be peilio, be humbergo operacijų, bet su tikroms geroms liekaratomis. Atsilankyk arba lietu-
Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlio nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtn. vak. nuo 6 iki 8 val.

LIETUVIŠKA APTIEKA
Sveikata Brangiausiai Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvena **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA** Provizoriaus **VINCŲ J. DAUNORŲ**, kurios tikslu yra apsaugoti savo videntčius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tik rai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.
LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metu prityrime išrado daugybę specialiskų gyduolių, sutaisyti iš šviežiančių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	\$1.00	Del išvarmo soliterio	\$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir \$1.00
Nervų Stiprintojas	50c. ir \$1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	\$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospandų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	25c
Nuo persalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Piaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Limentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir \$1.00
Anaharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpių Naikintojas	10c

Specialiska tikrai lietuviska Trejanka arba Trejos Devynerios 25c
Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, saknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.
Reikalaukite prisitūmo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.
Kreipiantiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškų ir teisingų patarimus kiekvienoje ligoje.
Jeigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojau reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į **LIETUVIŠKA APTIEKA**
VINCAS J. DAUNORA
APTEIKORIUS
229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telefonas 2320 Greenpoint.
Lutkauskas ir Garšva
Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.
Laidojame Numirelius ant visokių Kapiniu.
PARSAMDOME KARIETAS
veselloms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatingai ar per telefontą.
Ofisas atdaras dieną ir naktį.
227 Bedford Av. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!
Urbanio Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatizmo: kaipo kauninio, muskulinio, sciaticos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių siunčia laiškus dėkavodami už mano geras gyduoles. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite; bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsilydydama mano vaistuose.
Vaistai kaštuoja vieną dolerį (\$1.00), o su prisitūmu 25 centai daugiau.
Su gudone
FRANAS URBANAS, Apteikorius,
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Gera proga visiem
Užlaikau tikrą lietuviską krautuvely, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčekų, kompasų, kryžiučių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviskų rekordų, ir kitų visų kalbų, Puikiasių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikaliskų instrumentų. Taipgi gerų britų visokio skyriaus, Maldaknigų, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiasiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiskų monų dalkių. Taipgi monų kniga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazrylių turime. Taisom visokius aukšinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietas ir visokius muzikaliskus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:
J. GIRDES
95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

NEBO Korkiniai galais **GIGARETAI**
Visi ruko **NEBO** Cigaretus
10 už 5c
Kiekvienas perkupčius parduoda NEBO Cigaretų daugiau kas diena
Garsiausi Amerikoje Delto kad jie geri
P. LORILLARD CO. ESTABLISHED 1760

Tel. 279 Greenpoint.
Geriausia lietuviams užėiga pas **JONĄ KULBOKĄ**
Skanus Alus, Gardi Arieika, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.
74 Grand Street Kampas Wythe Ave. BROOKLYN, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.
Knygute Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Istatymai apie pilietybę, klausimai ir atsakimai kaip išsilydyti papieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprisigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai, Amerikos Lietuvių Ukesu Klubas, matydamos reikala, išleido virš minėtą knygele kurios čienia yra 25c. Užsakydami knygą pinigų siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adresu:
LITHUANIA M. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

GERA PROGA!
Gramatika angliskos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo. 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo. 10c
Arimetika mokiniuisi rokundų, su paveiksiais (apdaryta) 35c
Viso \$1.00
Kas atsiųs iškirps šitą apgarsinimą iš „Vienybės Lietuvninkų“ ir \$1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.
P. Mikolainis
Box 62 New York City

AR GALI ATSAKYTI ANT ŠIŲ KLAUSIMŲ?
Ar esi lietuvius?
Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios?
Ar priguli į savitarpinę pašalpos drangija?
Ar skaitai kokį lietuviską laikraštį?
Ar manai kada nors sirgti ar mirti?
Ar esi vedęs?
Ar tavo moteris ir vaikučiai priklauso prie kokios nors pašalpinės organizacijos?
Jeigu eis lietuvius, o neturi aprūpinęs save ir savo moters bei vaikių, jeigu mįsliji sirgti, tai nelauk ilgiau, dabar tau lakas apsirūpinti, pakol esi sveikas tau ir laimė tarnauja. Rašykis prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, o tavo laimė nepraus, SLA. moka li-go pašalpa r atsitikus mirčiai išmoka apsaugą tavo likusiai šeimynai.
Kreipkis prie savo mieste gyvenančios SLA. kuopos viršininkų, o jeigu kuopos nesiranda, rašyk tiesiog Cent-ro Sekretoriui klausdamas informacijos, kaip prisirašyti prie SUSIVIENI-JI LIETUVIŲ AMERIKOJE šiuo adresu:
A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

Telephone 2880-M Stagr.
M. P. Gennes
pardavėjas siuvamų mašinų.
(Singer Sewing Machine Co.)
594-96 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Lietuviški Disc Rekordai
Rekordai ant abiejų pusių grabinami, indainnoti ir ingrainiti per garsingus Europos ir Amerikos lietuviskus artistus, tinka ant Victor, Columbia ir kitokių gramophonų. Prisiųsk už 2 c. stampą, tai gausi rekordų ir kitokių instrumentų katalogą. Adresuok:
K. J. Krauchelun Co.,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas. Vidutiniška čienia.
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint
VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA
Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigūs.
Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausią ir geriausių LAIVŲ už prienamą prekę. Kurie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi kelieivis apsaugoti nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežius.
Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.
Offiso valandos:
šikiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)
PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.
Siunčiame pinigūs į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.
Teipgi išmainom ant rusų ir vokiškų.
Parduodam Tiketus ant geležinkelijų ir pietines ir varzarines valstijas.
Persiunčiam fotografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.
Padarom aktus rejentafnus dėlei žemės ir kitokių priklausaučių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palidijimu.
Užsimame provomis Europiskomis ir Amerikiskomis išskolektavojime mokesčių.
Darom daviernastis, išlietkom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.
„VIENYBE LIETUVNINKŲ“
Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Išurtas 1886 mete. Išeina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekiuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.
Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tiktietus baliams, popieras laiškam rašyti ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.
DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.
Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiskas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.
J. J. Paukštis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekviena įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĒTNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.
EURO-Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.
POJE Prusose 15 markių.

MĒNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APĖ 15 D. KOŽNO MĒNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoj ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusose 7 mk.

Kas užsirašo „SAULE“ ir „LINKSMA VALANDA“ ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South AL. MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).

Trumpiausias kelias į Buffalo.

Tiesiai į Scrantoną ir Angliją Sritį.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankus susisiekimas.

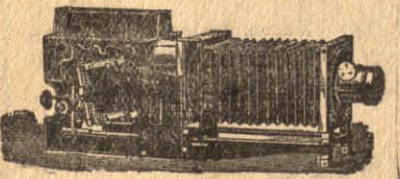
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,

Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krantuvė Judančių Paveikslių Amerikojė.

Užlaikome visokių gatukų APERATUS. Parpuodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektriciniais ir Gaziniais Intaisais naujausios mados. Įstak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importuotų iš visų dalių svieto, specialiai turime padarg dang Lietuviškų Illustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Pralekų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsimat arba norit užsimti šiūomai biznia, rinkalaujanti pagelbos šauktis prie:

American Film Exchange

A. T. Račiunas Mgr.

630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.

Phone 3536 W. Bedford.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi ariela, elius, visoki vynos, kvepenči cigarai, ir puikių užkandžių. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani ariela, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažnę iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypa.

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamotojas ir laidotuvijų Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.

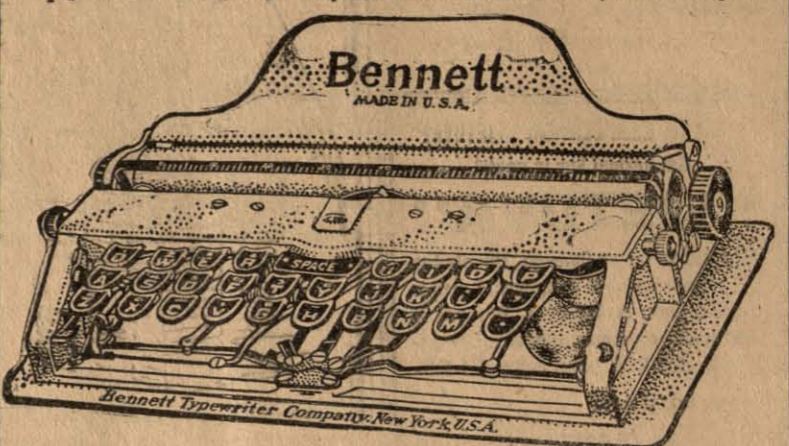
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Carcets, Copyrights and Labels registered. **TWENTY YEARS' PRACTICE.** Highest references. Send model, sketch or photo, for free report on patentability. All business confidential. **HEAD-BOOK FREE.** Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. **Address, H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys** Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja taip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierį 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 8 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynėlę ir jį galima nešiotis rankoje, arba kėniujuje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Naujas išradimas!

Laikrodėlis elektrikinis, kišeninis; tamsoj gali matyti adynas, budintojas iš miego; gali pribūdinti. Labai naudingas dėl darbininkų mainose dirbančių. Viršai metaliniai juodi, viduriai drėstyti, vertės 15 dolerių ir rėtežėlis vertės 8 dolerių, garantuotas ant 25 metų. Sykiu laikrodėlis ir rėtežėlis už 15 dol. Prisiųsk 10 dolerių tai gausi laikrodėlį ir rėtežėlį, o kaip paimsi prisiųstus daiktus, tada man prisiųsi 5 dol.

J. Schidlofsky Room 204
28 Main St. Brockton, Mass.

„SVYTURYŠ“

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75 c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKŠTĮ & CO.**
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker).

Išbalsamotojas ir laidotuvijų Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvių.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.
213 1/2 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

Rusizskai Amerikonizska Linija.

Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

S d. į Rotterdamą 11 dieny į Liepoją
III klasa \$33 III klasa \$35
II „ 45 II „ 50
I „ 60 I „ 70

Išplaukimas iš New Yorko.
Birma March 29th Russia April 5th

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorę
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Teisingiausia Lietuvizska Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdinti.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kauceja \$30.000.)

Taipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIAŠOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados sveiči pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

14 metų senas laikraštis KATALIKAS

Išeina kas Ketverga, Chicago, Ill.

Laikraštis „Katalikas“ 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

„Kataliko“ prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:

Metams **\$2.00**, pusei metų **\$1.00**
Kanadoj ir Meksike:—
Metams **\$3.00**, pusei metų **\$1.50**

Rosijoje, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: Metams **\$3.00**, pusei metų **\$1.50**

Užsirašyti „Kataliką“ galima kiekviename laike.

Užsirašant „Kataliką“ reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigų registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykite tuojaus, o gausite vieną „Kataliko“ numerį ant pažiuos veltui.

Geriausias Linimentas arba **PAIN EXPELLERIS** ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRĒNŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.
Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigėbėti, neįlešk rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokius savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locnų vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydantių vaistų.— pas

ALBERTA G. GROBLEVSKI,
Plymouth, Pa.
„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstantus padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.
Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojų pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o nekuomet to nesi-galiesi.

Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namol

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrims ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpija cigarai, skanūs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1109 W. W. Bldg.

ADVOKATAS KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metų Skyrja s V. šalininku. Inspektoriu Suvienų q Valstijų Imigracjos: turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Prosecutor, Solicitor ir C. uncior. Law, V. d. visokias bylas (provas) visuose teismuose ir d. partamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laišku, išdėdami krasos ženklei atsakymui. Vedimui svarbių byų ir reikalų, pribuna ypatingai visas Valstijas ir miestus su lyg pareikalavimu. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS
Attorney-at-Law Box 296, Ketchikan, Al.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvių advokatas pabaigęs Pennsilvanijos Universitetą), užsimia varymu provų visuose teismuose.
Ofisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.
Office Phone Peoples 37
Residence Bell 47
Peoples 1100

ATYDAI KRIAUCIUI!!!

Lietuviška knyga, kirpimui viršūčių drabužių, su 25 bežiniais ir 15 paveikslų, 60 pusl. Prekė \$2.50. Tokia pat knyga—moteriškių drabužių. Prekė \$2.50.
Užsakant abi sykiu, prekė \$5.00.
Šios knygos yra tikrai, ką turi žinoti geras kriauciū. Neturėjimas drauge šių knygų—reiskia nustumimą nuo savęs geresnio ūkdarbio ir pasekėms pramonystėje.
Duodu Lekeijas Kirpimui.
Pinigus siųsti per „Money Order“! Reikalaujant atsakymo visados už 2c. Stamp
J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽLŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodintiems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAISIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsimdama išdirbiniams įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.